

**TURUN
YLIOPISTO**

Käsityöt hyvinvoinnin tukena

Korkeakouluopiskelijoiden subjektiivisia kokemuksia opiskelijahyvinvoinnista

Käsityökasvatuksen
Pro Gradu -tutkielma

Laatijat:
Essi Marttila
Petra Kuusiluoma

Ohjaaja:
Dosentti Jaana Lepistö

19.4.2023
Turku

Turun yliopiston laatu järjestelmän mukaisesti tämän julkaisun alkuperäisyys on tarkastettu
Turnitin OriginalityCheck -järjestelmällä.

Pro gradu –tutkielma

Oppiaine: Käsityökasvatus

Tekijät: Essi Marttila & Petra Kuusiluoma

Otsikko: Käsityöt hyvinvoinnin tukena –Korkeakouluopiskelijoiden subjektiivisia kokemuksia opiskelijahyvinvoinnista

Ohjaaja: Dosentti Jaana Lepistö

Sivumäärä: 93 sivua

Päivämäärä: 19.4.2023

Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää opiskelijoiden kokemuksia käsitöiden yhteydestä koettuun hyvinvointiin. Tavoitteena oli tutkia miten eri tutkinto-ohjelmien opiskelijoiden kokemukset käsitöiden hyvinvointivaikutuksista eroavat toisistaan sekä kokevatko eri tutkinto-ohjelmien opiskelijat käsityön tekemisen tai opiskelun parantavan tai tukevan heidän hyvinvointiaan. Käsityön aineenopettajaopiskelijoiden sekä luokanopettajaopiskelijoiden kokemuksia käsitöiden vaikutuksista hyvinvointiin vertailtiin psyykkisen hyvinvoinnin ja yhteisöllisyyden avulla monimenetelmällisen tutkimuksen keinoin.

Aineisto kerättiin sähköisen kyselylomakkeen avulla Turun Yliopiston opettajankoulutuslaitoksen, Rauman kampuksen 2.–4. vuosikurssin opiskelijoilta kesällä 2022. Yhteensä kyselyyn vastasi 62 opiskelijaa, joista luokanopettajaopiskelijoita oli 26 ja käsityön aineenopettajaopiskelijoita 36. Aineisto käsiteltiin IBM SPSS Statistics 27 – ohjelman avulla. Aineiston analysoinnissa käytettiin epäparametrisia testejä, kuten Kruskal-Wallis-testiä ja T-testejä summamuuttujista. Summamuuttujia muodostettiin yhteensä kuusi, jotka olivat: (S1) hyvinvointi ja onnellisuus, (S2) psyykkinen hyvinvointi, (S3) yhteisöllisyys, (S4) käsityöt ja hyvinvointi (KS), (S5) käsitöiden vaikutus hyvinvointiin (KS) sekä (S6) käsityöt ja hyvinvointi (LOK). Laadullisia kysymyksiä käsiteltiin fenomenografisesti tarkastellen ja kategorisoiden.

Tutkimuksen tulosten pohjalta voidaan todeta, että luokanopettajaopiskelijat kokivat olevansa hyvinvoivempia, kuuluvansa paremmin opiskelijayhteisöön sekä olevansa psyykkisesti hyvinvoivempia, kuin käsityön aineenopettajaopiskelijat. Laadullisen aineiston analysoinnista saatujen tulosten perusteella voidaan todeta, että käsitöiden tekeminen ei kuitenkaan ole täysin kytköksissä luokanopettajaopiskelijoiden kokemaan hyvinvointiin. Käsityön aineenopettajaopiskelijat vastasivat avoimiin tutkimuskysymyksiin enemmän positiivisävytteisesti, jolloin käsityön aineenopettajaopiskelijoiden voidaan kuitenkin nähdä yhdistävän käsityöt positiivisena tekijänä hyvinvoinnin kokemuksiin.

Avainsanat: Hyvinvointi, onnellisuus, yhteisöllisyys, käsityöt, mixed methods -tutkimus, monimenetelmällinen tutkimus, tilastotutkimus, fenomenografinen tutkimus, käsityön negatiivinen ulottuvuus, korkeakouluopiskelijat

1	Johdanto	6
2	Hyvinvointi	9
2.1	Hyvinvoinnin määrittelyä	9
2.2	Psyykinen hyvinvointi.....	10
2.3	Yhteisöllisyys	10
2.4	Hyvinvointi ja käsityöt	11
3	Käsityöt hyvinvoinnin perustana	14
3.1	Käsityön määrittelyä	14
3.2	Aistillinen käsityö	15
3.3	Käsityötoiminta	15
3.4	Käsityön opinnot osana opettajankoulutusta	16
4	Teoreettinen viitekehysmalli	18
4.1	Teoreettinen viitekehysmalli	18
4.2	Tutkimustehtävä	18
5	Tutkimuksen toteutus	20
5.1	Tutkimuksen kohdejoukko ja konteksti	20
5.2	Kysely aineiston hankintamenetelmänä	20
5.3	Monimenetelmällinen tutkimus	22
5.4	Mittarin rakentaminen	24
5.5	Määrällinen tutkimusmenetelmä	25
5.6	Määrällisen aineiston kuvailua	32
5.7	Fenomenografia	39
5.8	Laadullisen aineiston kuvailua.....	41
6	Yhteenveto	46
6.1	Määrälliset tulokset.....	46
6.2	Laadulliset tulokset.....	52
6.2.1	Millaisena käsityön tekeminen koetaan?	52
6.2.2	Miten käsityön opiskelu parantaa hyvinvointiasi?.....	64
6.2.3	Mitkä tekijät ovat kohentaneet koettua yhteisöllisyyden tunnetta ja hyvinvointia kampuksella?.....	67
7	Pohdinta ja johtopäätökset	70
7.1	Pohdinta.....	70
7.2	Johtopäätökset.....	73
7.3	Jatkotutkimukseen heränneitä ideoita.....	75
8	Luotettavuus ja eettisyys	77

8.1	Tutkimuksen luotettavuus	77
8.2	Tutkimusetiikka	78
Lähteet		80
Liitteet		86

1 Johdanto

Käsityön aineenopettajaopiskelijat voivat paremmin ja ovat onnellisimpia kuin luokanopettajaopiskelijat, vai ovatko? Tätä hypoteettista näkemystä selvitetään tässä tutkimuksessa. Edellä mainittujen tutkinto-ohjelmien opiskelijoita ja heidän kokemuksiaan vertailemalla pyrimme selvittämään pitääkö tämä näkemys paikkansa. Hypoteettinen näkemys perustuu tutkimuksiin, joiden perusteella voidaan todeta, että käsityönaineenopettajien yhteinen kiinnostus käsitöihin ja käsitöiden tuottamat merkitykset lisäävät opiskelijoiden kokonaisvaltaista hyvinvointia ja parantavat koettua elämänlaatua (Pöllänen, 2007, 30). Tässä tutkimuksessa kartoitetaan Turun yliopiston opettajankoulutuslaitoksen, Rauman kampuksen 2.–4. vuosikurssin opiskelijoiden kokema hyvinvointia opiskelijayhteisössä ja sen eroja tutkinto-ohjelmien välillä.

Aikaisemmissa pro gradu -tutkielmissa on tutkittu vapaata sivistystoimintaa ja hyvinvointia käsityökontekstissa (Jalonen & Järvi, 2018), korona-ajan (COVID-19) hyvinvointia ja käsitöiden merkitystä (Kupiainen, 2021) sekä käsityöharrastajan psyykkistä hyvinvointia (Krapu, 2018). Näistä poiketen tässä tutkimuksessa fokusoidutaan kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin ja opiskelijayhteisön toimintaan korkeakoulukontekstissa. Tutkimuksen tulosten ja analysoinnin pohjalta pyritään luomaan johtopäätöksiä käsitöiden merkityksestä opiskelijoiden yhteisöllisyyteen, ryhmäytymiseen ja yhteenkuuluvuuden tunteeseen. Pölläsen ja Weissmann-Hanskin (2020) tutkimus viittaa siihen, että vapaa-ajan luova toiminta voi tarjota sosiaalisen tilan, joka edistää yhteisöllisyyttä jakamalla onnistumisen, epäonnistumisen ja taidon kokemuksia. Tämä yhteisöllisyyden lisääntyminen voi olla tärkeää myös opiskelijayhteisössä, jossa yhteisöllisyyden tunne voi auttaa opiskelijoita tuntemaan yhteenkuuluvuutta ja lisätä heidän sosiaalista tukeansa.

Käsitöiden tekemisen on koettu parantavan hyvinvointia. Useat tutkimukset käsitöistä terapiamuotona kertovat jo siitä, miten käsityöt vaikuttavat psyykkiseen terveyteen. Käsitöiden rauhoittavan vaikutuksen on huomattu auttavan epäselvien tilanteiden käsittelyä ja sopeutumista niihin. Vuorovaikutus käsityöntekijöiden kesken koostuu kohtaamisista ja vuorovaikutuksesta tietyissä olosuhteissa muiden opiskelukavereiden ja henkilökunnan välillä. Nautintoa, sosiaalista kanssakäymistä, kulttuurista ajanvietettä ja viihtyisyyttä tuottava tekeminen parantaa koettua hyvinvointia ja elämänlaatua. (Vartiainen, 2010, 107.)

Yhteisöllisyys käsityöntekijöiden välillä koostuu käsitöiden sosiaalisista merkityksistä. Käsityöntekijät neuvovat ja antavat vertaistukea toisilleen. Käsitöiden tekeminen ei koostu

pelkästään jonkin tietyn tekniikan haltuun ottamisesta, vaan siinä korostuu kaikenlainen oppiminen eri elämänalueilla. Käsityön aineenopettajaopiskelijoita voitaisiin kuvata syväharrastajina. Syväharrastajat palavat halusta kehittää käsityötietojaan ja -taitojaan sekä jakavat mielellään tietojaan muille panttaamatta niitä. (Vartiainen, 2010, 119.)

Hyvinvointi on laaja käsite, joka koostuu monesta eri tekijästä. Allardin (1993) klassisena pidettyjä hyvinvoinnin ulottuvuuksia kuvaava teoria sisältää elintason, sosiaalisen kanssakäymisen ja itsensä toteuttamisen ulottuvuudet. Elintasolla kuvataan sitä, miten henkilö saa tulonsa, kuluttaa ja työllistyy tai millainen asumisen taso, koulutustilaanne ja terveydentila on. Hyvinvoinnin mittaaminen näiden tekijöiden osalta on mahdollista, mutta hyvinvoinnin subjektiivista kokemusta on vaikeampaa määrittää. Jokainen kokee omalla tavallaan henkilökohtaisen hyvinvointinsa. Itsensä toteuttaminen ja kehittäminen sekä elämään tyytyväisyys ja onnellisuus ovat henkilökohtaisia kokemuksia. Kokonaisvaltainen hyvinvoinnin käsite lähenee terveyden ja mielenterveyden määritelmää. (Pöllänen, 2007, 27.) Tässä tutkimuksessa keskitytään tarkastelemaan subjektiivista eli koettua hyvinvointia muun muassa onnellisuuden kautta.

Tutkimus toteutetaan monimenetelmällisenä (mixed methods), joten siinä käytetään sekä määrällistä että laadullista tutkimusotetta (Creswell & Plano Clark, 2018, 5). Määrällisen aineiston käsittelyssä hyödynsimme kuvailevaa tilastollista analyysiä, jossa kerättyjen tietojen jakautumista ja keskimääristä tasoa saatiin vertailtua keskiarvojen, mediaanien ja varianssien avulla. Määrällisen aineiston käsittelyssä hyödynsimme IBM SPSS Statistics 27-ohjelmaa. Laadullisessa osuudessa käytetään fenomenografista tutkimusotetta, jossa pyritään luomaan tutkimustuloksista käsityksiä ja kokemuksia kuvaavia kategorioita. Mixed methods - tutkimuksen tarkoituksena on vahvistaa molempien eri tutkimussuuntausten hyötyjä niin, että määrällisen tai laadullisen tutkimuksen heikkoudet hyvitetään. (Creswell & Plano Clark, 2018, 12.)

Tutkimuksen yhtenä haasteena on erottaa syy-seuraussuhteita COVID-19 pandemian ja todellisen opiskelu ympäristön välillä. Mitkä tutkimuksessa selvinneistä asioista liittyvät pandemian luomiin haasteisiin ja mitkä taas todelliseen opiskelutilanteeseen. Opiskelijat ovat joutuneet olemaan kauan pois luontaisesta opiskelu ympäristöstään, eivätkä käsityön aineenopettajaopiskelijatkaan ole saaneet käyttää yliopiston tiloja vapaa-ajallaan. Tutkimuksen kyselyyn vastaavat 2.–4. vuosikurssin opiskelijat, koska heillä on eniten kokemusta lähiopeutuksessa olemisesta opiskeluvuosinaan. Pandemiasta selviytyminen on kuitenkin yksi

indikaattori, jolla on mahdollisesti yhteyttä opiskelijan hyvinvointiin, sillä kokonaisvaltaisesti hyvinvoivan on helpompi kohdata vastoinkäymisiä ja selvitä niistä (Raatikainen, Ihamäki & Konkka, 2020, 19).

2 Hyvinvointi

2.1 Hyvinvoinnin määrittelyä

Hyvinvoinnin kokemuksista voidaan käyttää monia eri termejä. Elämänlaadun, hyvinvoinnin, terveyden ja onnellisuuden käsitteillä voidaan kuvailla ihmisen tai yhteiskunnan kokemuksia ja menestymistä. Nämä käsitteet eroavat kuitenkin merkittävästi toisistaan ja niitä käytetään eri asiayhteyksissä. Ongelmaksi muodostuu se, ettei millään näistä termeistä ole yksiselitteistä kuvausta. (Veenhoven, 2000, 1–2.) Hyvinvoinnilla viitataan usein terveyteen. Filosofinen hyvinvoinnin käsitteen tarkastelu osoittaa, että hyvinvoinnin taustalla on se, miten hyvinvoivaksi yksilö kokee juuri itsensä. Tarkastelussa huomioidaan ainoastaan “oma etu”, ei kenenkään toisen. Terveys voidaan nähdä osana hyvinvointia, mutta hyvinvoinnin käsite kattaa myös negatiiviset puolet, kuten elämän vastoinkäymiset. (Roger, 2021.)

Onnellisuutta voidaan pitää subjektiivisesti koetun hyvinvoinnin synonyyminä. Onnellisuutta voitaisiin kuvata tilana, jossa inhimilliset valmiudet ovat yhtä ympäristön luomien vaatimusten kanssa. Tällaisen onnellisuuden voisi riistää vain epäonni tai tahallinen riistäminen. Onnellisuuteen vaikuttaa myös perusasioiden sujuminen. Kun tarpeet tyydytetään, miellyttävät kokemukset ja tunteet lisääntyvät, joka taas lisää kokonaisvaltaista tyytyväisyyttä elämään. Onnellisuutta voitaisiinkin luonnehtia sekä ansiona ja onnistumisena että osoituksena hyvistä elämänehdoista. Objektiviivisella onnellisuuden käsitteellä määritellään onnellisuuden johtuvan tiettyjen tekijöiden summasta. Kun ihminen kokee olevansa moraalisesti hyvä, rationaalisesti aktiivinen, kehittävän kykyjään, saadessaan lapsia, toimiessaan hyvänä vanhempana ja ollessaan tietoinen todellisesta kauneudesta, hän voi olla onnellinen. (Varelius, 2004, 16.) Onnellisuus ei paranna sairauksia tai tee kenestäkään tervettä. Onnellisuuden uskotaan kuitenkin suojelevan sairauksilta. Onko kuitenkaan oikein määrittää terveyttä tai hyvinvointia sairauden olemassaolon tai poissaolon kautta? (Veenhoven, 2007,450.) Uuden onnellisuustutkimuksen keinoin voidaan vertailla tutkittavien koettua hyvinvointia ja tehdä tästä johtopäätöksiä (Saari, 2011, 38). Saaren & Evarstin (2011,195) mukaan onnellisuuden vertailun problematiikka, joka liittyy nimenomaan koetun hyvinvoinnin vääristymiin, voidaan kiistää sillä faktalla, että jokainen kokee ja ymmärtää onnellisuuden käsitteen suunnilleen samanlaisena.

Onnellisuuden käsitteeseen on viime vuosikymmenien aikana lisätty yhä enemmän huomiota ja tutkijat ovat otaksuneet “positiivisen psykologian” ajatuksen. Tällainen onnellisuus rinnastetaan tyytyväisyyteen tai niin kutsuttuun “elämään tyytyväisyyteen”, jota voitaisiin

mitata itsearvioimalla tai kyselyllä. (Roger, 2021.) Seligman (2011) on ehdottanut, että positiivisessa psykologiassa tulisikin onnen ja onnellisuuden sijasta keskittyä positiivisiin tunteisiin, ihmissuhteisiin, sitoutumiseen, merkityksiin ja saavutuksiin. (Krueger, 2012.)

2.2 Psyykinen hyvinvointi

Psyykinen hyvinvointi on tärkeä osa ihmisen kokemaa elämänlaatua (Eloranta, 2012, 15). Se on yhteydessä mielenterveyteen, jolloin se on myös osa hyvinvointia. Positiivista mielenterveyttä pidetään voimavarana, jolla hyvinvointia voidaan edistää. Psyykkisesti hyvinvoiva henkilö tiedostaa oman potentiaalisuutensa, osaa selviytyä erilaisista stressitilanteista, pystyy työskentelemään toimeliaasti ja kykenee toimimaan yhteiskunnassa. Psyykinen hyvinvointi muotoutuu jatkuvasti ihmisen elämän aikana persoonallisen kehityksen ja kasvun myötä. (Appelqvist-Schmidlechner, 2016, 1759.)

Psyykkistä hyvinvointia on vaikea määritellä tarkasti, sillä se on moniulotteinen käsite, jonka jokainen henkilö kokee omalla tavallaan ja omista lähtökohdistaan. Psyykkistä hyvinvointia voidaan kuvailla myös subjektiivisena-, psykologisena-, emotionaalisena- tai henkisenä hyvinvointina. Henkilö voi arvioida omaa psyykkistä hyvinvointiaan tyytyväisyyden, minäkuvan myönteisyyden, itsetunnon ja luovuuden näkökulmista. Psyykkiseen hyvinvointiin kuuluu myös läheisesti käsitteet terveys ja toimintakyky. Ne ovat osana psyykkistä hyvinvointia silloin, kun ne näyttäytyvät hyvinvoinnissa elämän tarkoituksellisuuden tunteena, ahdistuksen- ja masennuksen vähäisyytenä tai hyvänä toimintakykenä. (Pöllänen, 2012, 3.)

2.3 Yhteisöllisyys

Tässä tutkimuksessa tarkastelemme yhteisöä ja yhteisöllisyyttä klassisten sosiologian käsitteiden kautta. Sosiologian klassikot määrittelevät yhteisöllisen sosiaalisen suhteen ja siteen niin kutsutuksi yhteenkuuluvuudentunteeksi. Yhteenkuuluvuudentunteella voitaisiin tarkoittaa siis yksinkertaisuudessaan sellaista tilannetta, jossa subjektilla on emotionaalinen kokemus johonkin yhteisöön kuulumisesta. (Aro, 2011, 38.) Koulua käydessä opiskelijat oppivat yhdessä ja toisiltaan erilaisissa tapahtumissa ja yhteisiä projekteja tehden. Tällaisessa tilanteessa opiskelijat ajautuvat oppivan yhteisön jäseniksi. Oppivassa yhteisössä opiskelijat jakavat arvoja sekä selvittävät maailman ja elämän salaisuuksia. (Aro, ym. 2009. 19).

Kouhian (2015) artikkelissa käsitellään yhteisöllisyyden rakentumista käsityön harrastuksessa. Tulokset osoittavat, että käsityön harrastusryhmän osallistujilla oli matala kynnys osallistua mukaan toimintaan. Kurssi mahdollisti keskustelun muiden kurssilaisten välillä ja osallistujat

jakoivat tarinoita, taitoja, tietoja ja kuulumisia. Osallistujien sukupuolella, iällä, maineella, taustalla tai sosiaalisella asemalla ei ollut merkitystä keskustelujen muodostumiseen, jolloin käsityöt edesauttoivat henkilöiden ryhmäytymistä ja syvällistä kommunikointia. Käsitöillä on siis tärkeä rooli yksilöiden kehitykselle ja heidän kasvussaan yhteisön jäseniksi. (Huovila, Hintsala & Säilä, 2010. 8.)

2.4 Hyvinvointi ja käsityöt

Hyvinvointi on jatkuvasti yhteydessä elinolosuhteisiin, toimeentuloon, sekä henkilön kykyihin ja mieluisaan tekemiseen. Jokaisella on tarve ruokkia omaa hyvinvointiaan olemalla tyytyväinen omaan elämäänsä, olemalla onnellinen ja kehittämällä sekä toteuttamalla itseään. Jos joku edellä mainituista osa-alueista ei ole kohdallaan, voidaan kokea, ettei elämä ole tarpeeksi mielekästä. (Pöllänen, 2012, 3.)

Käsityöt voidaan yhdistää termeihin hyvinvointi ja elämänlaatu. Käsityöt toimivat osana henkilöiden prosessia, jossa he tavoittelevat elämäänsä piristystä ja tarkoituksen tunnetta tai he kokevat oppineensa hallitsemaan elämäänsä käsitöiden avulla (Pöllänen, 2012, 1). Käsitöiden tekeminen kytkeytyy myös hyvinvointiin henkisesti ja psyykkisesti nostattaen. Käsitöiden tekeminen lisää henkistä tasapainoa ja viihtymistä sekä nostattaa yksilöiden itsetuntoa. Käsillä tekemisen taidon vahvistaminen tukee oppimishäiriön, kognitiivisten haasteiden ja sosiaalisten kehityshäiriöiden korjaamista. Käsityöt harjoittavat silmän ja käden välistä yhteistyötä ja mahdollistavat käytännönläheisiä ongelmanratkaisutilanteita sosiaalisissa vuorovaikutustilanteissa. Käsityöt ohjaavat käsitöiden tekijää tekemisen ja kokemuksen kautta informaation prosessointiin, reflektointiin sekä oppimiseen. (Pöllänen & Kröger, 2000, 240.)

Käsityöt ovat kokemuksellista tekemällä oppimista, jonka kautta opitaan luovuutta, oman toiminnan suunnittelua, itsevarmuutta, ongelmanratkaisukykyä ja päämäärätietoisuutta asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi. Käsitöiden tekeminen auttaa tekijää saamaan itsetuntoa kasvattavia onnistumisen kokemuksia, jolloin tekijä oppii arvostamaan tehtyä työtä ja osaa tietoisesti arvioida omaa toimintaansa ja työskentelytapojaan. (Pöllänen & Kröger, 2000, 240–241.)

Flow-tilalla tarkoitetaan onnen lähdeettä ja ilon tilaa, johon voidaan päästä, kun toimintaan liittyy myönteisiä odotuksia ja tuloksia. Paljolti kysymys on sisäisestä motivaatiosta tekemiseen, kun jotakin tehdään sen mielekkyyden vuoksi. (Ojanen, 2006.) Flow-tilaan eli niin kutsuttuun virtaustilaan uppoutunut hallitsee tekemistään sekä ympäristöään. Ympäristön hallinnan tunne ei kuitenkaan täyty, jos kuvitteellinen henkilö ei koe täyttävänsä ympäristön

asettamia tavoitteita. (Csikszentmihalyi, 2014, 142.) Tässä tutkimuksessa Teknika, eli Turun Yliopiston opettajankoulutuslaitoksen, Rauman kampuksen käsityörakennus luo ympäristön, jossa käsitöitä tehdään. Vähälä (2003) esittää tutkimuksessaan ajatuksen, että sisäinen luovuutta aikaansaava motivaatio voi olla pienempi, koska tutkittavat ovat sitoutuneet tutkijan antaman tehtävän tekemiseen, eivätkä niinkään toteuta omaa prosessiaan. On syytä ottaa huomioon opiskelijoiden samankaltainen tilanne, jossa käsillä tekemiselle on annettu tietyt reunaehdot.

Taito- ja taideaineiden asema opiskeluyhteyden positiivisiin vaikutuksiin, kuten hyväksytyksi kokemiseen on merkittävä, sillä niiden tiedostetaan edistävän mielenterveyttä ja sosiaalista kasvua. Taitoaineiden, kuten tässä tutkimuksessa käsityön avulla voidaan kehittää lisäksi myös organisointikykyä, yhteistyötaitoja, itsetuntoa ja luovuutta, oppimisen iloa unohtamatta. (Rönkkö, 2011, 1.)

Collier (2011, 111) tutki käsitöiden vaikutusta terapeuttisesta näkökulmasta. Tutkimukseen osallistui käsityöläisiä, joilla oli paljon kokemusta eri tekstiilin työstön osa-alueista, kuten neulomisesta, kutomisesta, kehräyksestä ja ompelusta. Tutkimuksen osallistujat kertoivat syitä käsitöiden tekemiselle ja siitä, millaisia muutoksia he ovat kokeneet mielialassaan käsitöitä tehdessä. Mielialojen muuttujia tarkasteltiin erilaisilla hyvinvoinnin mittareilla ja indikaattoreilla. Tutkimustulosten mukaan osallistujat, jotka hyödynsivät käsitöitä muuttamaan mielialaa, kertoivat menestymisestä, nuoruuden tunteesta ja sitoutuneisuudesta enemmän, kun taas osallistujat, jotka eivät hyödyntäneet käsitöitä arjessa. Käsitöiden tekemisessä nähtiin paljon positiivisia vaikutuksia, kuten mahdollisuus rauhoittua, keskittyneisyyden tunteen kokeminen, elämän hallinnan kokemusten lisääntyminen, sosiaaliset mahdollisuudet kanssakäymiseen ja ilon tunteen saavuttaminen tekemisen ansiosta. Tutkimuksen mukaan tekstiilitöiden valmistaminen on arvostettua ja sitä voidaan tehostaa terapeuttisella näkökulmalla. (Collier, 2011, 105.) Pöllänen (2007, 98) mukaan käsitöiden tekemisellä on rauhoittava vaikutus, jonka avulla voidaan jäsenellä eri olotiloja. Sitä voidaan pitää terapeuttisena toimintana, jonka avulla tekijä havainnoi itseään ja toimintaansa eri ulottuvuuksissa. (Pöllänen, 2007, 98).

Riley (2013) mukaan neulonnalla on merkittävästi psykologisia ja sosiaalisia hyötyjä hyvinvoinnin ja elämänlaadun parantamiseen. Tutkimuksessa selvitettiin käsitöiden hyötyjä henkilökohtaiselle ja sosiaaliselle hyvinvoinnille peilaten niitä terapeuttisiin käyttötarkoituksiin. Tutkimukseen osallistujat olivat aikuisia naisia, jotka kertoivat neuloneensa rentoutuakseen, lievittääkseen stressiä ja ruokkiakseen luovuuttaan. Tulokset osoittivat käsitöiden ja ilon tunteen olevan kytköksissä toisiinsa merkittävässä määrin.

Osallistujat kertoivat parantaneensa kognitiivista ja sosiaalista toimintaansa, sillä ryhmässä neulominen koettiin toiminnaksi, joka lisäsi onnellisuutta, paransi sosiaalista kanssakäymistä sekä kommunikointia muiden ihmisten kanssa. (Riley, 2013, 50.)

3 Käsitteet hyvinvoinnin perustana

3.1 Käsitteiden määrittelyä

Käsitteiden tutkimus ja käsitteen muodostuminen juontaa juurensa kreikkaan ja kreikan sanaan "techne", jolla tarkoitetaan taidetta, käsillä tekemistä, laajaa käsitteiden ja tiedostamisen muodostumista sekä syvää perehtyneisyyttä. Techne-termillä voidaan kuvata prosessia, jossa tieto, tekeminen, ajattelu, ongelmanratkaisu ja materiaalinmuokkaus nivoutuvat yhteen. Käsite on myös osa laajaa techne-termiä, johon kuuluu suunnittelun ja toteuttamisen muodostama monipuolinen käsitteiden taidollinen jatkumo. (Kojonkoski-Rännäli, 1998, 49; 2014, 75.) Pohjimmiltaan termi liittyy siihen, mitä jokin ihminen tekee, joko yksin tai jonkun kanssa. Ihmisen fyysisuus on sidottuna kognitiiviseen toimintaan, joiden yhdistyessä henkilö alkaa toimimaan ja tuottamaan käsitteitä omiin tarpeisiinsa tai ongelman ratkaisemiseksi. (Whittaker, 2013, 15.) Kupias ja Rissanen (2019) määrittelevät käsitteiden ihmistoiminnaksi, joka käsittelee materiaalien esineiden valmistuksen ja tuottamisen käsin. Käsitteiden katsotaan edistävän ympäristön kestävyyttä, kulttuuriperinnön säilymistä ja ihmisen hyvinvointia. (Kupias & Rissanen, 2019, 16–17).

Käsitteitä voidaan pitää toimintana, jonka tekijänä toimii ihminen ja työstämisen kohteena materiaali, jota ihminen työstää itse käsin tai käsitteiden välineiden avulla. Käsite-sanan loppuosa "työ" kuvaa, että toiminnan tekijänä on ihminen. Toiminta vaihtaa muotoaan työksi, kun se aiheuttaa toiminnassa muutoksia ja toimintaa kasautuu tapahtumien edetessä. Muun ohella toimintaa kuvaa myös se, ettei toiminta ole vain refleksien ohjaamaa, vaan tietoisuutta toimintaa. Käsitteiden ilmevä sana "käsi" puolestaan kertoo käytettävien materiaalien olevan konkreettisesti kosketeltavissa ja käsiteltävissä. Käsite merkitsee monille mahdollisuutta itseilmaisuuksiin, luovuuteen ja se voi olla terapeuttista tai viihdyttävää toimintaa. (Rönkkö, 2011, 12).

Käsitteillä voidaan myös määrittellä tulevaisuutta elinikäisen oppimisen näkökulmasta. Nuuttinen, Soini-Salomaa & Kangas, (2014) määrittelee käsitteiden osaksi teknologiaa, muotoilun ja taiteen yhdistämiseksi, joka vaatii kokonaisvaltaista osaamista ja joka edistää luovaa ajattelua ja ongelmanratkaisukykyä. Käsite nähdään tärkeänä osana kulttuuriperintöä ja kestävästä kehityksestä. (Nuuttinen, ym. 2014, 207–208). Nuuttinen ym. (2017, 2–3) määrittelee käsitteiden monialaiseksi ja monitasoiseksi ilmiöksi, joka edistää luovaa ajattelua, innovaatiota ja yrittäjyyttä.

Käsitöistä voidaan puhua kokonaisena tai ositettuna käsityönä. Käsitteet ovat lähellä toisiaan, mutta käsitöistä voidaan puhutella kokonaisena silloin, kun tuotteella on tietty tekijä. Kokonainen käsityö pitää sisällään kaikki käsityöprosessin vaiheet tuotteen ideoinnista arviointiin. Kokonaisen käsityön valmistaminen vaatii tekijältään erilaisia motorisia taitoja entuudestaan, mutta myös harjaannuttaa taitoja entisestään. Käsitöistä voidaan puhua ositettuna käsityönä, kun se on merkityksellistä toimintaa. Ositetun käsityön avulla voidaan esimerkiksi tyydyttää esinetarvetta harrastustoiminnassa, kuntoutumisessa sekä terapiassa. Ositettu käsityö soveltuu myös tietyn käsityötaidon hankkimiseen ja omaksumiseen. (Rönkkö, 2011, 16). Kaitala (2018) määrittelee käsityön oppimisprosessiksi, jossa oppija tutkii, suunnittelee, toteuttaa ja arvioi omaa käsityöprosessiaan. Käsityön katsotaan edistävän yksilön itsetuntemusta, tiedon ja taidon integraatiota sekä elinikäistä oppimista. (Kaitala, 2018, 18–19).

3.2 Aistillinen käsityö

Aistillinen käsityö on käsityön tekemistä, joka hyödyntää erilaisia aisteja ja niiden kautta koettuja tunteita. Esimerkiksi käsitöissä voidaan käyttää erilaisia materiaaleja, värejä, muotoja ja rakenteita, jotka herättävät erilaisia aistimuksia ja vaikuttavat kokemukseen. Aistillisen käsityön tekeminen voi tarjota nautinnollisia elämyksiä ja parantaa hyvinvointia. (Yli-Panula, 2014, 31). Salmi-Niklanderin (2013) artikkelissa käsitellään käsityön kokemuksellisuutta ja aistisuutta pedagogisena haasteena, joka voi auttaa oppilaita ymmärtämään maailmaa paremmin. Artikkelissa korostetaan, että käsityön tekeminen voi tarjota erilaisia aistillisia kokemuksia, jotka vaikuttavat oppilaan motivaatioon ja oppimistuloksiin. (Salmi-Niklander, 2013, 340–352). Aistillinen käsityö voidaan myös määritellä kokonaisvaltaiseksi ja moniaistilliseksi kokemukseksi, joka tarjoaa mahdollisuuden havainnoida, tuntea ja ilmaista itseään. Aistillisen käsityön kautta ihminen voi kehittää taitojaan ja saavuttaa onnistumisen kokemuksia, mikä puolestaan edistää hyvinvointia ja lisää onnellisuuden tunnetta. Aistillisessa käsityössä on olennaista kokemuksellisuus ja se tarjoaa mahdollisuuden oppia itsestä ja ympäristöstä monipuolisesti eri aistikanavien kautta. (Pöllänen & Weissmann-Hanski, 2020, 106–107).

3.3 Käsityötoiminta

Käsitöiden tekeminen haastaa oppijaa suunnitteluun, luomiseen, tekemiseen ja ongelmanratkaisuun. Käsityössä ongelmanratkaisutaito kehittyy ja samalla opiskelijoiden

ajattelutaidot ja itsetunto kehittyvät onnistuneiden kokemusten pohjalta. Käsitöiden tekeminen vaikuttaa näin moniin merkittäviin alueisiin, kuten oppijan kehitykseen, kehon toimintaan, havainnointiin, motoriikkaan, koordinaatioon, visuaaliseen ajattelumaailmaan ja keskittymiseen. (Aerila & Rönkkö, 2013, 91.)

Käsityötoimintaa ja sen toteutumista on tutkittu Turun Yliopiston opettajankoulutuslaitoksen Rauman kampuksella. Rönkkö (2011) tutki väitöskirjassaan opiskelijoiden antamia merkityksiä käsitöille ja miten käsityöt tulee ottaa huomioon käsityöopetuksessa. Lisäksi tutkimuksessa pyrittiin selvittämään käsityön eri merkitysten mahdollisuutta käsityöopetukseen (Rönkkö, 2011, 2). Tutkimuksen ansiosta voitiin todeta, että opiskelijoiden kulttuuriperinne, oma suku, omat lähtökohdat sekä lähipiiri ovat tärkeitä osatekijöitä käsityön tekijälle ja valmiit tuotteet olivat oman persoonallisuuden jatkeita (Rönkkö, 2011, 100–109).

Käsitöitä voidaan pitää virkistystoimintana, jonka tarkoituksena on lisätä hyvinvointia ja parantaa elämänlaatua. Virkistystoiminnassa käsitöitä voidaan tarkastella ajanvieton, kulttuurisen, sosiaalisen, viihtymisen sekä nautinnon näkökulmista. Yksilöillä on tällaisessa toiminnassa mahdollisuus jakaa omia kokemuksiaan, tunteitaan ja ajatuksiaan toisten henkilöiden kanssa. (Pöllänen, 2007, 98).

3.4 Käsityön opinnot osana opettajankoulutusta

Opettajankoulutus on saanut akateemisen, tiedeperustaisen aseman 1970-luvulla. Turun yliopiston opettajankoulutuslaitoksen, Rauman kampuksen käsityön aineenopettajan- ja luokanopettajien tutkinto-ohjelmien opiskelijat suorittavat kasvatustieteiden kandidaatin- ja kasvatustieteiden maisterin tutkinnon. Kasvatustieteiden kandidaatintutkinnossa opiskelijat tutustuvat kasvatustieteiden filosofiaan, kasvatuksen historiaan, kasvatustieteiden psykologiaan, kasvatustieteiden sosiologiaan sekä kasvuun ja oppimiseen ohjaamisen perustana. Näiden lisäksi opiskelijat perehtyvät perusopetuksen 1.–6.-luokilla opettaviin aineisiin ja oppiaineiden didaktiikkaan. Kasvatustieteiden maisterin tutkinnon tavoitteisiin kuuluu teoreettisen ja käytännöllisen tiedon jakaminen. Opintojen edetessä opiskelijat oppivat opettajan työhön, jolloin opiskelijat harjaantuvat suunnittelemaan, toteuttamaan sekä arvioimaan omaa oppimistaan ja opetustaan. Maisterivaiheen tavoitteena on myös tukea opiskelijoiden kasvua kohti tavoitteellista, tutkivaa, eettistä ja itsenäistä opettajuutta kohti. (Opettajankoulutuksen opetussuunnitelma, 2009, 3–4).

Käsityön opiskelussa korostuu toiminnallisuus, jossa oppija toimii ja tekee. Toiminnalla ja tekemisellä tarkoitetaan tässä yhteydessä materiaalien muovaamista erilaisten käsityöllisten

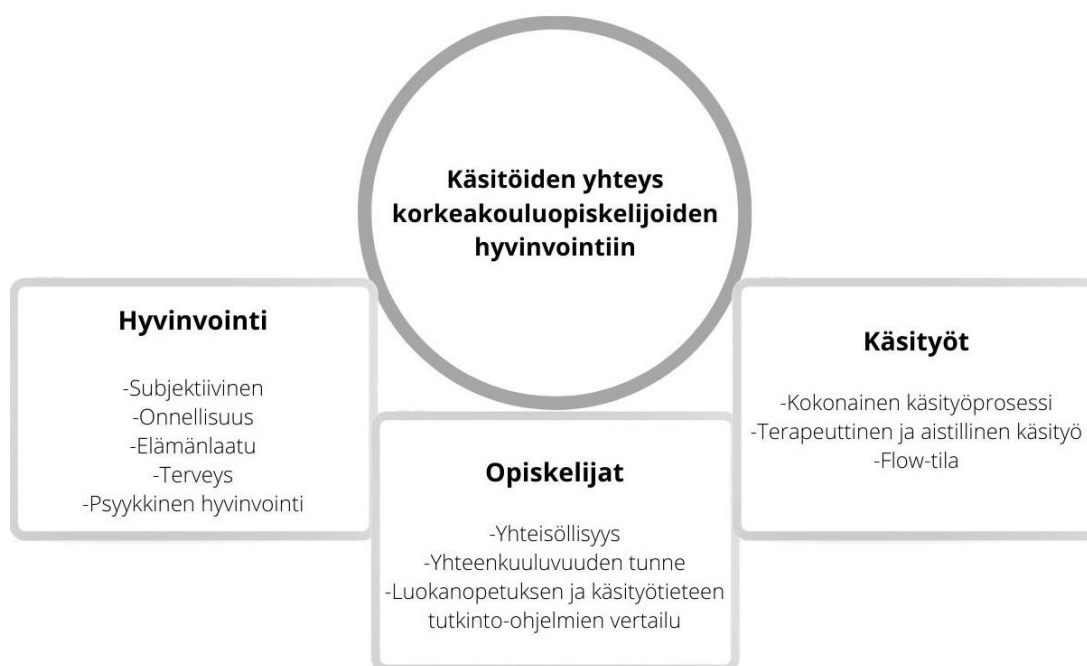
menetelmien ja tekniikoiden avulla. Lisäksi käsityölliseen toimintaan liittyy idea tuotoksesta sekä sen toteuttamisesta. (Rönkkö, 2012, 123.)

Luokanopettajan kandidaatintutkintoon pakollisena sisältyvä käsityökurssi antaa opiskelijoille laajan kokonaisuuden perusopetuksen käsityön sisällöistä, tekniikoista, välineistä, käsitteistä ja opetusmenetelmistä. Käsityön aineenopettajaksi opiskelevien kandidaatintutkinto sisältää huomattavasti enemmän käsityötoimintaa, johon kuuluvat mm. Puu-, metalli-, lanka- ja ompeluteknologioiden kurssit, digitaalinen mallintaminen sekä mediakasvatus. Luokanopettajaksi opiskelevien maisterivaiheessa käsitöihin voi syventyä sivuaineopinnoissa perus- tai aineenopettajan pätevyyden laajuisesti. Käsityön aineenopettajan maisterivaiheessa käsityöhön syvennytään vielä entisestään, kuten robotiikan, vaatetuksen ja muiden teknologioiden opinnoissa. Maisterivaiheessa käsitöitä tarkastellaan myös kestävän kehityksen, hyvinvoinnin ja toimintakyvyn näkökulmista. (Turun yliopiston opinto-opas, 2020–2022.) Luokanopettajaksi opiskelevien kokemus käsitöistä on siis suppeampi kuin käsityön aineenopettajaksi opiskelevien, mikäli heillä ei ole vapaa-ajan harrastuneisuutta, aikaisempaa alan koulutusta tai kiinnostusta syventyä käsityön opiskeluun sivuaineopinnoissa.

4 Teorettinen viitekehysmalli

4.1 Teorettinen viitekehysmalli

Tutkimuksen teorettinen viitekehys rakentuu tutkimushypoteesin ja pääkäsitteiden ympärille. Tutkimuksen pääkäsitteet on kuvattu seuraavassa teorettisen viitekehysmallin kuvaajassa (kuvio 1.). Kuvio koostuu kolmesta osa-alueesta: hyvinvoinnista, käsitöistä ja opiskelijoista. Hyvinvoinnin ja käsitöiden suhdetta tarkastellaan yhteydessä opiskelijoiden kokemaan kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin.

Kuvio 1. Teorettinen viitekehysmalli

Tutkimuksen hypoteettinen näkemys tarkastelee sitä, miten käsityöt voivat edistää opiskelijoiden hyvinvointia. Tutkimuksen pääkäsitteet, hyvinvointi, käsitöiden tekeminen ja opiskelijat, muodostavat teorettisen viitekehysmallin, joka tarjoaa lähtökohdan tutkimuksen analyysille. Hyvinvoinnin ja käsitöiden välillä on teorettisesti tunnistettu yhteys, jonka mukaan käsityöt vaikuttavat myönteisesti kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin.

4.2 Tutkimustehtävä

Tutkimustehtävä on muodostettu hypoteettisen näkemyksen perusteella, jonka mukaan käsityön aineenopettajaopiskelijat olisivat hyvinvoivempia ja onnellisimpia, kuin luokanopettajaopiskelijat. Käsitöiden vaikutuksia ihmisen hyvinvointiin on tutkittu monissa

tutkimuksissa, ja useat niistä ovat osoittaneet, että käsityöläiset voivat olla hyvinvoivempia kuin muut ihmiset. Tutkimuskysymyksiin vastaamalla pyrimme saamaan vastauksia opiskelijoiden hyvinvoinnista ja käsityön vaikutuksista hyvinvointiin ja koettuun yhteisöllisyyteen.

Tutkimuskysymykset:

- Kokevatko käsityön tutkinto-opiskelijat käsityön tekemisen tai opiskelun parantavan tai tukevan heidän hyvinvointiaan? Jos, niin miten? / Minkälaisena he sen kokevat?
- Kokevatko luokanopettajaksi opiskelevat käsityön tekemisen tai opiskelun parantavan tai tukevan heidän hyvinvointiaan? Jos, niin miten? / Minkälaisena he sen kokevat?
- Miten eri tutkinto-ohjelmien kokemukset käsitöiden hyvinvointivaikutuksista eroavat toisistaan?

5 Tutkimuksen toteutus

5.1 Tutkimuksen kohdejoukko ja konteksti

Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää opiskelijoiden kokemuksia käsitöiden tekemisen yhteydessä koettuun hyvinvointiin. Tutkimuksen kohdejoukoksi valikoitui Turun yliopiston opettajankoulutuslaitoksen, Rauman kampuksen 2.–4. vuosikurssin tutkinto-opiskelijat. Linjaus tehtiin rajaamalla ensimmäisen vuosikurssin opiskelijat pois, sillä luokanopettajien opinnoissa on vielä suhteellisen vähän käsitöitä, ja opetusta oli paljon etänä Covid-19-pandemian vuoksi. Viides vuosikurssi rajautui myös pois, sillä käsitöitä opinnoissa on vain vähän jäljellä, jolloin yhteisöllinen tekeminen käsitöiden parissa on vähäistä. Kohdejoukko on rajattu luokanopettajaopiskelijoihin sekä käsityön aineenopettajaopiskelijoihin. Tällä rajauksella tutkimuksessa voidaan vertailla näiden kahden tutkinto-ohjelmien opiskelijoiden kokemuksia opiskeluyhteisöstä, ryhmäytymisestä ja hyvinvoinnista. Tutkimustuloksista teimme johtopäätöksiä opiskelijoiden kokemasta hyvinvoinnista eri tutkinto-ohjelmien opiskeluyhteisöissä. Tutkimus toteutettiin Webropol-kyselynä, jossa oli sekä avoimia- että monivalinta- kysymyksiä. Monivalintakysymykset analysoitiin määrällisen analysoinnin keinoin ja avoimien kysymysten analysoinnissa käytettiin laadullista lähestymistapaa.

5.2 Kysely aineiston hankintamenetelmänä

Tutkimusaineiston hankintamenetelmänä kysely on tehokas tapa tutkia hyvinvoinnin kokemuksia, arvoja ja asenteita. Muut tutkimusaineiston hankintamenetelmät rajautuivat pois, sillä moniulotteisia kokemuksia on haastavaa kerätä ja tarkastella muilla tavoin. (Vehkalahti, 2019, 12.) Kyselytutkimus on tapa, jolla tutkija pystyy esittämään kysymyksiä vastaajille kyselylomakkeen kautta (Vehkalahti, 2019, 12). Hyvinvointia voi varjostaa arat tekijät, joista puhuminen voi olla vaikeaa. Siksi kyselyn anonyymiteetin mahdollisuus oli tässä kohtaa erityisen tärkeä. Tutkimukseen osallistuneiden opiskelijoiden henkilöllisyys suojattiin aineiston käsittelyvaiheessa poistamalla heidän tunnistetietonsa. Aineistossa opiskelijoiden vastauksia käsiteltiin tunnuksilla (opiskelija 1, opiskelija 2, jne.). Osallistujien numerot määriteltiin vastausjärjestyksessä. (Fornaciari, 2020, 191).

Kysely aineistonkeruumenetelmänä oli keskeinen osa niin sanottua survey-tutkimusta. Tällaisessa monimenetelmällisessä tutkimuksessa kysely on kaikille samanlainen ja näin muodostuu tietynlainen otos tutkitusta joukosta. Survey-tutkimus voidaan jakaa vielä erilaisiin tyyppeihin sen mukaan, onko kyseessä esimerkiksi vapaampi vai formaali ja strukturoitu

tutkimusasetelma. (Hirsjärvi, Remes & Sarjavaara, 2009.) Survey-tutkimuksella voidaan mahdollistaa laaja tutkimusjoukko ja kysymyksiä voi olla useita. Aikataulutus survey-tutkimuksessa on useita tutkimusmenetelmiä vapaampaa, joka luo omat vahvuutensa tälle tutkimustavalle. Tilastolliseen analyysiin on valmiita analysointimenetelmiä, joiden avulla aineistoa voidaan käsitellä tietokoneella ja tämän ansiosta laajankin tutkimusjoukon käsittely ja analysointi on vaivatonta. Myös survey-tutkimukseen liittyi omat haasteensa, kuten se, että tietävätkö vastaajat mistä tutkimuksessa on kyse ja vastaavatko he totuudenmukaisesti kyselyyn. (Hirsjärvi ym., 2009, 193–195.)

Aineistonkeruun toteutus

Aineisto kerättiin sähköisellä Webropol kyselylomakkeella, joka esitettiin oman opintoryhmän kesken syksyllä 2021. Sähköinen tiedonkeruumenetelmä valittiin tutkimukseen siksi, että tutkimusta voidaan jakaa verkossa valitulle kohdejoukolla ja vastaaminen siihen on nopeaa ja vaivatonta. (Hirsjärvi ym. 2009, 193–195.) Esitestaus oli tärkeää suunnitteluvaiheessa, sillä pystyimme testaamaan tutkimuksessa käytettävien mittareiden ja menetelmien toimivuutta ja luotettavuutta. Esitestauksen avulla pystyimme myös korjaamaan havaittuja ongelmia kysymysten asettelussa ja muotoilussa ennen virallisen tutkimuksen aloittamista. Huomasimme esitestausvaiheessa, että osa kysymyksistä ei ollut esitetty tarpeeksi selkeästi ja ymmärrettävästi tutkimuksen osallistujille. Esitestauksen jälkeen muokkasimme kysymysten asettelua niin, että ne ovat mahdollisimman helposti tulkittavissa ja vastaaja ymmärtää mitä tutkimuksessa haetaan. (Hirsjärvi ym. 2016, 198.)

Esitestauksen jälkeen Webropol-kyselyyn linkki lähetettiin sähköpostitse Turun Yliopiston opettajankoulutuslaitoksen, Rauman kampuksen luokanopettajaopiskelijoiden sekä käsityön aineenopettajaopiskelijoiden tutkinto-ohjelmien 2.–4. vuosikurssin opiskelijoille keväällä 2022. Webropol-kyselylinkin lisäksi kutsukirjeeseen liitettiin tietosuojailmoitus. Kutsukirjeessä kerroimme opiskelijoille tutkimuksemme tavoitteista ja painotimme, että osallistuminen perustuu vapaaehtoisuuteen eikä tutkimuksessa kerätä henkilötietoja. Lisäksi kerroimme, että vastaukset käsitellään luottamuksellisesti eikä tutkimukseen osallistujia voida tunnistaa. Opiskelijoilla oli kolme viikkoa aikaa vastata kyselyymme. Ensimmäisten kolmen viikon aikana saimme kuitenkin niin vähän vastauksia, että jatkoimme kyselyn aukioloaikaa.

5.3 Monimenetelmällinen tutkimus

Tutkimus toteutettiin monimenetelmällisenä tutkimuksena. Monimenetelmällisessä tutkimuksessa määrällinen kysely tuottaa numeerista dataa ja laadulliset avoimet kysymykset analysoidaan fenomenografisen analyysin keinoin. (Vehkalahti, 2008, 13). Monimenetelmällisellä tutkimuksella pyrittiin selittämään monimutkaisia suhteita sekä ymmärtämään ihmisiä ja heitä ympäröivää maailmaa. (Seppänen-Järvelä, Åkerblad & Haapakoski, 2019.) Laadullinen tutkimusote antoi laajan merkityksen kyselyssä, jolloin saimme tietoa yksityiskohtaisemmin kysymyksiin, joita kysyimme. (Sarajärvi, 2018, 7.)

Laadullisen tutkimuksen piirteisiin kuuluu, että tutkittavana kohteena toimii ihminen, joka ajattelee ja toimii omista lähtökohdistaan. Pyrkimyksenämme oli laadullisen tutkimuksen keinoin kuvata ja ymmärtää paremmin tutkittavan henkilön päätöksentekoa (Aira, 2005, 1074). Subjektiiivista onnellisuutta ja hyvinvointia mitataan väestötutkimuksissa usein määrällisesti (Ballas & Tranmer, 2012, 71). Laadullisessa tutkimuksessa tärkeässä roolissa ovat ymmärtäminen ja tulkinta. Tulkinalla tarkoitetaan henkilön käyttämän kielen ilmaisusta koko sosiaaliseen todellisuuteen asti, kun taas ymmärtämisellä tarkoitetaan erilaisten ilmiöiden merkitysten oivaltamista. (Soininen & Merisuo-Storm, 2009, 37.) Laadullisella tutkimusotteella saamme kuvattua tarkemmin todellista elämää. Laadullinen näkökulma takaa sen, että erilaisia suhteita vastausten välillä voidaan vertailla ja löytää sekä muodostaa kokonaisvaltainen kuva tutkittavasta aiheesta. Laadullisen tutkimuksen tavoitteena voidaankin pitää sitä, että tosiasioita voidaan löytää tai paljastaa. (Hirsjärvi, 2016.) Laadullinen tutkimusosuus, eli avoimet kysymykset analysoidaan fenomenografisen analyysin keinoin.

Määrällinen tutkimusasetelma yksinään ei mahdollista subjektiivisten kokemusten kuvailua, joka tässä tapauksessa on johtopäätösten kannalta tärkeää. Vaikutelma yhteisössä vallitsevista sosiaalisista suhteista, joka nojautuu vain tilastollisiin menetelmiin, on usein mitäänsanomaton, erityisesti siinä tapauksessa, kun tietoa halutaan saada sosiaalisten suhteiden laadullisista tekijöistä. Samoin yhteisön tai sen osien kuvaus on luotettavampaa hyödyntäen määrällistä ja laadullista tutkimusotetta. (Grönfors, 2011, 4).

Määrällisen ja laadullisen tutkimusotteen käyttäminen samassa tutkimuksessa saa aikaan hyötyjä, joilla ohitetaan molempien tutkimusmenetelmien heikkoudet. Näin ollen tutkimus voi vastata kysymyksiin, joihin laadullinen tai määrällinen tutkimusote ei yksinään pystyisi vastaamaan. (Creswell & Plano Clark, 2011, 12; Creswell & Plano Clark, 2018, 5.)

Konvergentissä mallissa sekä laadullisen että määrällisen tutkimusaineiston keruu tapahtuu samassa vaiheessa, mutta niiden analysointi suoritetaan omina erillisinä vaiheina. Vasta laadullisen ja määrällisen analyysin jälkeen tulokset yhdistetään ja katsotaan täsmäävätkö ne. Tätä metodia käytetään, kun tutkittavaa aihetta halutaan ymmärtää entistä perusteellisemmin tai määrällisen osuuden luokkia tai kategorioita halutaan syventää. (Creswell & Creswell, 2018, 217.) Tässä tutkimuksessa kerättiin sekä määrällinen että laadullinen aineisto tutkimuksen samassa vaiheessa, mutta analysointi suoritettiin erikseen. Käytimme konvergenttiä mallia, jotta pystyimme muodostaa mahdollisimman kokonaisen kuvan subjektiiviseen hyvinvointiin vaikuttavista tekijöistä.

Määrällisessä, eli tilastollisessa tutkimusosuudessa hyödynsimme IBM SPSS Statistics 27 -ohjelmaa, joka helpotti esimerkiksi summamuuttujien kartoittamista vastauksista, vertailemisesta ja taulukoiden luomisesta. Eri muuttujien ja tekijöiden välisistä yhteyksistä voidaan määrällisessä analyysissä tehdä tietynlaisia johtopäätöksiä. Määrälliselle tutkimukselle onkin ominaista keskittyä esimerkiksi vain muuttujien tarkasteluun. Tilastollisen analyysin tarkoituksena on luoda nimenomaan ymmärrystä tutkittavasta aiheesta. (Tähtinen, Laakkonen & Broberg, 2020.) Taustalla on loogisen positivismin ajatus, jossa uskotaan kaiken tiedon perustuvan aistihavainnon, päättelyn ja niistä tehtyjen havainnointien pohjalle. (Hirsjärvi, 2016.) Määrällistä aineistoa käsittelemällä voidaan rakenneyhtälömallia hyödyntäen tarkastella yhtäaikaaisesti subjektiivisen hyvinvoinnin ja käsityöntekemisen muuttujia (Kinnunen, Virtanen & Valtonen, 2011, 392).

Laadullisen tutkimuksen aineistoa tutkittiin tässä tutkimuksessa avointen tutkimuskysymysten valossa, jolloin pyritään muodostamaan monipuolinen kuva tutkittavasta ilmiöstä. Tärkeänä on aineiston saanti erilaisista näkökulmista. (Aira, 2005, 1074.) Laadullisena menetelmänä käytimme tutkimuksessa fenomenografista tutkimusotetta, jonka tarkoituksena oli tarkastella ja ymmärtää eri tapoja käsittää ja kokea hyvinvointia ja siihen vaikuttavia tekijöitä. Fenomenografisessa tutkimuksessa avoimet kysymykset muotoiltiin niin, että erilaiset käsitykset ja kokemukset hyvinvoinnista ja siihen vaikuttavista tekijöistä voivat tulla ilmi. (Marton, 1988, 143–154.) Näin välttyttiin siltä, että tutkijat olisivat ennalta päättynyt jo johonkin näkökulmaan. Tutkimuksen avoimilla kysymyksillä tavoiteltiin sellaista tietoa, jota monivalintakysymyksillä olisi vaikeaa saada.

Näiden menetelmien tarkoituksena on tukea toinen toisiaan ja auttaa muodostamaan yhä eheämpi kokonaisuus tutkittavasta aiheesta (Soininen, Merisuo-Storm, 2009, 43).

Monimenetelmällisyys lisää myös tutkimuksen luotettavuutta, kun kyseessä on kompleksinen ilmiö (Räisänen, 2014, 112). Mixed methods –tutkimusstrategian avulla saadaan tutkittavasta aiheesta laajempi kuva, mitä oltaisiin pelkällä laadullisella tai määrällisellä tutkimusosuudella saatu. Tutkimuksessamme käytetään monivalinta- sekä avoimia kysymyksiä, joiden tulkitsemiseen tarvitaan eri menetelmät. Tarvitsemme laadullista tutkimusotetta avointen tutkimuskysymysten tulkitsemiseen, sillä pyrimme kuvaamaan ilmiötä ja ymmärtää paremmin yksilön kokemuksia, joita hyödyntäen pyrimme lisäämään tietoa tutkittavasta ilmiöstä. Laadullisen osan tavoitteena on, että ilmi tulee myös sellaisia kokemuksia, joita ei monivalintakysymyksissä ollut mahdollista selittää. Määrällistä tutkimusotetta hyödynnämme monivalintakysymysten datan analysoinnissa, sillä tutkimusotos on määrällistä. (Soininen, Merisuo-Storm, 2009, 43.) Eri menetelmiä yhdistelemällä voidaan muodostaa kokonaisvaltainen kuva aiheesta (Räisänen, 2014, 112).

5.4 Mittarin rakentaminen

Mittari, eli tässä tapauksessa kyselylomake koostui suljetusta sekä avoimesta osiosta, joiden tarkoituksena oli jäsentää tutkittavaa ilmiötä. Suljetulla osiolla eli monivalintakysymyksillä pyrittiin selvittämään opiskelijoiden kokemuksia hyvinvoinnista ja yhteisöllisyydestä sekä niiden yhteyksistä tietyn tutkinto-ohjelman opiskeluun. Avoimen osion tarkoituksena oli täydentää suljettua osiota, koska siihen tutkittavat pystyvät kuvailla itse tutkittavaa ilmiötä. (Vehkalahti, 2019, 24.) Rakensimme mittarin itse, jotta se vastaa nimenomaan tämän tutkimuksen tutkimuskysymyksiin. Emme siis käyttäneet mitään jo entuudestaan testattua tai käytettyä, niin sanottua “valmista” kyselypohjaa. Webropol-kysely rakennettiin teoriaan perustuen, jotta pystyimme selvittämään kohdejoukon kokemuksia tietyistä aihepiireistä systemaattisesti ja luotettavasti. Tutkimuksen teoreettinen viitekehys auttoi kysymysten suunnittelussa ja vastausten analysoinnissa, sillä kysymykset voitiin luoda teoreettisesti merkittävien käsitteiden ympärille ja vastausten avulla voitiin tarkentaa teoreettisia oletuksia ja hypoteeseja.

Mittarin suljettu osio jaettiin neljään tai viiteen asiakokonaisuuteen tutkinto-ohjelmista riippuen, jotta kysely etenee johdonmukaisesti ja kategorioista voidaan muodostaa summamuuttujia. Mittarin alussa selvitetään ensin perustiedot, kuten sukupuoli, vuosikurssi ja tutkinto-ohjelma. Tutkinto-ohjelma kohtaan vastaamalla loput mittarin kysymykset vaihtelevat hieman tutkinto-ohjelmasta riippuen. Näin saimme mittarin rakennettua niin, että molemmilta tutkinto-ohjelmilta on helpompi vastata kyselyyn, eikä esimerkiksi luokanopettajan tutkinto-

ohjelman opiskelijoilta kysyä mitään käsityön aineenopettajan opintoihin liittyvää. Mittarin suljetun osion vastausvaihtoehdot jaettiin niin, ettei niin sanottua neutraalia kantaa ole mahdollista ilmaista. Mittarin avoin osio sisältää kolme kysymystä, jotka pohjautuvat tutkimusongelmasta johdettuihin tutkimuskysymyksiin.

Tämän mittarin muuttujia mitataan järjestysasteikolla, jonka tarkoituksena on, että tilastoyksiköt jaetaan luokkiin, joilla on tietty järjestys. Mittarin luokat ovat: 1=Täysin eri mieltä, 2= eri mieltä, 3= samaa mieltä ja 4= täysin samaa mieltä. Näillä luokilla ei tehdä mitään laskutoimituksia, vaan ne ovat ainoastaan mittarissa vastaamisen tukena. (Nummenmaa, Holopainen & Pulkkinen, 2018, 21.)

Mittari esitettiin eri yliopistojen varhaiskasvatuksen opettajaopiskelijoilla, luokanopettajaopiskelijoilla sekä jo Rauman kampukselta käsityön aineenopettajaksi valmistuneilla opiskelijoilla. Vastaajia esitestausvaiheessa oli 20. Mittaria paranneltiin testausvaiheen jälkeen, jotta vastauksia saatiin täsmällisesti muotoiltuihin tutkimuskysymyksiin. Liite 3: *Taulukko 1.* kuvaa esitestauksen seurauksena mittariin ja sen osioihin tehtyjä muutoksia. Esitestauksella pyrimme parantamaan tutkimuksen reliabiliteettia ja validiteettia. (Tähtinen, 2020, 30.) Pyrimme rakentamaan mittarin niin, että siinä kysytään vain tutkimuksen kannalta olennaisia kysymyksiä ja siihen olisi nopeaa ja vaivatonta vastata. Se, että mittari mittaa juuri sitä mihin se on suunniteltu, lisää mittarin validiteettia. (Nummenmaa ym, 2018, 21.) Kun vastaaminen on vaivatonta, varmasti myös useampi vastaa kyselyn loppuun asti eikä lopeta kyselyn täyttämistä kesken.

5.5 Määrällinen tutkimusmenetelmä

Määrällisen tutkimuksen tarkoituksena on selittää, kuvata tai vertailla asioita, jotka ovat yhteydessä ihmiseen tai ominaisuuksiin. Tutkimuksen lähestymistapa ja analysointi perustuu määrällisen tutkimuksen tutkimustyypeistä vertailevaan tutkimukseen. (Vilkka, 2007, 19). Vertailevan tutkimuksen tavoitteena on vertailla ihmisiä koskevia asioita ja ilmiöitä, jolloin pystytään paremmin ymmärtämään ja tuomaan selkeämmin esille asioiden välisiä eroavaisuuksia. (Vilkka, 2007, 21). Määrällinen tutkimusosuus analysoitiin kuvailevan tilastollisen analyysin avulla. Tämä menetelmä kuvaa tietoja keskeisten tunnuslukujen avulla, kuten keskiarvojen, mediaanien, varianssien ja hajontojen avulla. Tätä menetelmää hyödyntämällä pystytään ymmärtämään aineiston jakautumista ja keskimääräistä tasoa. Lisäksi aineiston analysoinnissa on hyödynnetty inferentiaalista tilastollista analyysiä. Tämä menetelmä tarkoittaa yleensä hypoteesien testaamista. T-testejä on hyödynnetty tässä

analysointitavassa. Tämä menetelmä auttaa puolestaan selvittämään, onko ryhmien välillä eroja tai onko jokin tietty tekijä yhteydessä toiseen. (Vehkakoski & Pehkonen, 2014, 174).

Aineistonkäsittely aloitettiin tuomalla Webropol-kyselyn datamatriisi Excel-ohjelmaan, jossa numerokoodasimme vastaukset. Datamatriisi luotiin syöttämällä aineistosta saatu data numeeriseksi ja luomalla muuttujat ja niiden arvot *Taulukon 2* mukaisella tavalla. Poistimme Excel –tiedostosta vastausten sanalliset määreet, mutta säästimme vastausten ajankohdan siltä varalta, että tälle tarvitsee tehdä myöhempää tarkastelua. Tarkistettu ja muotoiltu datamatriisi siirrettiin IBM SPSS Statistics 27- ohjelmaan varsinaista analysointia varten. Aineiston tutkiminen aloitettiin tekemällä frekvenssianalyysijä, joiden avulla aineistosta pystyttiin tarkistamaan mahdolliset virheet ja helpottamaan kokonaiskuvan luomisessa.

Taulukko 2. Muuttujat ja niiden arvot.

Muuttujat	Arvot ja luokitukset havaintoaineistossa
1. Sukupuoli	1.) nainen= 1, mies= 2 ja muu=3
2. Tutkinto-ohjelma	2.) luokanopettajaopiskelija=1, käsityön aineenopettajaopiskelija=2
3. Vuosikurssi	3.) 2.vuosikurssi=1, 3.vuosikurssi=2, 4.vuosikurssi=3
4. Sivuaineena käsityö	4.) kyllä=1, ei=2
5. Koen itseni hyvinvoivaksi	5.) täysin erimieltä=1, eri mieltä=2, samaa mieltä=3, täysin samaa mieltä=4

Jaoimme kyselyn kysymykset summamuuttujiin, jolloin pystyimme vähentää käsiteltävien muuttujien määrää. Summamuuttujat vastaavat tutkimuskysymyksiin *taulukon 3* esittämällä tavalla. Summamuuttujien luominen on yksi tapa helpottaa ja yksinkertaistaa monimutkaisia muuttujia tutkimusaineistossa. Summamuuttujia luotiin faktorianalyysin avulla, joka tunnistaa muuttujien välisiä yhteyksiä sekä luo yhtenäisiä muuttujia. Tämän menetelmän avulla alkuperäiset muuttujat jaetaan pienempään tutkimusjoukkoon, joka selittää mahdollisimman suuren osan muuttujien välisestä vaihtelusta (Bryman, 2016, 369). Kysymysten ryhmittely summamuuttujiin on hyödyllistä silloin, kun tutkitaan tietyn tekijän vaikutusta tiettyyn aihealueeseen. Summamuuttujien avulla voidaan tehdä myös vertailua eri opintolinjojen välillä ja analysoida mahdollisia yhteyksiä muiden muuttujien kanssa. Summamuuttujien käyttö auttaa vastaamaan tutkimuskysymykseen ja tekemään päätelmiä tutkittavasta ilmiöstä, sillä ne luovat yhtenäisemmän ja helpommin käsiteltävän muuttujan. (Hirsjärvi ym., 2011, 139).

Summamuuttujina olivat tässä tutkimuksessa hyvinvointi ja onnellisuus, psyykinen hyvinvointi, yhteisöllisyys, sekä käsityöt ja hyvinvointi.

Taulukko 3. Summamuuttujien muodostaminen tutkimuskysymyksittäin

Tutkimuskysymys	Summamuuttuja
Kokevatko käsityön tutkinto-opiskelijat käsityön tekemisen tai opiskelun parantavan tai tukevan heidän hyvinvointiaan? Jos niin miten? / Minkälaisena he sen kokevat?	S1 Hyvinvointi ja onnellisuus S2 Psyykinen hyvinvointi S3 Yhteisöllisyys
Kokevatko luokanopettajaksi opiskelevat käsityön tekemisen tai opiskelun parantavan tai tukevan heidän hyvinvointiaan? Jos, niin miten? / Millaisena he sen kokevat?	S1 Hyvinvointi ja onnellisuus S2 Psyykinen hyvinvointi S3 Yhteisöllisyys
Miten eri tutkinto-ohjelmien kokemukset käsitöiden hyvinvointivaikutuksista eroavat toisistaan?	S4 Käsityöt ja hyvinvointi (KS) S6 Käsityöt ja hyvinvointi (LOK)

Ensimmäinen summamuuttuja (*S1*) *Hyvinvointi ja onnellisuus* pitää sisällään tutkimuksen kysymykset: koen itseni hyvinvoivaksi, koen olevani onnellinen, olen tyytyväinen tämänhetkiseen elämäntilanteeseeni ja tunnen opiskelevani oikeaa alaa. Nämä kysymykset ovat ryhmitelty yhdeksi summamuuttujaksi, sillä ne kaikki käsittelevät yksilön henkilökohtaista hyvinvointia ja onnellisuutta eri näkökulmista.

Toinen summamuuttuja (*S2*) *Psyykinen hyvinvointi* käsittelee kysymyksiä: koen olevani itsevarma, koen olevani henkisesti tasapainossa, ajattelen myönteisesti itsestäni, pienet vastoinkäymiset eivät horjuta minäkuvaani. Nämä kysymykset ovat erotettu muista kysymyksistä yhdeksi summamuuttujaksi, sillä ne liittyvät ainoastaan kyselyssä henkilön kokemaan psyykkiseen hyvinvointiin ja itsetuntoon.

(*S3*) *Yhteisöllisyys* puolestaan pitää sisällään kysymykset: koen kuuluvani tutkinto-ohjelmani opiskelijayhteisöön, minulla on opiskelukavereita, yliopistolta on helppo saada kavereita, vietän myös yliopiston ulkopuolella aikaa opiskelukavereideni kanssa, tutkinto-ohjelmani opiskelijat ovat samahenkisiä. Yhteisöllisyyden summamuuttuja on siis rakennettu sosiaalisen verkostoitumisen ja sosiaalisten suhteiden näkökulmasta.

Summamuuttuja (*S4*) *Käsityöt ja hyvinvointi KS* pitää sisällään tutkimuksen kysymykset: koen positiivisia tunteita tehdessäni käsitöitä, lopetan käsitöiden tekemisen turhautuneena, pidän

käsitöiden tekemisestä, koen onnistumisen kokemuksia käsitöiden opinnoissani. Käsitöiden ja hyvinvoinnin summamuuttuja on muodostettu yhdistämällä kysymykset, jotka käsittelevät käsitöitä ja hyvinvointia. Kysymykset kattavat eri näkökulmia, kuten positiiviset tunteet käsitöiden tekemisessä, turhautuminen käsitöiden tekemisessä, käsitöiden tekemisen pitäminen miellyttävänä ja onnistumisen kokemukset käsitöiden opinnoissa. Nämä kysymykset voidaan niputtaa yhteen sillä ne liittyvät käsitöiden tekemiseen sekä sen vaikutukseen henkilön hyvinvointiin. Summamuuttujan avulla voidaan tutkia, miten käsitöiden tekeminen vaikuttaa henkilön kokemaan hyvinvointiin ja miten erilaiset tekijät, kuten onnistumisen kokemukset tai turhautuminen, vaikuttavat tähän yhteyteen.

Summamuuttuja (S5) *Käsitöiden vaikutus hyvinvointiin KS* pitää sisällään kyselyn kysymykset: käsitöiden tekeminen ja opiskelu ovat helpottaneet kaverisuhteiden luomista, teen käsitöitä vain opinnoissani, motivaationi käsitöihin on ulkoapäin ohjattua, vietän aikaa opiskelukavereiden kanssa Teknikalla demojen ulkopuolellakin, saan tehdä käsitöitä, jotka innostavat ja motivoivat minua, kokemukseni yliopistossa tehtävistä käsitöistä ovat enimmäkseen positiivisia. Summamuuttujassa (S5) on yhdistetty kysymyksiä, jotka liittyvät käsitöiden vaikutukseen hyvinvointiin. Kysymykset käsittelevät esimerkiksi käsitöiden roolia kaverisuhteiden luomisessa, käsitöiden motivaatiota ja käsitöiden kokemuksia yliopistossa. Nämä kysymykset on niputettu yhteen, jotta niiden avulla voidaan saada kokonaisvaltaisempi kuva siitä, miten käsitöiden tekeminen vaikuttaa opiskelijoiden hyvinvointiin.

Viimeinen summamuuttuja (S6) *Käsityöt ja hyvinvointi LOK* puolestaan käsittelee kyselyn väitteitä: olen kiinnostunut käsitöiden tekemisestä, luokanopettajan tutkinto-ohjelmaan kuuluvat käsityökurssit ovat olleet mieluisia, koen oppineeni tutkinto-ohjelmani käsityöopinnoissa tarpeeksi, haluan kehittää omaa käsityöllistä osaamistani, saan positiivisia kokemuksia käsitöitä opiskellessani, käsitöiden opiskelu on vaikuttanut positiivisesti kaverisuhteisiini. Summamuuttuja (S6) on muodostettu edellä olevista väitteistä, jotka käsittelevät käsitöiden opiskelua ja sen vaikutuksia opiskelijan hyvinvointiin. Näihin väitteisiin vastaaminen antaa tietoa opiskelijan motivaatiosta ja mielenkiinnosta käsitöiden opiskelua kohtaan, sekä siitä, miten käsitöiden opiskelu on vaikuttanut heidän kaverisuhteisiinsa ja kokemuksiinsa. Summamuuttujan luominen auttaa tutkijoita ymmärtämään käsitöiden opiskelun merkitystä opiskelijoiden hyvinvoinnille ja siitä, miten käsityöt vaikuttavat opiskelijoiden kokemaan iloon ja tyytyväisyyteen.

Yksi summamuuttuja pitää siis sisällään useita samaan aihekategoriaan liittyviä kyselyn vastauksia. (Tähtinen, 2020, 80). Kyselyn väittämien vastausvaihtoehdot olivat: 1= täysin eri mieltä, 2 = erimieltä, 3 = samaa mieltä ja 4 = täysin samaa mieltä. Näiden tekijöiden välillä pääsimme vertailemaan, miten eri tutkintolinjojen opiskelijoiden kokemukset erosivat käsitöiden vaikutuksesta hyvinvointiin. Summamuuttujien avulla pystyimme tutkimaan, millainen yhteys käsitöillä ja niiden tekemisellä oli koettuun hyvinvointiin ja vertailemaan luokanopettajaopiskelijoiden sekä käsityön aineenopettajaopiskelijoiden kokemuksia keskenään.

Seuraava taulukko (*taulukko 4.*) esittelee summamuuttujat ja niiden Cronbachin Alphan. Cronbachin alpha on luotettavuuskertoimen mittari summamuuttujalle. Se mittaa, kuinka hyvin summamuuttujan eri kysymykset liittyvät toisiinsa ja miten hyvin ne mittaavat yhtä ja samaa käsitettä. Alphan arvo voi vaihdella 0 ja 1 välillä, ja yleensä arvoa 0,7 pidetään hyväksyttävänä ja 0,8 tai korkeampaa erittäin hyvänä luotettavuutena. (Hirsjärvi, ym. 2014, 150).

Taulukko 4. Summamuuttujan sisältämät väittämät sekä Cronbachin alpha

Summamuuttuja:	Cronbachin Alpha
S1 Hyvinvointi ja onnellisuus	0,773
S2 Psyykkinen hyvinvointi	0,867
S3 Yhteisöllisyys	0,823
S4 Käsityöt ja hyvinvointi KS	0,556
S5 Käsitöiden vaikutus hyvinvointiin KS	0,716
S6 Käsityöt ja hyvinvointi LOK	0,983

Cronbachin Alpha on laskettu jokaisesta summamuuttujasta ja Alphan keskiarvo jokaisen summamuuttujan välillä oli 0,786. Tässä tapauksessa summamuuttujat S1, S2 ja S3 ovat kaikki hyvin luotettavia, sillä niiden alphan arvot ovat kaikki yli 0,7. Summamuuttujan S6 alphan arvo on erittäin korkea, 0,983, mikä tarkoittaa, että sen eri kysymykset liittyvät vahvasti toisiinsa ja että summamuuttuja mittaa hyvin yhtä ja samaa käsitettä. Sen sijaan summamuuttujien S4 ja S5 luotettavuus on hieman heikompi, sillä niiden alphan arvot ovat alle 0,7. Tämä voi johtua siitä, että näiden summamuuttujien kysymykset eivät välttämättä liity yhtä vahvasti toisiinsa tai että niiden kysymykset eivät mittaa yhtä ja samaa käsitettä yhtä hyvin kuin muut summamuuttujat. Yleisesti ottaen voidaan kuitenkin todeta, että nämä summamuuttujat ovat kohtuullisen luotettavia mittareita niille käsitteille, joita ne pyrkivät mittaamaan, mutta S4 ja S5 ovat hieman heikompia kuin muut summamuuttujat. Tässä tutkimuksessa on tärkeä tuoda Cronbachin alpha ilmi, koska luotettavuus on keskeinen osa mittarin validiteettia. Validiteetilla

tarkoitetaan mittarin kykyä mitata juuri sitä, mitä sen on tarkoitus mitata. (Kääriäinen & Saari, 2017, 69.) Tutkimusmittarin luotettavuutta testattiin kontrollikysymysten avulla. Kontrollikysymykset ovat samaa muistuttavia kysymyksiä, joiden vastauksia vertailemalla voidaan tehdä johtopäätöksiä vastaajan paneutumisesta ja verrata vastausten yhtäläisyyttä. (Valli, 2015, 43–44.) Luotettavuutta testattiin myös sisäisen yhdenmukaisuuden avulla. Cronbachin alphan käyttö kertoo mittausvirheen suuruuden eli sen, mittaako mittari sitä, mihin se on suunniteltu (Tähtinen ym, 2020, 87). Yksinkertaisuudessaan tarkoituksena oli mitata luotettavuutta testin korrelaation avulla. Korrelaation neliöinnin ja 1,00:n erotuksen seurauksena saadaan tuotettua mittausvirheindeksi. Tavoitteena olisi saada luku 0,70–0,95 väliltä, jotta mittari on luotettava. (Tavakol & Dennick, 2011.)

Nollahypoteesilla (H_0) kuvataan hypoteettisen näkemyksen testaamista. Nollahypoteesi on siis oletus siitä, miten asia on ja sitä pidetään totena, kunnes toisin voidaan osoittaa. Mahdollisten todisteiden löytyessä nollahypoteesi hylätään ja vaihtoehtoinen hypoteesi (H_1) korvaa edellisen. Ennen nollahypoteesin testaamista päätetään, miten suuri hylkäämisvirheen riski otetaan. Hylkäämisvirheen todennäköisyyttä voidaan tarkastella p-arvon avulla. (Holopainen & Pulkkinen, 2008, 177–178.) P-arvo kuvaa vastausten tilastollista merkittävyyttä ja on todennäköisyysarvo, jonka avulla tutkimustuloksia voidaan todentaa. Yleisesti käytetty riskitasoraja on $p < 0,05$, ja kun p-arvo on pienempi kuin tämä raja, sitä voidaan pitää tilastollisesti merkitsevä. (Tähtinen, 2020, s. 42)

Alla olevassa taulukossa 5 on eriteltyä tämän tutkimuksen summamuuttujien p-arvo. Summamuuttujien S1 ja S3 ovat saaneet arvokseen alle 0,05:n p-arvon, mikä viittaa siihen, että näiden summamuuttujien ja vastaavien kysymysten välillä on tilastollisesti merkitsevä yhteys. Toisin sanoen, nämä kysymykset ovat todennäköisesti vaikuttaneet näiden summamuuttujien muodostumiseen. S2 ja S4 ovat saaneet suuremman p-arvon, mikä osoittaa, että näiden summamuuttujien ja vastaavien kysymysten välillä ei ole vahvaa tilastollista yhteyttä. Tämä tarkoittaa, että nämä kysymykset eivät ole merkittävästi vaikuttaneet näiden summamuuttujien muodostumiseen. Tämä tieto on merkityksellistä, kun tarkastellaan tutkimuksen tuloksia ja niiden luotettavuutta. Se auttaa tutkijoita arvioimaan, mitkä summamuuttujat ovat luotettavia ja mitkä eivät, ja minkä kysymyksen ja summamuuttujan välillä on yhteys.

Taulukko 5 summamuuttujien p-arvo

Summamuuttuja	Sig. Keskiarvo
S1 Hyvinvointi ja onnellisuus	P<0,01
S2 Psykkinen hyvinvointi	P<0,48
S3 Yhteisöllisyys	P<0,01
S4 Käsityöt ja hyvinvointi	P<0,01

Kategorisia muuttujia, eli luokanopettajaopiskelijoiden ja käsityön aineenopettajaopiskelijoiden vastauksia (täysin eri mieltä, eri mieltä, samaa mieltä, täysin samaa mieltä) eri väittämiin, analysoitiin ristiintaulukoinnilla. Tyypillisesti ristiintaulukkoanalyysissä vertaillaan kahta muuttujaa, joiden yhteyttä tai eroavaisuutta pyritään selvittämään. (Tähtinen, 2020, 166.) Tutkinto-ohjelma muuttujana pitää sisällään tässä tutkimuksessa luokanopettajaopiskelijoiden sekä käsityön aineenopettajaopiskelijoiden vastaukset ja riippuvana muuttujana tarkastelemme neljää summamuuttujaa, jotka olivat tässä tutkimuksessa hyvinvointi ja onnellisuus, psykkinen hyvinvointi, yhteisöllisyys sekä käsityöt ja hyvinvointi. Näiden perusteella voimme tehdä johtopäätöksiä tutkinto-ohjelmien eroista koetun hyvinvoinnin näkökulmasta. Ristiintaulukoinnissa tarkastelimme neljää väittämää. Väittämät, joita tulkittiin ovat kyselyssä esiintyvät vastausvaihtoehdot täysin erimieltä, täysin samaa mieltä, samaa mieltä sekä eri mieltä. Näin saimme tarkemman kuvan vastaushajonnasta.

Taulukko 6. Esimerkki ristiintaulukoinnista

Summamuuttuja 1				
Kategoriset muuttujat	Täysin eri mieltä	Eri mieltä	Samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
Luokanopettajaopiskelijat				
Käsityön aineenopettajaopiskelijat				

Käytimme tutkimuksessa epäparametristä Mann-Whitney U-testiä, jolla voimme suorittaa eri tutkinto-ohjelmien välistä vertailua. Epäparametriset testit valikoituivat käyttöömme, sillä Webropol-kyselyssämme vastaajat vastasivat asteikolla 1–4. Vastaukset olivat järjestysasteikollista dataa eivätkä täytä normaalijakauman oletuksia. Tällöin epäparametriset testit soveltuivat käyttöömme arvioitaessa mahdollisia eroja eri ryhmien välillä.

U-testi valikoitui käyttöömme, sillä tutkimuskysymykset esitetään kohdejoukolle vain yhteen otteeseen ja vertailtavat ryhmät eivät ole riippuvaisia toisistaan. Mann-Whitneyn u-testin avulla

saimme järjestettyä muuttujan arvot suuruusjärjestykseen, jolloin testin avulla laskimme saadut järjestysluvut tutkintolinjoittain yhteen, ja jaoimme saadun summan jokaisen ryhmän koolla, jolloin saimme järjestyslukujen keskiarvot. (Tähtinen, 2020, 135.) Tällä tavoin pystyimme jaottelemaan ja vertailemaan saatuja vastauksia ja näkemään eroavaisuuksia ja niiden suuruuksia eri tutkintolinjojen välillä. Vertailua tehtiin, jotta tutkintolinjojen välisestä vertailusta saatiin konkreettisempaa ja jolloin se ei perustunut pelkästään aineistosta tehtyihin tulkinnanvaraisiin havaintoihin. Testin rinnalle reliabiliteettia lisätäksemme otimme käyttöön varianssianalyysin, jonka avulla tutkimme keskiarvojen tilastollista merkittävyyttä. Varianssianalyysiä voidaan hyödyntää silloin, kun yritetään selvittää yksittäisten tai ryhmien välistä vuorovaikutussuhdetta toisiinsa ja keskenään eri ryhmien välillä. (Courtney, 2018, 4.) Varianssianalyysiä hyödyntäen, tutkimme molempien opintolinjojen keskiarvoja erikseen, sekä eri osatekijöiden vaikutusta hyvinvoinnin kokemukseen. (Tähtinen, 2020, 144.)

5.6 Määrällisen aineiston kuvailua

Aineistoa analysoidessa tutkittava numeerinen data tiivistettiin kuvailevaksi ja helposti käsiteltävään ja vertailtavaan muotoon.

Kysymyksiin vastausten arvojen jakautuminen on esitelty taulukossa 7. Tutkinto-ohjelmien edustus jakaantui suhteellisen tasaisesti: vastaajista 47 % oli luokanopettajaopiskelijoita ja 53 % oli käsityön aineenopettajaopiskelijoita. Eniten vastauksia saimme neljännen vuosikurssin opiskelijoilta (28 vastausta), joista 46,9 % oli luokanopettajaopiskelijoita ja 36,1 % käsityön aineenopettajaopiskelijoita. Seuraavaksi eniten vastauksia kertyi kolmannen vuosikurssin opiskelijoilta (24 vastausta), joista 34,4 % vastaajista oli luokanopettajaopiskelijoita ja 36,1 % käsityön aineenopettajaopiskelijoita. Vähiten vastauksia saimme toisen vuosikurssin opiskelijoilta n=16. Viimeisestä vastaajaluokasta 18,7 % oli luokanopettajaopiskelijoita ja 27,8 % käsityön aineenopettajaopiskelijoita.

Taulukko 7: Tutkimukseen osallistuneiden jakautuminen tutkinto-ohjelmittain.

Tutkinto-ohjelma:	Luokanopettajaopiskelijoita N=32	Käsityön aineenopettajaopiskelijoita n=36
2. vuosikurssi	Luokanopettajaopiskelijoita N=6	Käsityön aineenopettajaopiskelijoita n=10
3. vuosikurssi	Luokanopettajaopiskelijoita n=11	Käsityön aineenopettajaopiskelijoita n=13

4. vuosikurssi	Luokanopettajaopiskelijoita n=15	Käsityön aineenopettajaopiskelijoita n=13

S1 Hyvinvointi ja onnellisuus

Taulukko 8 esittelee kahden eri opiskelijaryhmän vastauksia neljään eri väittämään liittyen hyvinvointi ja onnellisuus summamuuttujaan. Ensimmäinen opiskelijaryhmä on käsityönaineenopettajaopiskelijat ja toinen opiskelijaryhmä on luokanopettajaopiskelijat, joiden vastausten prosentuaalinen jakauma on esitettyinä likert-asteikon mukaisesti.

Taulukko 8. S1 Hyvinvointi ja onnellisuus prosentuaalinen jakauma

Käsityön aineenopettajaopiskelijat	Täysin eri mieltä	Eri mieltä	Samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
Koen itseni hyvinvoivaksi	5,6 %	8,3 %	58,3 %	27,8 %
Koen olevani onnellinen	2,8 %	11,1 %	58,3 %	27,8 %
Olen tyytyväinen tämänhetkiseen elämäntilanteeseeni	2,8 %	27,8 %	52,8 %	16,6 %
Tunnen opiskelevani oikeaa alaa	2,8 %	13,9 %	55,5 %	27,8 %
Luokanopettajaopiskelijat				
Koen itseni hyvinvoivaksi	0,0 %	7,7 %	50,0 %	42,3 %
Koen olevani onnellinen	0,0 %	0,0 %	57,7 %	42,3 %
Olen tyytyväinen tämänhetkiseen elämäntilanteeseeni	0,0 %	15,4 %	46,1 %	38,5 %
Tunnen opiskelevani oikeaa alaa	3,9 %	7,7 %	19,2 %	69,2 %

Summamuuttujan 1 Hyvinvointi ja onnellisuus kategoriassa käsityön aineenopettajaopiskelijoiden vastaukset osoittavat, että enemmistö heistä kokee itsensä hyvinvoivaksi (86,1 % samaa mieltä tai täysin samaa mieltä). Samoin enemmistö kokee olevansa onnellinen (86,1 % samaa mieltä tai täysin samaa mieltä) ja tyytyväinen nykyiseen elämäntilanteeseensa (69,4 % samaa mieltä tai täysin samaa mieltä). Lisäksi suurin osa vastaajista kokee opiskelevansa oikeaa alaa (83,3 % samaa mieltä tai täysin samaa mieltä).

Luokanopettajaopiskelijoiden vastauksissa huomataan, että suurin osa heistä kokee itsensä hyvinvoivaksi (92,3 % samaa mieltä tai täysin samaa mieltä) ja onnelliseksi (100 % samaa mieltä tai täysin samaa mieltä). Myös suurin osa vastaajista on tyytyväisiä nykyiseen

elämäntilanteeseen (84,6 % samaa mieltä tai täysin samaa mieltä) Lisäksi suurin osa kokee opiskelevansa oikeaa alaa (88,5 % samaa tai täysin samaa mieltä).

Kummankin opiskelijaryhmän vastauksissa on joitakin vastauksia, jotka osoittavat lievää epävarmuutta tai tyytymättömyyttä. Käsitön aineenopettajaopiskelijoiden vastauksissa noin 30,6 % vastasi olevansa eri mieltä tai täysin eri mieltä siitä, että he ovat tyytyväisiä elämäntilanteeseensa. Luokanopettajaopiskelijoiden vastauksissa noin 11,6 % vastasi olevansa eri mieltä tai täysin eri mieltä siitä, että kokevat opiskelevansa oikeaa alaa.

S2 Psykkinen hyvinvointi

Summamuuttujassa 2 Psykkinen hyvinvointi tarkastellaan kahden eri tutkinto-ohjelman opiskelijoiden vastauksia heidän psykkinisestä hyvinvoinnistaan neljän eri vastausvaihtoehdon avulla: ‘täysin eri mieltä’, ‘eri mieltä’, ‘samaa mieltä’ ja ‘täysin samaa mieltä’. Tämän summamuuttujan kysymykset on esitelty taulukossa 9 vastauksineen neljän eri vastausvaihtoehdon kautta. Taulukosta voidaan tarkastella prosentuaalista jakautuneisuutta eri kysymysten välillä.

Taulukko 9: S2 Psykkinen hyvinvointi tutkinto-ohjelmittain.

Käsityön aineenopettajaopiskelijat	Täysin eri mieltä	Eri mieltä	Samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
Koen olevani itsevarma	0,0 %	30,5 %	55,6 %	13,9 %
Koen olevani henkisesti tasapainossa	0,0 %	25,0 %	50,0 %	25,0 %
Ajattelen myönteisesti itsestäni	0,0 %	16,7 %	63,9 %	19,4 %
Pienet vastoinkäymiset eivät horjuta minäkuvaani	0,0 %	16,7 %	55,5 %	27,8 %
Luokanopettajaopiskelijat				
Koen olevani itsevarma	0,0 %	19,2 %	42,3 %	38,5 %
Koen olevani henkisesti tasapainossa	0,0 %	23,1 %	34,6 %	42,3 %
Ajattelen myönteisesti itsestäni	0,0 %	15,4 %	57,7 %	26,9 %
Pienet vastoinkäymiset eivät horjuta minäkuvaani	0,0 %	7,7 %	57,7 %	34,6 %

Vastauksista voidaan nähdä, että käsityön aineenopettajaopiskelijat ovat keskimäärin hieman negatiivisempia psykkinisestä hyvinvoinnistaan kuin luokanopettajaopiskelijat. Käsitön

aineenopettajaopiskelijoiden joukossa suurin osa (69,5 %) oli samaa mieltä siitä, että he kokevat olevansa itsevarmoja, kun taas luokanopettajaopiskelijoiden joukossa 80,8 % vastaajista oli samaa mieltä tästä väittämästä.

Käsityön aineenopettajaopiskelijoiden joukossa suurin osa (83,3 %) ajattelee myönteisesti itsestään, kun taas luokanopettajaopiskelijoista (84,6 %) ajattelee myönteisesti itsestään. Käsityön aineenopettajaopiskelijoiden joukossa myös suurin osa (83,8 %) oli eri mieltä siitä, että pienet vastoinkäymiset horjuttaisivat heidän minäkuvaansa, kun taas vastaavassa kysymyksessä luokanopettajaopiskelijoiden positiivissävytteinen vastausprosentti oli 92,3 %.

S3 Yhteisöllisyys

Seuraavassa tutkimuksen osa-alueessa tarkastellaan yhteisöllisyyden jakautumista tutkinto-ohjelmittain. Yhteisöllisyyttä tutkittiin kartoittamalla opiskelijan kokemaa kuuluvuutta tutkinto-ohjelman opiskelijayhteisöön, onko vastaajalla opiskelukavereita, onko kavereiden saaminen ollut helppoa, viettääkö vastaaja vapaa-ajalla aikaa opiskelukavereiden kanssa ja kokeeko vastaaja tutkinto-ohjelman opiskelijakaverit samanhenkisiksi itsensä kanssa. Taulukosta 10 voidaan tarkastella eri vastausvaihtoehtojen jakautuvuutta prosentuaalisesti eri kysymysten välillä.

Taulukko 10: Yhteisöllisyys prosentuaalinen jakauma

Käsityön aineenopettajaopiskelijat	Täysin eri mieltä	Eri mieltä	Samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
Koen kuuluvani tutkinto-ohjelmani opiskelijayhteisöön	5,5 %	27,8 %	55,6 %	11,1 %
Minulla on opiskelukavereita	0,0 %	5,5 %	55,6 %	38,9 %
Yliopistolta on ollut helppo saada kavereita	2,8 %	19,5 %	58,3 %	19,4 %
Vietän myös yliopiston ulkopuolella aikaa opiskelukavereideni kanssa	8,3 %	36,1 %	41,7 %	13,9 %
Tutkinto-ohjelmani opiskelijat ovat samanhenkisiä	5,5 %	22,2 %	66,7 %	5,6 %
Luokanopettajaopiskelijat				
Koen kuuluvani tutkinto-ohjelmani opiskelijayhteisöön	7,7 %	11,5 %	46,2 %	34,6 %

Minulla on opiskelukavereita	3,8 %	0,0 %	46,2 %	50,0 %
Yliopistolta on ollut helppo saada kavereita	3,8 %	7,7 %	57,7 %	30,8 %
Vietän myös yliopiston ulkopuolella aikaa opiskelukavereideni kanssa	3,8 %	26,9 %	38,5 %	30,8 %
Tutkinto-ohjelmani opiskelijat ovat samanhenkisiä	0,0 %	19,2 %	61,6 %	19,2 %

Vastauksista voidaan huomata, että kahden tutkinto-ohjelman vastausten välillä on havaittavissa eroja. Käsiyön aineenopettajaopiskelijat tuntuvat olevan hieman tyytymättömämpiä opiskeluyhteisöönsä, sillä yli puolet vastaajista (66,7 %) kertoi olevansa samaa mieltä, tai täysin samaa mieltä siitä, että he kuuluvat tutkinto-ohjelman opiskelijayhteisöön. Kuitenkin vain noin 55,6 % vastaajista kertoi viettävänsä aikaa yliopiston ulkopuolella opiskelukavereidensa kanssa, mikä saattaa viitata siihen, että yhteydenpito ei ole kovin aktiivista.

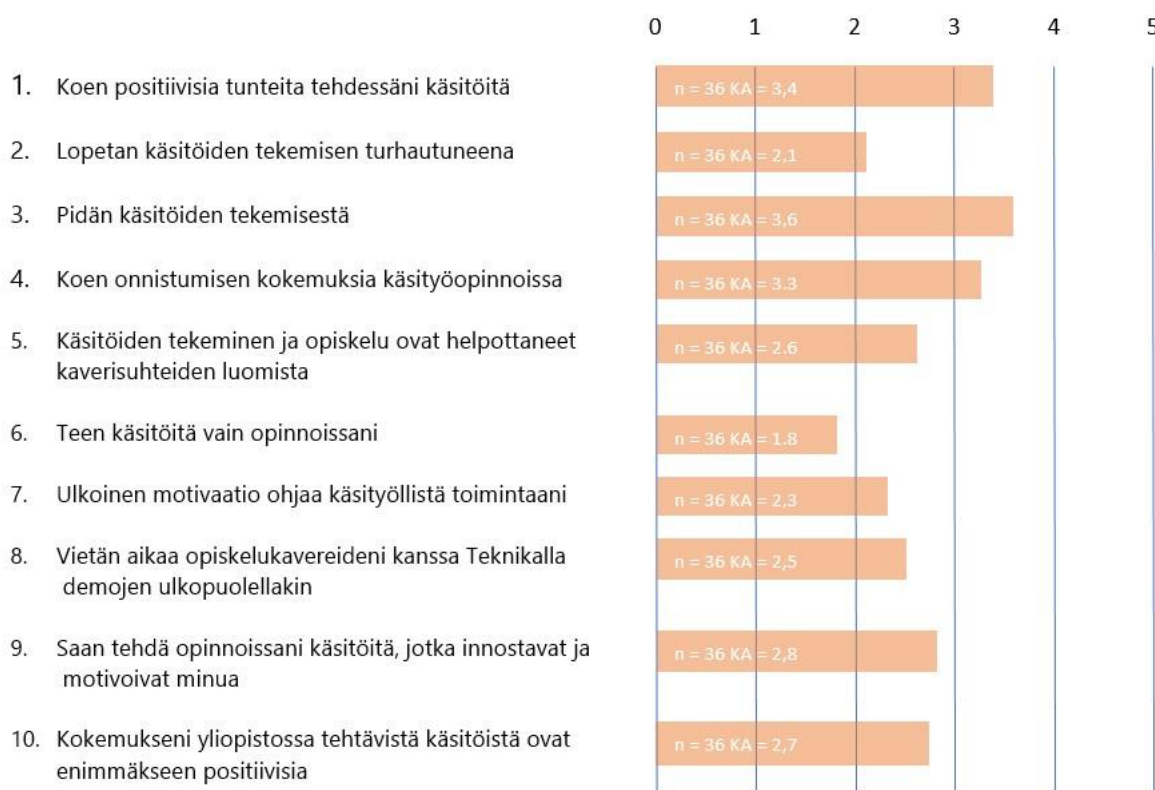
Luokanopettajaopiskelijoiden vastaukset osoittavat myös, että monet tuntevat kuuluvansa tutkinto-ohjelmansa opiskelijayhteisöön, sillä 80,8 % vastaajista kertoi olevansa samaa mieltä, tai täysin samaa mieltä väittämän kanssa. Luokanopettajaopiskelijoiden vastauksissa korostuu kuitenkin hieman enemmän ystävyysuhteiden merkitys, sillä yli puolet (69,3 %) vastaajista kertoi olevansa opiskelukavereiden kanssa tekemisissä myös yliopiston ulkopuolella.

Prosentuaalisesti ei ole isoa jakaumaa eri opintolinjojen välillä vastausvaihtoehtoon ‘’samaa mieltä’’ eri kysymysten välillä. Isompaa keskiarvollaista hajontaa on huomattavissa jokaisessa kysymyksessä 1–5 vastausvaihtoehdossa ‘’eri mieltä’’ opintolinjojen välillä. Käsiyön aineenopettajaopiskelijoista vastauksia kertyi keskiarvoltaan 22 % väitteiden 1–5 välillä vastausvaihtoehtoon ‘’eri mieltä’’, kun taas luokanopettajaopiskelijoiden keskiarvo samaan vastausvaihtoehtoon oli vain 13 %. Edeltävistä kategorioista poiketen, lähes jokaiseen yhteisöllisyyden kategorian kysymykseen myös luokanopettajaopiskelijat olivat vastanneet kysymykseen ‘’täysin erimieltä’’. Kuitenkin ‘’täysin eri mieltä’’ vastausprosentit pysyivät jokaisessa kysymyksessä pieninä ja vaihtelivat 0–7,7 % välillä ja käsityöopettajaopiskelijoiden vastausprosentit samaan vastausvaihtoehtoon vaihtelivat 0–8,3 % välillä.

S4 & S5 Käsitöt ja hyvinvointi käsityön aineenopettajaopiskelijoiden näkökulmasta

Seuraavaksi käsitelimme summamuuttuja 4 käsitöiden vaikutusta hyvinvointiin käsityön aineenopettajaopiskelijoiden ja luokanopettajaopiskelijoiden näkökulmasta erikseen. Käsitöiden vaikutusta hyvinvointiin tutkittiin kaverisuhteiden luomisen ja ylläpitämisen näkökulmasta, ulkoisen motivaation näkökulmasta, sekä käsitöiden tekemisen kokemuksen näkökulmasta. Taulukossa 11 on esiteltyä käsityön aineenopettajaopiskelijoiden vastausten jakautuminen kysymystyyppikohtaisesti. Taulukoissa on esitetty tutkimuksessa esitetyt kysymykset, jotka vastaavat ensimmäiseen ja toiseen tutkimuskysymykseen.

Taulukko 11. Käsitöiden yhteys hyvinvointiin käsityöopettajaopiskelijoiden näkökulmasta.

36 käsityön aineenopettajaopiskelijaa vastasi yllä oleviin summamuuttujan 4 kysymyksiin, jotka koskevat käsitöiden vaikutuksesta hyvinvointiin. 94,4 % kokivat saavansa positiivisia tunteita käsitöiden tekemisestä. Suurin osa vastaajista 77,8 % kertoi lopettavansa käsitöiden tekemisen tyytyväisenä. Enemmistö opiskelijoista (97,2 %) pitivät käsitöiden tekemisestä, mutta 2,8 % eivät pitäneet käsitöiden tekemistä mielekkäänä. Valtaosa opiskelijoista (83,4 %) teki käsitöitä myös vapaa-ajallaan, jolloin vain 16,6 % vastaajista myönsi tekevänsä käsitöitä vain opintojen parissa. Ulkoista motivaatiota koskevaan kysymykseen, jossa opiskelijoita

pyydettiin kertomaan, ohjaako ulkoinen motivaatio heidän käsityöllistä toimintaansa, 72,2 % vastaajista koki sisäisen motivaation ohjaavan heidän käsityöllistä toimintaansa. Seuraavaksi keskityimme kysymään koulussa tehtävistä käsitöistä. Kokevatko opiskelijat tekevänsä opinnoissa sellaisia käsitöitä, jotka motivoivat ja innostavat heitä, sekä onko niiden käsitöiden tekemisestä jäänyt opiskelijalle positiivinen kokemus. Vastaajista 69,4 % kokivat, että he saavat tehdä opinnoissaan innostavia ja motivoivia käsitöitä. Kuitenkaan 30,6 % eivät kokeneet käsitöiden tekemistä samanlaisena. Kuitenkin vaikka innostavia ja motivoivia töitä tehtäisiinkin, kaikille vastaajille ei jäänyt töistä positiivista kokemusta, sillä 30,6 % vastaajista valitsi väitteeseen ” kokoemukseni yliopistossa tehtävistä käsitöistä ovat enimmäkseen positiivisia” vastausvaihtoehdon ”eri mieltä” tai ”täysin eri mieltä”. Seuraavana käsitelimme käsitöiden tekemisen ja opiskelun vaikuttavuutta kaverisuhteiden luomiseen. Vastaajista 58,4 % kertoo käsitöiden tekemisen ja opiskelun helpottaneen kaverisuhteiden luomisessa. Kuitenkaan 41,6 % vastaajista ei nähnyt käsitöiden tekemisen tai opiskelun vaikuttavan kaverisuhteiden luomiseen. Vastaajista 52,8 % kertoi viettävänsä aikaa Teknikalla demojen ulkopuolellakin.

S6 Käsitöiden vaikutus hyvinvointiin luokanopettajaopiskelijoiden näkökulmasta

Seuraavaksi käsittelemme summamuuttuja 5 eli käsitöiden vaikutus hyvinvointiin luokanopettajaopiskelijoiden näkökulmasta. Alla olevasta taulukko 12 käsittelee luokanopettajaopiskelijoille esitettyjä kysymyksiä ja niihin saatujen vastausten keskiarvot.

Taulukko 12. Käsitöiden vaikutus hyvinvointiin luokanopettajaopiskelijoiden näkökulmasta.

Tutkimuksessa selvitettiin luokanopettajaopiskelijoiden kokemuksia käsitöiden vaikutuksesta hyvinvointiin. Tutkimukseen vastasi 26 opiskelijaa, joista suurin osa (61,5 %) oli kiinnostunut käsitöiden tekemisestä. Kysymyksen siinä, saavatko he positiivisia kokemuksia käsitöitä opiskellessaan, suurin osa (76,9 %) vastasi väitteeseen myöntävästi. Vaikka vastanneista 67 % piti tutkinto-ohjelmaan kuuluvia käsityökursseja mieluisina, suurin osa vastaajista (66,5 %) eivät koe oppineensa tarpeeksi käsityöopinnoissaan. Vaikka valtaosa eivät kokenut oppineensa tutkinto-ohjelmansa aikana käsitöitä riittävästi, 76,9 % kertoi haluavansa kehittää omaa käsityöllistä osaamistaan. Vastaajien kokemukset käsitöiden vaikutuksesta positiivisesti kaverisuhteisiin jakautuivat melko tasaisesti vastausvaihtoehtojen ”eri mieltä” ja ”samaa mieltä”. Selkeää linjausta käsitöiden opiskelun vaikutuksesta positiivisesti kaverisuhteisiin ei ollut havaittavissa.

5.7 Fenomenografia

Laadullinen aineisto analysoitiin fenomenografisella tutkimusotteella, sillä subjektiivista eli koettua hyvinvointia voidaan vertailla kategorioita muodostamalla. Hyvinvoinnin kokemukset ovat henkilökohtaisia ja jokainen voi kokea hyvinvoinnin, onnellisuuden ja sen syy-seuraussuhteet hyvin eri tavalla. Tarkastelemalla ja vertailemalla kokemuksia pyrimme selvittämään olennaisia näkökulmia hyvinvoinnin kokemuksista ja tekijöistä, jotka siihen vaikuttavat. (Huusko & Paloniemi, 163, 2006.)

Fenomenografian juuret ulottuvat Ruotsiin 1980-luvulle, jolloin Ference Martinin ja hänen työryhmänsä työn tuloksena fenomenografiasta alettiin puhua kasvatustieteiden tutkimuksessa. Fenomenografisen tutkimuksen tarkoituksena on selvittää ihmisten erilaisia käsityksiä ja tapoja ymmärtää tutkittavaa ilmiötä. Analysoinnin ja kuvailun tavoitteena on muodostaa ja ymmärtää eri käsitysten välisiä suhteita ja tehdä niistä johtopäätöksiä. Tarkoituksena ei siis ole kerätä jokaisen henkilökohtaisia kokemuksia ja tutkia niitä, vaan vertailla nimenomaan ryhmän sisäisiä kokemuksia. Fenomenografian keskeisenä ajatuksena on, että kaikki ymmärtävät ympäröivää todellisuutta eri tavoin. (Marton, 1988, 140.) Kysymystenasettelun avoimuudella mahdollistetaan se, että jokainen voi vastata kysymykseen persoonallisesti ja näin saadaan esiin jokaisen oma käsitys ja kokemus hyvinvoinnista (Marton & Booth, 1997, 131). Aineistosta voi tulla esiin yllättäviäkin asiayhteyksiä, jotka liitetään ilmiöön.

Fenomenografisessa analyysissä korostuu aineistolähtöisyys sekä teorian ja tutkimustulosten vuorovaikutus. Fenomenografialla voidaan erottaa se, miten asiat todellisuudessa ovat ja miten tutkittavat käsittävät ne. Tässä tutkimuksessa ei siis ollut tarkoituksena selvittää mitä hyvinvointi tai onnellisuus on, vaan ihmisten käsityksiä niistä ja miten käsityöt koettuun hyvinvointiin ja onnellisuuteen liittyivät. Teoria ei toimi luokittelurunkona, vaan tarkoituksena on muodostaa kategorioita, joiden avulla voidaan vertailla kokemuksia. (Marton & Booth, 1997, 125; Åkerlind, 2005, 323.)

Fenomenografinen analyysi voidaan karkeasti jakaa kahteen päävaiheeseen, käsitysten ja kuvailujen tunnistamiseen sekä kuvailuun. Ensimmäisessä vaiheessa pyritään jatkuvasti etsimään laadullisia eroja ja yhtäläisyyksiä osallistujien hyvinvoinnin kokemuksista. Kun eroja löydetään, on mahdollista muodostaa hierarkkinen kategorisointi eri hyvinvoinnin käsityksistä. (Åkerlind 2005, 323.) Jokaisen kategorian tavoitteena on kertoa eri tavasta kokea ja käsittää moniulotteista hyvinvointia (Kettunen, 2021). Kuvauskategorioiden avulla voidaan muodostaa tutkimuksen laadullisen osuuden päätulokset (Marton, 1981). Marton & Booth (1997,125–126) ja Åkerlind (2005, 323) jakavat kuvauskategorioiden laatuksiteerit kolmeen kohtaan:

1. Jokaisen kategorian on kerrottava jotakin olennaista tutkimuksen ja kokemusten ymmärtämisen kannalta.
2. Kategorioiden on liityttävä olennaisesti ja loogisesti hierarkkisessa suhteessa toisiinsa.
3. Kategorioiden määrän tulee olla rajattu, mielellään mahdollisimman pieni.

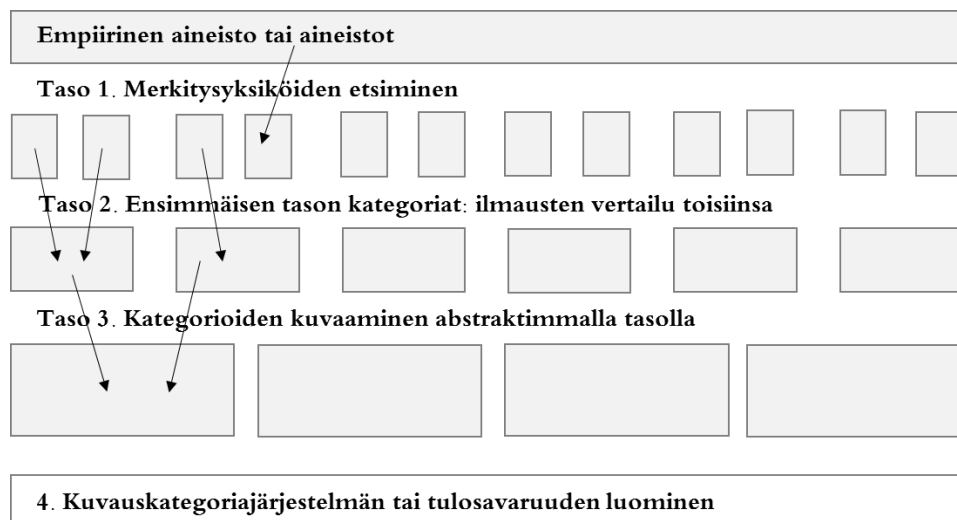
Tutkimuksessamme päädyimme fenomenografiseen tutkimusotteeseen, koska halusimme nimenomaan tutkia kokemuksia yleisten käsitysten sijasta. Olimme kiinnostuneita selvittämään, miten opintosuuntien opiskelijat kokevat oman hyvinvointinsa ja käsitöiden tekemisen. Halusimme asettua opiskelijoiden asemaan ja nähdä hyvinvointiin vaikuttavia tekijöitä heidän silmin.

Fenomenografiassa kokemus nähdään prosessina kohti käsityksiä. Kokemus heijastuu käsitysten ja käsittämisen kautta, sillä kaikki aikaisemmat kokemukset ovat käsitysten taustalla. Fenomenografiassa kokemukset rinnastetaan siis jonkin asian tai ilmiön ymmärtämiseen tai käsityksen muodostamiseen. (Niikko, 25, 2003.)

Käsitykset nähdään fenomenografiassa mielipiteitä syvällisempinä ja laajempina merkityksinä. Käsityksellä voidaan siis kuvailla ymmärrystä jostakin tietystä ilmiöstä ja niiden suhteesta ihmisen ja ympäristön välillä. (Huusko & Paloniemi, 164, 2006.) Fenomenografiassa ajatellaan, että on olemassa vain yksi maailma, ei erikseen todellista ja koettua (Marton, 1981). Kokemus on siis osa ympäröivää maailmaa, ja käsitykset muodostuvat todellisuuteen liittyvien kokemusten kautta yksilön ja yhteisön vuorovaikutuksessa. Käsityksiin heijastuu siis kaikki ympäröivän maailman ominaiset piirteet. (Huusko & Paloniemi, 164, 2006.)

5.8 Laadullisen aineiston kuvailua

Tutkimme yliopisto-opiskelijoiden käsityksiä opiskelusta ja hyvinvoinnista. Aineistona oli vastaukset kolmeen avoimeen kysymykseen. Fenomenografinen aineiston analysointi perustuu kokonaisuuden tarkasteluun ja sitä tehtävään kategorisointiin, jota pyritään yhä muovaamaan abstraktimpaan muotoon. Huusko & Paloniemi (167, 2006) jakavat aineiston analysoinnin neljään vaiheeseen, jotka esitetään kuviossa 2. Fenomenografisen analyysin ensimmäinen vaihe on merkitysyksiköiden muodostaminen aineistosta.

Kuvio 2. Kuvauskategorioiden muodostamisen vaiheet fenomenografisessa analyysissä (Huusko & Paloniemi, 167, 2006).

Laadullinen aineisto koostui avointen tutkimuskysymysten vastauksista. Vastaukset ryhmiteltiin Word -tiedostoksi, jotta kaikki vastaukset olivat nähtävillä ja vertailtavissa helposti samaan aikaan. Jaoin vastaukset niin, että sivulla on kaksi saraketta, joista toisessa on

luokanopettajaopiskelijoiden kokemukset (ryhmä 1.) ja toisessa käsityön aineenopettajaopiskelijoiden kokemukset (ryhmä 2.). Sarakkeisiin jaotelluista vastauksista pystyimme värikoodaamaan ilmaisuja, joista muodostimme merkitysyksikköjä. Ensimmäisessä vaiheessa kävimme läpi vastaukset, numeroimme ne ja värikoodasimme vastaukset niin, että asiayhteyksiä kuvaa jokin tietty väri. Numeroimme lopulta hyvinvointiin liittyvät ilmaisut omiksi merkitysyksiköikseen. (ks. *Kuvio 2. Taso 1.*)

Toisessa vaiheessa merkitysyksiköt käytiin läpi uudelleen ja niitä muutettiin tarvittaessa. Näistä numeroiduista merkitysyksiköistä muodostettiin oma numerojärjestyksessä etenevä taulukko. Otimme mukaan kaikki ilmaisut, jotka kuvaavat hyvinvointia ja vastaavat esitettyyn kysymykseen. Tulkinnan tulisi kohdistua laajempiin kokonaisuuksiin yksittäisten sanojen sijasta. (Huusko & Paloniemi, 167, 2006.) Päädyimme pitämään kiinni siitä, että emme poimi irrallisia sanoja, vaan pidämme kiinni asiayhteyksistä. (ks. *Kuvio 2. Taso 2.*)

Kolmannessa vaiheessa kategorioita pyrittiin yksinkertaistamaan, jotta niiden kuvailu yhä abstraktimmalla tasolla olisi mahdollista. Tärkeää on, että jokaiselle kategorialle on selkeät kriteerit (Huusko & Paloniemi, 168, 2006). Kategorioiden muodostamisen lähtökohtana toimi ilmausten vertaileminen ja rajojen määrittäminen. Kun saimme kuvauskategoriat muodostettua, teimme niistä yhteenvedon, joka liitti huomiomme teoreettiseen viitekehykseen.

Viimeisenä keskitytään kuvauskategorioiden laadullisten eroavaisuuksien tarkkailuun. Käsitteistä tulisi nousta esiin aineistossa ilmennyt muuttuvuus. (Huusko & Paloniemi, 169, 2006). Kuvauskategorioiden tarkastelun lopputuloksena muodostimme kuvauskategoriajärjestelmän.

Merkitysyksiköiden muodostaminen

Kokosimme alkuperäiset ilmaisut taulukkoon ja annoimme jokaiselle tutkimuskysymykseen vastaavalle ilmaisulle pelkistetyt merkitysyksiköt. Taulukko 13. kuvaa tätä prosessia.

Merkitysyksiköitä löytyi kysymyksen “Millaisena koet käsitöiden tekemisen?” kohdalta yhteensä 52 (luokanopettajaopiskelijat) ja 79 (käsityön aineenopettajaopiskelijat). Yhdestä ilmaisusta muodostettiin tarvittaessa useampia merkitysyksikköjä.

Taulukko 13. Esimerkkejä alkuperäisistä ilmauksista ja niistä muodostetuista merkitysyksiköistä.

Alkuperäinen ilmaus	Merkitysyksikkö
Yleensä turhauttavaa, kun ei tiedä mitä pitäisi tehdä, mutta antoisaa ja koukuttavaa silloin, kun sujuu.	Käsityö on turhauttavaa Käsityö on sujuvaa, kun tietää mitä on tekemässä Käsityö on antoisaa ja koukuttavaa
Rentouttavaa ja itsevarmuus kasvaa, kun kokee onnistumisia.	Käsityö rentouttaa Onnistumiset kasvattavat itsevarmuutta
Mukavaa, mutta haastavaa hallita eri tekniikoita ja materiaaleja (esim. metallityöt).	Käsityö on mukavaa Käsityötekniikoiden ja materiaalien haastavuus
Käsitöiden tekeminen rauhoittaa ja pakottaa keskittymään vain työn tekemiseen, jolloin muut murheet unohtuvat. Työn jäljen näkee heti ja se on konkreettista, jolloin tuntee edistyvänsä.	Käsitöihin keskittyminen rauhoittaa ja muut huolet unohtuvat Oman kädenjäljen näkeminen
Kurssitöiden tehtävänannot usein erikoisia ja töihin on joutunut käyttämään outoja tekniikoita tai materiaaleja "monimateriaalisuuden" nimissä.	Käsityökurssien tehtävänantojen erikoisuus Käsityön monimateriaalisuus turhauttaa
Käsitöiden tekeminen itsessään on ihanaa. On ollu mukava oppia uusia teknologioita. Opinnoissa tehtävät käsityöt ovat usein sellaisia, että pitäisi keksiä aina jotain uutta ja ihmeellistä vaikka: a) emme opiskele Aalto-yliopistossa vaan opettajiksi b) perustekniikat eivät ole viel hallussa. Ajatus siltä, että meidän opiskelijoina tulee ratkaista kentällä muhiva käsityöopetuksen kriisi on kummallinen.	Käsityö on ihanaa Uuden oppiminen on mukavaa Käsityöopetuksen kriisin ratkaiseminen opinnoissa turhauttaa
Käsitöiden tekeminen on pääsääntöisesti hyvinvointia lisäävää toimintaa. Se myös rentouttaa ja lievittää stressiä.	Käsityöt lisäävät hyvinvointia Käsityö rentouttaa Käsityö lievittää stressiä

Seuraavaksi merkitysyksiköt ryhmiteltiin. Tässä vaiheessa pyrimme löytämään merkitysyksiköistä samankaltaisuuksia, eroavaisuuksia sekä mahdollisia rajatapauksia.

Ensimmäisen tason kategoriat

Ensimmäisen tason kategoriat eli alakategoriat muodostimme oman harkintamme ja tulkintamme mukaan. Ryhmittelimme samankaltaiset merkitysyksiköt taulukoksi, kuten taulukko 13, esimerkkeineen osoittaa. Tulkitsimme merkitysyksikköjä tarkkaillen edelleen alkuperäisilmaisuja. Kokosimme luokanopettajaopiskelijoiden vastauksista esimerkkitaulukkaan kaikki rentoutumiseen, rauhoittumiseen ja stressin lievittämiseen liittyvät merkitysyksiköt. Näistä merkitysyksiköistä muodostettiin alakategoriat: "Käsityöt

rentouttavat”, “Käsityöt lievittävät stressiä”, “Käsityöt auttavat rauhoittumaan” ja “Käsityöt rentouttavat vapaa-ajalla”.

Taulukko 14. Esimerkkejä merkitysyksiköistä muodostetuista alakategorioista.

Merkitysyksiköt ryhmiteltynä	Alakategoria
Käsityö rentouttaa	Käsityöt rentouttavat
Käsitöihin keskittyminen rauhoittaa ja muut huolet unohtuvat	Käsityöt rentouttavat Käsityöt lievittävät stressiä
Käsitöiden tekeminen saa ajatukset muualle	Käsityöt lievittävät stressiä
Käsityö on rentouttavaa	Käsityöt rentouttavat
Käsityö on rentouttavaa vapaa-ajan toimintaa	Käsityöt rentouttavat vapaa-ajalla
Käsitöitä tekemällä voi rauhoittua	Käsityöt auttavat rauhoittumaan

Kategorioiden kuvaaminen abstraktimmalla tasolla

Alakategoriat, joissa käsiteltiin samankaltaisia aiheita, yhdistettiin kuvauskategorioiksi. Kuvauskategorioille annettiin niitä kuvaavat nimet. Tavoitteena oli, että kuvauskategorioita olisi lopulta mahdollisimman vähän.

Taulukko 15. Esimerkkejä kuvauskategorioista.

Alakategoria	Kuvauskategoria
Käsityöt auttavat rauhoittumaan	Käsityön positiiviset vaikutukset rentoutumiseen ja rauhoittumiseen
Käsityöt rentouttavat	
Käsityöt rentouttavat vapaa-ajalla	
Käsityöt lievittävät stressiä	Käsityöt stressiä lievittävänä tekijänä

Kysymyskohtaiset kuvauskategoriat esitetään yksityiskohtaisesti luvussa 7.2 laadulliset tulokset. Tulos osiossa syvennyttään myös tarkemmin kuvauskategorioiden perusteella luotuihin tulokategorioihin.

Kuvauskategoriajärjestelmä

Kuvauskategoriajärjestelmän tarkoituksena on auttaa hahmottamaan koko analyysiprosessi. Analyysiprosessin alussa merkitysyksiköt luettiin useaan otteeseen ja niistä muodostettiin

yksinkertaistetut toisen tason merkitysyksiköt. Tämän jälkeen ilmaisuja yhdisteltiin ja samaa tarkoittavat merkitysyksiköt yhdistettiin omaksi alakategoriakseen. Alakategorioita yhdistelemällä ja analysoimalla muodostimme lopulta kuvauskategoriajärjestelmän, jota ohessa oleva taulukko 16. kuvaa. (ks. Taulukko 16)

Taulukko 16. Esimerkki kuvauskategoriajärjestelmän muodostamisesta.

Esimerkkejä merkitysyksiköistä	Merkitysyksiköt	Alakategoriat	Kuvauskategoriajärjestelmä
”Käsitöiden teko on palkitsevaa. Toivoisinkin, että minulla olisi enemmän aikaa ja enemmän tilaa harrastaa käsitöitä...”	Käsityö on palkitsevaa	Käsityötaidon harjoittaminen on palkitsevaa	Käsityötaidon osaaminen on palkitsevaa
	Oman kädenjäljen näkeminen on palkitsevaa	Oman kädenjäljen näkeminen saa aikaan positiivisia tunteita	Käsitöiden tekeminen saa aikaan positiivisia tunteita
”Yleensä turhauttavaa, kun ei tiedä mitä pitäisi tehdä, mutta antoisaa ja koukuttavaa silloin, kun sujuu.”	Käsityö on antoisaa ja koukuttavaa	Käsityötaitojen hallitseminen on arvostettavaa	Käsityötoiminnan motiivit vaikuttavat sen mielekkyyteen
	Onnistumiset kasvattavat itsevarmuutta	Käsityötoiminnan syiden ja lähtökohtien pohtiminen osana mielekkyyttä	Käsitöiden tekeminen on hauskaa ja opettavaista
”Rauhoittavaa ja rentouttavaa kun asian osaa. Isojen koneiden käyttö esimerkiksi puu- tai metallikäsitöissä hieman jännittää. Vapaa-aikana mieluisaa puuhaa.”	Oman kädenjäljen näkeminen	Käsityöt ovat opettavaisia	Käsitöiden tekeminen on mielekästä
	Käsityö on hauskaa	Käsityön tekeminen on hauskaa	
	Pidän käsityön tekemisestä	Käsityöt ovat mieluista tekemistä vapaa-ajalla	
	Käsityö on mukavaa	Käsityöt ovat mielekästä tekemistä	
	Käsityö on mielekästä		

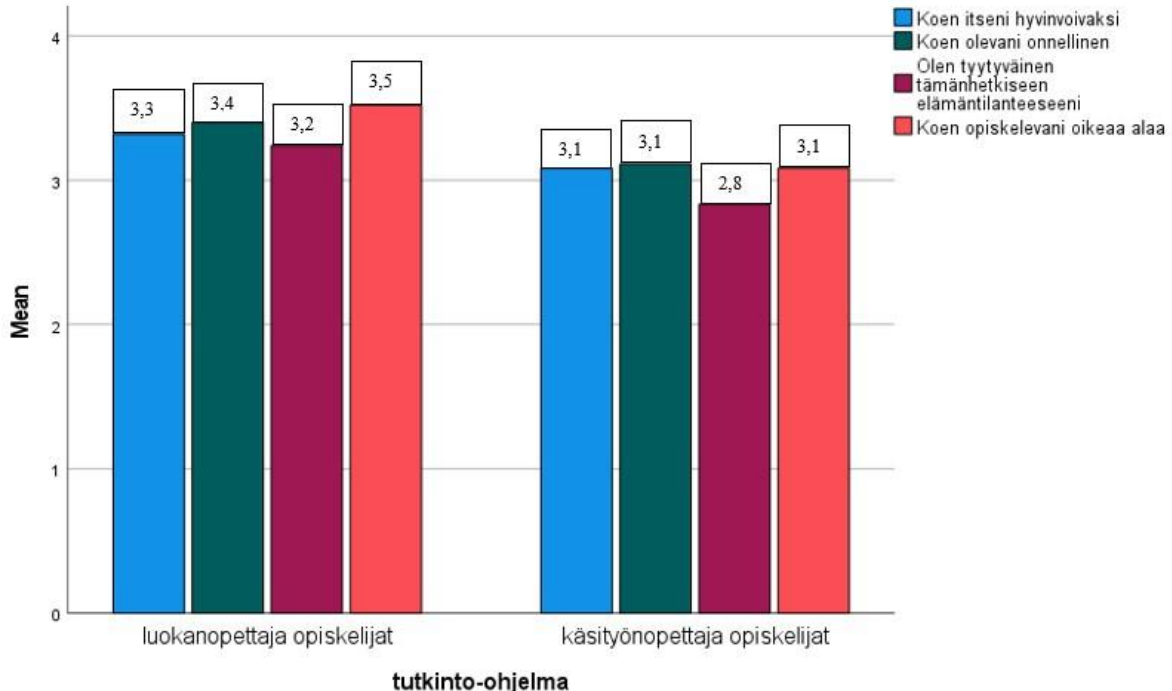
6 Yhteenveto

6.1 Määrälliset tulokset

Tässä kappaleessa käsittelemme tutkimuksesta saatuja määrällisiä tuloksia, jotka on syötetty IBM SPSS Statistics 27-ohjelmaan. SPSS-sovelluksesta saatuja taulukoita käytetään apuna havainnollistamaan tulosten esittelyssä sanallisen kuvauksen lisäksi. Määrällisiä kysymyksiä esitettiin yhteensä 33, joista 10 oli tarkoitettu pelkästään käsityön aineenopettajaopiskelijoille ja kuusi luokanopettajaopiskelijoille. Tuloksia analysoitiin T-testien ja Kruskal-Wallis-testien avulla.

S1 Hyvinvointi ja onnellisuus

Alla olevassa kuviossa 3 voidaan todeta, että luokanopettajaopiskelijat voivat paremmin ja ovat onnellisempia kuin käsityön aineenopettajaopiskelijat. Luokanopettajaopiskelijoiden mediaani 3,25 ja käsityön aineenopettajaopiskelijoiden tasan 3. Kuitenkin pitää muistaa, että luokanopettajaopiskelijoiden vastanneiden $n=25$ ja käsityön aineenopettajaopiskelijoiden $n=36$ jokaisessa yhteisessä määrällisessä kysymyksessä.

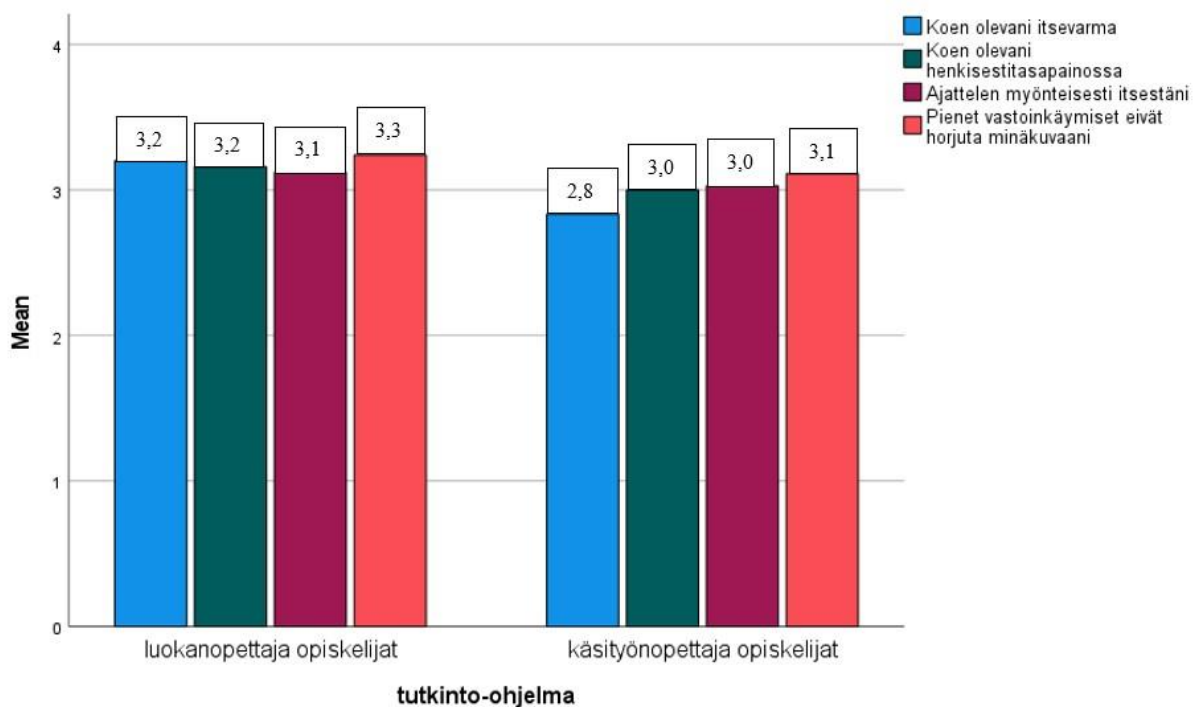

Kuvio 3. tutkinto-ohjelmien väliset erot kysymystyyppikohtaisesti summamuuttuja 1 hyvinvointi ja onnellisuus kategoriassa.

Keskiarvallisesti luokanopettajaopiskelijoiden vastausasteikko on 3,4/4, kun taas käsityön aineenopettajaopiskelijoiden keskiarvo samoihin kysymyksiin on 3,0/4. Neljän eri vastausvaihtoehdon keskiarvo luokanopettajaopiskelijoilla on vastanneiden kohdalla huomattavasti enemmän positiivisvaikutteinen jokaisen vastaajan kohdalla. Isoin romahdus keskiarvojen välillä on huomattavissa kysymykseen ‘‘koen opiskelevani oikeaa alaa’’. Tähän luokanopettajaopiskelijoiden keskiarvo (3,5/4) jokaisen kysymyksen välillä on korkein, kun taas käsityön aineenopettajaopiskelijat vastasivat samaan kysymykseen 3,1/4 keskiarvolla. Kruskal-Wallis-testin tulokset osoittavat, että keskiarvallisesti luokanopettajaopiskelijat vastasivat valtaosin korkeammilla Likert-asteikon arvoilla.

S2 Psykkinen hyvinvointi

Kuviosta 4 voidaan tarkastella psykkinen hyvinvoinnin sisältämiä kysymyksiä ja vastausten keskiarvoja Kruskal-Wallis -testin mukaisesti. T-testit tukevat väitettä, että luokanopettajaopiskelijat vastasivat tässäkin aihekategoriassa käsityön aineenopettajaopiskelijoita korkeammilla Likert-asteikon vastausvaihtoehdoilla.

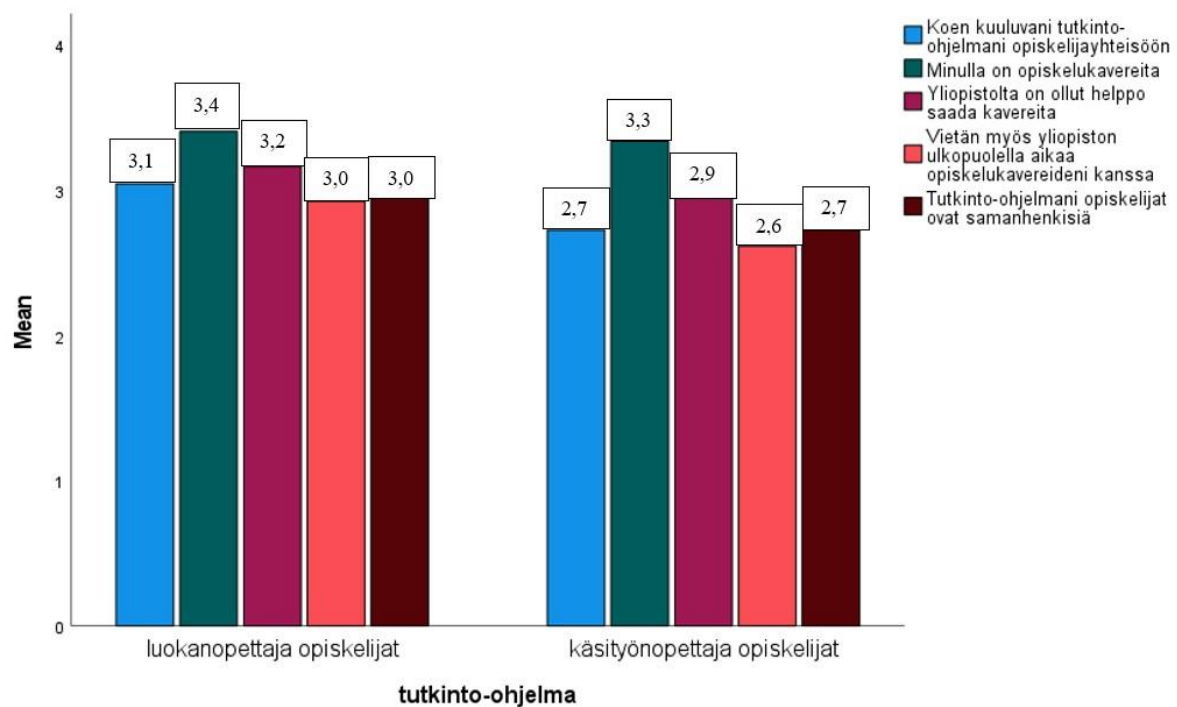

Kuvio 4: Tutkinto-ohjelmien väliset erot kysymystyyppikohtaisesti hyvinvoinnin summamuuttujassa.

Luokanopettajaopiskelijoiden keskiarvo psyykkisen hyvinvoinnin osa-alueessa on 3,2/4 (n=25), kun taas käsityön aineenopettajaopiskelijoilla keskiarvo on 2,9/4 (n=36). Molemmilla tutkintolinjoilla psyykkisen hyvinvoinnin osa-alueen kysymyksissä mediaani on 3. Tulosten mukaan voidaan todeta, että jokaisen kysymyksen kohdalla kumpikin tutkinto-ohjelma kokee tasaisesti olevan psyykkisesti hyvinvoiva.

S3 Yhteisöllisyys

Viimeisenä kategoriana on summamuuttuja 3 yhteisöllisyys, johon molemmat tutkinto-ohjelmat vastasivat samoihin kysymyksiin. Alla olevasta kuvioista 5, voidaan tarkastella opintolinjojen vastausten keskiarvojen eroavaisuuksia eri kysymyksiin.

Kuvio 5. Tutkinto-ohjelmien väliset erot kysymystyyppikohtaisesti yhteisöllisyyden summamuuttujassa.

Yhteisöllisyydenkin vastaukset testattiin Kruskal-Wallis -testeillä ja tuloksista voidaan huomata, että tässäkin osa-alueessa luokanopettajaopiskelijat vastasivat Likert-asteikosta korkeampia vastausvaihtoehtoja, kun käsityön aineenopettajaopiskelijat. Luokanopettajaopiskelijoilla keskiarvo on yhteisöllisyys kohdassa 3,1. Käsityön aineenopettajaopiskelijoilla keskiarvo jäi 2,8.

S4 Käsiyöt ja hyvinvointi- & S5 Käsitöiden yhteys hyvinvointiin käsityön aineenopettajien näkökulmasta.

Seuraavaksi käsitellään käsityön aineenopettajien vastauksia käsityöt ja hyvinvointi, sekä käsitöiden vaikutuksesta hyvinvointiin koskevien kysymysten kautta. Kysymysten ja vastausten jaottelun hahmottamisen helpottamiseksi, taulukossa 17 on jaoteltu vastaukset kysymystyyppikohtaisesti. Vastausten korkein mahdollinen keskiarvo on 4.

Taulukko 17: S4 & S5 Käsiyön aineenopettajan kokemuksia käsitöihin ja sen vaikutuksesta hyvinvointiin

Kysymys	Vastausten keskiarvo
Koen positiivisia tunteita tehdessäni käsitöitä	3,4
Lopetan käsitöiden tekemisen turhautuneena	2,1
Pidän käsitöiden tekemisestä	3,6
Koen onnistumisen kokemuksia käsityöopinnoissa	3,3
Käsitöiden tekeminen ja opiskelu ovat helpottaneet kaverisuhteiden luomista	2,6
Teen käsitöitä vain opinnoissani	1,8
Ulkoinen motivaatio ohjaa käsityöllistä toimintaani	2,3
Vietän aikaa opiskelukavereideni kanssa Teknikalla demojen ulkopuolellakin	2,5
Saan tehdä opinnoissani käsitöitä, jotka innostavat ja motivoivat minua	2,8
Kokemukseni yliopistossa tehtävistä käsitöistä ovat enimmäkseen positiivisia	2,7

Tutkimuksen tulokset osoittavat, että käsitöiden tekeminen voi vaikuttaa myönteisesti opiskelijoiden kokemaan hyvinvointiin ja auttaa heitä luomaan kaverisuhteitaan. Käsitöiden tekemistä pidetään pääsääntöisesti positiivisena, ja se voi tuoda onnistumisen kokemuksia käsityöopinnoissa. Kuitenkin joillakin opiskelijoilla käsitöiden tekeminen voi aiheuttaa turhautumista.

S6 Käsiyöt ja hyvinvointi luokanopettajaopiskelijoiden näkökulmasta

Taulukko 18 käsittelee kysymyskohtaisesti luokanopettajaopiskelijoiden vastauksia S6 käsityöt ja hyvinvointi luokanopettajaopiskelijoiden näkökulmasta. Vastauksen korkein mahdollinen keskiarvo on 4.

Taulukko 18: S6 Käsityöt ja hyvinvointi luokanopettajaopiskelijoiden näkökulmasta

Kysymys:	Vastausten keskiarvo
Olen kiinnostunut käsitöiden tekemisestä	2,7
Luokanopettajan tutkinto-ohjelmaan kuuluvat käsityökurssit ovat olleet mieluisia	2,8
Koen oppineeni tutkinto-ohjelmani käsityöopinnoissa tarpeeksi	2,3
Haluan kehittää omaa käsityöllistä osaamistani	2,9
Saan positiivisia kokemuksia käsitöitä opiskellessani	2,8
Käsitöiden opiskelu on vaikuttanut positiivisesti kaverisuhteisiini	2,4

Tämän tutkimuksen tulokset osoittavat, että keskimäärin luokanopettajaopiskelijat kokevat käsitöiden tekemisen positiivisesti vaikuttavan heidän hyvinvointiinsa. He ovat myös kiinnostuneita kehittämään omaa käsityöosaamistaan, vaikka suurin osa heistä ei koe oppineensa tarpeeksi käsityöopinnoissaan. Vastausten keskiarvot kysymyksissä ”olen kiinnostunut käsitöiden tekemisestä”, ”luokanopettajan tutkinto-ohjelmaani kuuluvat käsityökurssit ovat olleet mieluisia”, ”haluan kehittää omaa käsityöllistä osaamistani” ja ”saan positiivisia kokemuksia käsitöitä opiskellessani” olivat kaikki keskiarvoltaan yli 2,7, mikä viittaa siihen, että suurin osa vastaajista oli samoilla linjoilla väitteiden kanssa. Kuitenkin vastaukset kysymykseen ”koen oppineeni tutkinto-ohjelmani käsityöopinnoissa tarpeeksi” olivat keskimäärin matalimmat (2,3), mikä viittaa siihen, että opiskelijat kaipaavat lisää opetusta käsityötaidoista. Tutkimuksen tuloksista ei kuitenkaan selviä selvää linjausta siitä, miten käsitöiden opiskelu vaikuttaa luokanopettajaopiskelijoiden kaverisuhteisiin.

Tärkeimmät tulokset ristiintaulukoinnin avulla

Viimeisenä vertailimme yllä olevia tietoja ristiintaulukoinnin avulla tiivistettynä taulukossa 19. Vertailimme tutkintolinjojen prosentuaalisia vastauksia eri vastausvaihtoehtoihin. Hyvinvointi ja onnellisuus summamuuttujaan keskiarvallisesti luokanopettajaopiskelijat valitsivat enemmän positiivissävytteisiä vastausvaihtoehtoja. Samoin psyykkisen hyvinvoinnin summamuuttujan kategoriaan luokanopettajaopiskelijat vastasivat myös positiivissävytteisemmin, vaikka valtaosa käsityön aineenopettajaopiskelijoista koki olevansa usean väitteen kanssa samaa mieltä. Yhteisöllisyyden summamuuttujassa luokanopettajaopiskelijoiden positiivissävytteinen prosentuaalinen ero on suurin käsityön aineenopettajaopiskelijoihin verrattuna. Kun tarkastelimme viimeistä summamuuttujaa, eli

käsityöt ja hyvinvointi prosentuaalisissa vastauksissa tuli ottaa huomioon, että muutama kysymyksistä ei ollut positiivissävytteisiä. Sähköisessä kyselyssä valtaosa kysymyksistä on esitettyä positiiviseen sävyyn, jolloin vastaukset samaa mieltä tai täysin samaa mieltä väitteen kanssa olivat positiivissävytteisiä, mutta käsityöt ja hyvinvointi kategoriassa käsityön aineenopettajaopiskelijoille oli esitettyä kysymykset: lopetan käsitöiden tekemisen turhautuneena, teen käsitöitä vain opinnoissani ja ulkoinen motivaatio ohjaa käsityöllistä toimintaani.

Taulukko 19. Prosentuaalinen vastausjakauma summamuuttujien kysymyksiin.

Hyvinvointi ja onnellisuus summamuuttujan keskiarvot	Täysin eri mieltä	Eri mieltä	Samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
Luokanopettajaopiskelijat	1,0 %	7,7 %	43,3 %	48,1 %
Käsityön aineenopettajaopiskelijat	2,8 %	15,3 %	56,2 %	25,0 %
Psyykkinen hyvinvointi summamuuttujan keskiarvot	Täysin eri mieltä	Eri mieltä	Samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
Luokanopettajaopiskelijat	0,0 %	16,4 %	48,1 %	35,6 %
Käsityön aineenopettajaopiskelijat	0,0 %	22,2 %	56,25 %	21,53 %
Yhteisöllisyys summamuuttujan keskiarvot	Täysin eri mieltä	Eri mieltä	Samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
Luokanopettajaopiskelijat	3,8 %	13,6 %	50,0 %	33,1 %
Käsityön aineenopettajaopiskelijat	4,4 %	22,2 %	55,6 %	17,8 %
Käsityöt ja hyvinvointi summamuuttujan keskiarvot	Täysin eri mieltä	Eri mieltä	Samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
Luokanopettajaopiskelijat	8,4 %	29,5 %	51,3 %	10,9 %
Käsityön aineenopettajaopiskelijat	5,8 %	18,3 %	50,9 %	25 %

Tästä voidaan päätellä, että luokanopettajaopiskelijat ovat keskimäärin positiivisemmin suhtautuvia hyvinvointiin, onnellisuuteen, psyykkiseen hyvinvointiin ja yhteisöllisyyteen kuin käsityön aineenopettajaopiskelijat. Kuitenkin käsityön aineenopettajaopiskelijat kokevat yhä jonkin verran hyvinvointiin ja psyykkiseen hyvinvointiin liittyviä haasteita. Lisäksi on huomattava, että sähköisessä kyselylomakkeessa esitetyt positiiviset sävyt voivat vaikuttaa

vastauksiin, ja että käsityöt ja hyvinvointi –kategoriassa esitetyt kysymykset eivät olleet kaikki positiivissävytteisiä, joten tuloksia on tulkittava varovaisesti.

Ristiintaulukointi vastaa tutkimuksen hypoteesiin ”käsityön aineenopettajaopiskelijat voivat paremmin ja ovat onnellisempia kuin luokanopettajaopiskelijat, vai ovatko?” Ristiintaulukoinnin tulosten avulla voidaan todeta, että vaikka käsityön aineenopettajaopiskelijat kokivat usein olevansa samaa mieltä tutkimusten väitteiden kanssa, luokanopettajaopiskelijat vastasivat positiivissävytteisemmin hyvinvointi ja onnellisuutta koskeviin kysymyksiin. Tämä tulos ei siis tue tutkimuksen hypoteesia, jonka mukaan käsityön aineenopettajaopiskelijat voivat paremmin ja ovat onnellisempia kuin luokanopettajaopiskelijat.

6.2 Laadulliset tulokset

Opettajaopiskelijoiden hyvinvointia ja siihen vaikuttavia tekijöitä tarkasteltiin kolmen avoimen kysymyksen avulla. Avointen kysymysten vastaukset analysoitiin fenomenografisen analyysin keinoin ja ilmaisuista muodostettiin lopulta useita kuvauskategorioita, joista osasta muodostettiin edelleen tuloskategorioita vertailun helpottamiseksi. Tuloskategorioiden muodostamista käsitellään seuraavissa kappaleissa.

6.2.1 Millaisena käsityön tekeminen koetaan?

Ensimmäiseen avoimeen kysymykseen ”Millaisena koet käsitöiden tekemisen?” vastasi yhteensä 62 opiskelijaa. Vastaukset jakaantuivat niin, että luokanopettajaopiskelijoita kysymykseen vastasi 26, kun taas käsityön aineenopettajaopiskelijoita vastasi 36. Tutkimme tarkemmin tässä kappaleessa käsityön tekemisen kokemuksia luokanopettajaopiskelijoilta sekä käsityön aineenopettajaopiskelijoilta.

Luokanopettajaopiskelijoiden vastauksista nousi ilmi käsityön mielekkyys, rentouttavat ja stressiä lievittävät keinot sekä turhautuminen ja tilojen ja käsityötaitojen vaikutus koettuun mielekkyyteen. Käsityön mielekkyydestä mainittiin käsityö antoisana ja itsevarmuutta lisäävänä toimintana. Osassa vastauksista kuitenkin korostui mielekkyyden lisäksi käsitöihin liittyvät negatiiviset ajatukset, kuten vastaaja 19 kuvaili:

“Rauhoittavaa ja rentouttavaa kun asian osaa. Isojen koneiden käyttö esimerkiksi puu- tai metallikäsityöissä hieman jännittää. Vapaa-aikana mieluistaa puuhaa.” (vastaaja 19)

Käsityön aineenopettajaopiskelijoiden vastauksista nousi esiin samoja teemoja. Käsityöt koetaan pääosin hyvinvointia lisäävänä ja tukevana tekijänä. Vastauksissa painottui kuitenkin enemmän näkökulma käsityöopintojen ulkoisten motivaatiotekijöiden vaikutuksesta hyvinvointiin. Vastaaja 21 kuvaili ulkoisia motivaatiotekijöitä vastauksessaan:

“Käsitöiden tekeminen on mukavaa, mutta kurssien ulkoiset motivaatiotekijät (kuten opintopisteet, arvosanakriteerit/tavoitteet) vievät omaa hyvinvointia käsitöiden tekemisestä. Usein yliopiston kurssit ovat aivan liian tiukkoja aikataulullisesti, jotta pystyisi toteuttamaan käsityöt niin huolellisesti kuin haluaisi. Kurssit, joista ei saa muuta palautetta kuin arvosanan, eivät myöskään palvele opiskelijan motivaatiota tekemiseen. Koen, että käsitöiden tekeminen (ei reunaehtoja, aikataulupainetta yms) omalla vapaa-ajalla on huomattavasti hyvinvointia lisäävämpää kuin käsitöiden tekeminen yliopiston kursseilla. Ajattellessani käsitöiden tekemistä ylipäättään on se rentouttavaa, palkitsevaa ja kehittäväää.” (vastaaja 21)

Jaoimme luokanopettajaopiskelijoiden sekä käsityön aineenopettajaopiskelijoiden vastaukset kolmeen eri tulokategoriaan: 1. Käsityön positiiviset vaikutukset 2. Käsityö rentouttavana toimintana 3. Käsityötoiminnan negatiiviset puolet. (ks. Kuvio 6.) Muodostimme tulokategoriat molempien ryhmien vastauksien pohjalta, jotta niiden vertailu olisi helpompaa. Tulokategorioita tarkastellaan seuraavissa kappaleissa.

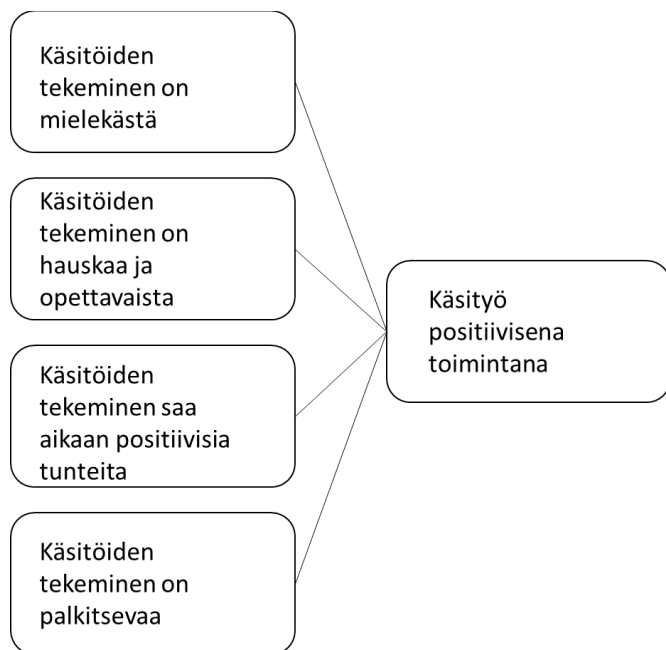
Kuvio 6. Pääkategoriasta johdetut tulokategoriat.

Tuloskategoria 1. Käsityön positiiviset vaikutukset

Käsitöiden positiivisia vaikutuksia käsittelevissä vastauksissa toistuivat luokanopettajaopiskelijoiden sekä käsityön aineenopettajaopiskelijoiden kesken pääasiassa samat teemat. Käsityöt koetaan antoisina ja koukuttavina. Jaoin positiiviset vaikutukset edelleen vielä niin, että rentoutumiseen ja henkiseen hyvinvointiin liittyvät kategoriat ovat omassa taulukossaan.

Käsityön positiiviset vaikutukset luokanopettajaopiskelijoiden silmin

Luokanopettajaopiskelijat kokivat positiivisia tunteita käsitöiden tekemistä kohtaan. Oman kädenjäljen näkeminen motivoi ja innostaa käsitöiden tekemiseen. Käsityöt koetaan mukavana, mielekkäänä ja ennen kaikkea palkitsevana toimintana. Luokanopettajaopiskelijat arvostavat käsityötaitoa ja pitävät sitä osana “perusosaamista”. Vastauksista nousi kuitenkin ilmi se, että käsityön mielekkyys yhdistetään vapaa-aikaan. Käsityön mielekkyyttä käsittelevistä vastauksista voitiin nostaa esiin neljä kuvauskategoriaa: *1. Käsitöiden tekeminen on mielekästä, 2. Käsitöiden tekeminen on hauskaa ja opettavaista, 3. Käsitöiden tekeminen saa aikaan positiivisia tunteita ja 4. Käsitöiden tekeminen on palkitsevaa.* Näistä kuvauskategorioista muodostettiin tuloskategoria 1. (ks. Kuvio 7)

Kuvio 7. Tuloskategoriaan luokiteltiin luokanopettajaopiskelijoiden kuvauksia.

Käsitöiden tekeminen on mielekästä –kuvauskategorian vastauksissa opiskelijat kertoivat käsitöiden olevan mielekkäitä. Käsiyöt koettiin mielekkäinä erityisesti vapaa-ajalla ja silloin, kun käsiyötaidot ovat hallinnassa. Vastaja 12 kuvaili, millaisena käsitöiden tekeminen koetaan:

“Mielekkäänä, oman kädenjäljen näkeminen on palkitsevaa.” (vastaja 12)

Käsitöiden tekeminen on hauskaa ja opettavaista –kuvauskategorian vastauksissa käsitöitä kuvailtiin hauskoiksi ja opettavaisiksi. Vastauksissa ei kuvailtu tarkemmin, mikä käsitöissä on hauskaa.

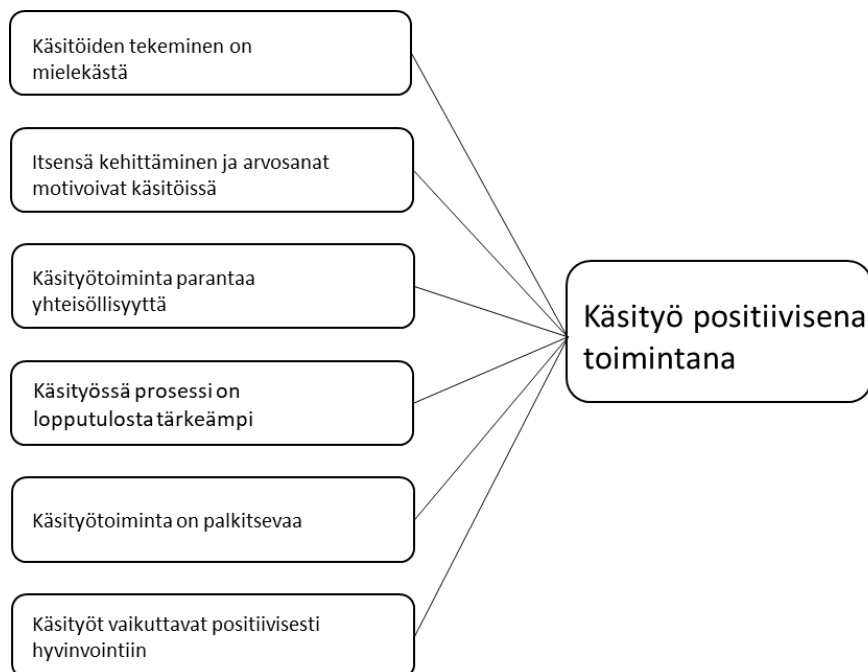
Käsitöiden tekeminen saa aikaan vastaajissa positiivisia tunteita. Tämän kuvauskategorian vastauksissa kerrottiin käsiyötaidon olevan arvostettava taito ja tekemisen olevan antoisaa ja koukuttavaa. Vastajat kertoivat oman kädenjäljen näkemisen aiheuttavan heissä positiivisia tunteita.

Vastajat kuvailivat käsiyötaidon osaamista ja käsitöiden harrastamista palkitsevana. Kuvauskategorian vastauksissa ei noussut kuitenkaan esiin seikkoja, miksi käsiyöt koetaan palkitsevina. Käsitöiden palkitsevuutta vastauksessaan vastaja 25 kuvaili näin:

“Käsitöiden teko on palkitsevaa. Toivoisinkin, että minulla olisi enemmän aikaa ja enemmän tilaa harrastaa käsitöitä.” (vastaja 25)

Käsiyön positiiviset vaikutukset käsiyön aineenopettajaopiskelijoiden silmin

Käsiyön aineenopettajaopiskelijoiden vastuksista muodostettiin kuusi kuvauskategoriaa: 1. Käsiyö on mielekästä, 2. Itsensä kehittäminen ja arvosanat motivoivat käsitöissä, 3. Käsiyötoiminta parantaa yhteisöllisyyttä, 4. Käsitöissä prosessi on lopputulosta tärkeämpi, 5. Käsiyötoiminta on palkitsevaa, 6. Käsiyöt vaikuttavat positiivisesti hyvinvointiin.

Kuvio 8. Tulokategoriaan luokiteltiin käsityön aineenopettajaopiskelijoiden vastauksia.

Käsityön aineenopettajaopiskelijat kokivat käsityöt mielekkäinä. Vastauksissa käsitöiden tekemistä kuvailtiin ihanaksi, mukavaksi ja mielekkääksi. Vastaajat kertoivat mielekkyyden liittyvän käsitöiden kokemuksellisuuteen. Käsitöitä kuvailtiin itselle mieluisiksi. Mukavaa “puhdetyötä” käsityöistä teki se, että niitä voi tehdä esimerkiksi samalla, kun katsoo televisiota, kuten vastaaja 16 vastaukseensa kiteytti:

“Mukavana puhteena, jota voi tehdä esim. katsellen televisiota...” (Vastaaja 16)

Itsensä kehittäminen- ja arvosanat motivoivat käsityöissä -kuvauskategorian vastauksissa korostui näkökulma käsityöistä nimenomaan opiskelukontekstissa. Vastauksissa kuvaitiin miten mielekkyyttä käsityöissä lisää se, että niiden avulla pääsee toteuttamaan itseään. Positiivisena nähtiin myös mahdollisuus toteuttaa jotakin uniikkia ja kehittyä jatkuvasti. Hyvien arvosanojen kerrottiin motivoivan. Tässä kontekstissa vastaaja 11 kuitenkin kertoi motivaation liittyvän nimenomaan opintoihin:

“-...Käsitöiden tekemisessä on sopivasti haastetta ja sen eri osa-alueissa voi kehittyä jatkuvasti. Hyvät arvosanat motivoivat opinnoissa.” (Vastaaja 11)

Vastaajat kertoivat käsityötoiminnan parantavan yhteisöllisyyttä. Tämän kuvauskategorian vastauksissa kuvailtiin käsitöiden parantavan ja lisäävän yhteisöllisyyttä. Vastaaja 17 kuvaili vastauksessaan, miten yhteisöllisyys lisääntyy, kun käsitöitä saa tehdä kavereiden kanssa:

“Vapauttavana ja ajatusten kanssa kahden kesken oleminen! Ja yhteisöllisyyden lisääminen kavereiden kesken kun pääsee porukassa painaa töit eteenpäin.” (Vastaaja 17)

Käsityöprosessia kuvailtiin vastauksissa lopputulosta tärkeämmäksi. Tämän kuvauskategorian vastauksissa korostuivat käsityöprosessin positiiviset puolet. Vastaaja 18 pohti vastauksessaan käsityöharrastamisen tuovan flow-kokemuksia sekä mielihyvää, jolloin lopputuloksella ei ole niin suurta merkitystä:

“-...Harrastuksensa haen käsitöistä flow kokemuksia ja mielihyvää. Lopputulos ei ole niin justinsa vaan tekeminen on tärkeintä.” (Vastaaja 18)

Vastaajat kuvailivat käsitöitä palkitseviksi. Käsitöiden palkitsevuutta ei kuitenkaan kuvailtu tarkemmin. Vastaaja 15 kuvaili vastauksessaan käsitöiden olevan mukavaa ajanvietettä:

“Itseä kiinnostavien käsitöiden tekeminen on palkitsevaa ja mukavaa, varsinkin kun niitä saa tehdä ajan kanssa.” (Vastaaja 15)

Käsityöt vaikuttavat positiivisesti hyvinvointiin –kuvauskategorian vastauksissa vastaajat kertoivat käsitöiden pitävän hyvää mielentilaa yllä sekä parantavan hyvinvointia. Käsitöiden tekemisen kerrottiin tuovan nautintoa, lisäävän luovuutta, olevan inspiroivaa ja vapauttavaa. Käsitöitä pidetään elämäntapana kuten vastaaja 19 vastauksessaan korosti:

“Käsityöt on elämäntapa ja niitä tehdessä saa ajatukset pois arjen asioista. Käsitöiden tekeminen on kivaa ajanvietettä ja siinä oppii paljon uutta ja pystyy aina kehittämään itseään. Niitä tehdessä näkee oman kätensä jäljen ja saa aikaan konkreettisesti jotakin. Saa olla luova ja aina ei ole vain yhtä tapaa tehdä jotakin.” (Vastaaja 19)

Luokanopettajaopiskelijoiden sekä käsityön aineenopettajaopiskelijoiden vastauksista muodostettuja tuloskategorioita ja kuvauskategorioita vertailemalla voidaan huomata, että käsityön aineenopettajaopiskelijat kuvailivat moninaisemmin käsitöiden positiivisia

vaikutuksia. Luokanopettajaopiskelijat pitivät käsitöitä mielekkäinä ja kokivat tekemisestä aiheutuvan positiivisia tunteita. Käsitöiden aineopettajaopiskelijat osasivat kuitenkin nimetä huomattavasti tarkemmin näitä positiivisia tekijöitä, jotka yhdistettiin yhteisöllisyyteen, käsitöiden palkitsevuuteen, nautintoon, käsitöiden prosessiin ja motivaatioon ja itsensä toteuttamiseen. Käsitöiden aineopettajaopiskelijat yhdistivät käsitöitä kuitenkin enemmän opiskelukontekstiin ja vastauksista tuli ilmi, että mielekkyyden kokemukseen vaikuttaa tehdytkö käsitöitä osana opintoja vai vapaa-ajalla.

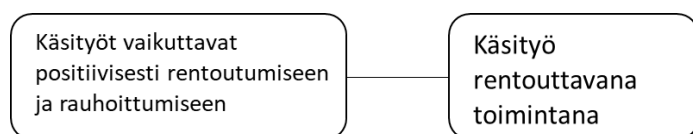
Tuloskategoria 2: Käsitöiden rentouttavana toimintana

Käsitöiden rentouttavat, rauhoittavat ja stressiä lievittävät vaikutukset yhdistettiin yhdeksi tuloskategoriaksi. Käsitöiden koettiin rentouttavan, rauhoittavan ja saavan ajatukset muualle, kuten vastaaja 4 vastaukseensa kiteytti:

“Käsitöiden tekeminen rauhoittaa ja pakottaa keskittymään vain työn tekemiseen, jolloin muut murheet unohtuvat. Työn jälken näkee heti ja se on konkreettista, jolloin tuntee edistävänsä.”
(Vastaaja 4, luokanopettajaopiskelija)

Käsitöiden rentouttavana toimintana: luokanopettajaopiskelijoiden kokemuksia

Luokanopettajaopiskelijoiden keskuudessa käsitöiden koettiin rentouttavan ja rauhoittavan. Osassa vastauksista rentoutuminen yhdistettiin myös nimenomaan vapaa-aikaan. Käsitöiden kuvailtiin myös auttavan rauhoittumiseen. Kuvauskategorioita “Käsitöiden rentouttavana toimintana” -tuloskategorian alle muodostui yksi. 1. Käsitöiden vaikuttavat positiivisesti rentoutumiseen ja rauhoittumiseen.

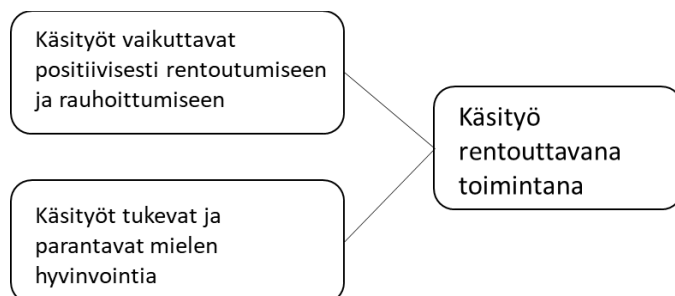
Kuvio 9. Luokanopettajaopiskelijoiden vastauksista muodostettiin yksi kuvauskategoria.

Käsitöiden vaikuttavat positiivisesti sekä rentoutumiseen että rauhoittumiseen ensimmäisen kuvauskategorian vastausten perusteella. Vastaajat kuvailivat käsitöiden olevan rauhoittavia ja rentouttavia erityisesti, kun tekniikka on hallussa. Vastaaja 4 kuvaili käsitöiden rentouttavaa puolta näin:

“Käsitöiden tekeminen rauhoittaa ja pakottaa keskittymään vain työn tekemiseen, jolloin muut murheet unohtuvat. Työn jäljen näkee heti ja se on konkreettista, jolloin tuntee edistyvänsä.”
(Vastaaja 4)

Käsityöt rentouttavana toimintana: Käsityön aineenopettajaopiskelijoiden kokemuksia

Käsityön aineenopettajaopiskelijat kuvailivat käsitöitä rentouttavaksi, rauhoittaviksi ja vastauksissa korostui eritoten mielen hyvinvoinnin paraneminen ja flow-tilan saavuttaminen. Käsitöiden koetaan parantavan psyykkistä terveyttä mielen hyvinvointia tukevana tekijänä. Osa vastaajista mainitsi rentoutumisen ja rauhoittumisen olevan peräisin nimenomaan itselle mielekkäiden käsitöiden tekemisestä. Onnistumisen kokemusten katsottiin lisäävän käsitöiden mielekkyyttä. Käsityöt rentouttavana toimintana –tulokategorian alle muodostui kaksi kuvauskategoriaa, koska vastauksissa korostui pitkälti samat rauhoittumiseen ja rentoutumiseen liittyvät teemat. (ks. kuvio 10.) Kuvauskategoriat ovat: 1. Käsityöt vaikuttavat positiivisesti rentoutumiseen ja rauhoittumiseen ja 2. Käsityöt tukevat ja parantavat mielen hyvinvointia.

Kuvio 10. Käsityön aineenopettajaopiskelijoiden vastauksista muodostettiin kaksi kuvauskategoriaa.

Käsityöt vaikuttavat positiivisesti rentoutumiseen ja rauhoittumiseen – kuvauskategorian vastauksissa käsitöiden kuvailtiin rentouttavan ja rauhoittavan. Rauhoittumista tai rentoutumista ei kuvailtu vastauksissa tarkemmin. Vastaukset olivat lyhyitä ja ytimekkäitä, kuten vastaaja 28 kiteytti käsityön tekemisen kokemuksiin:

“Rentouttavana ainakin.” (Vastaaja 28)

Käsitöiden koettiin vastausten perusteella tukevan ja parantavan mielen hyvinvointia laajalti. Käsityön aineenopettajaopiskelijat kuvailivat käsitöiden vievän ajatuksia muualle ja kohentavan mielialaa. Käsitöiden tekemisen koettiin myös lievittävän stressiä. Vastaaja 33 kiteytti stressinhallinnallisen vastauksensa näin:

“Käsitöide tekeminen on mukavaa ja ressiä lieventävää aivot narikkaan hommaa.” (Vastaaja 33.)

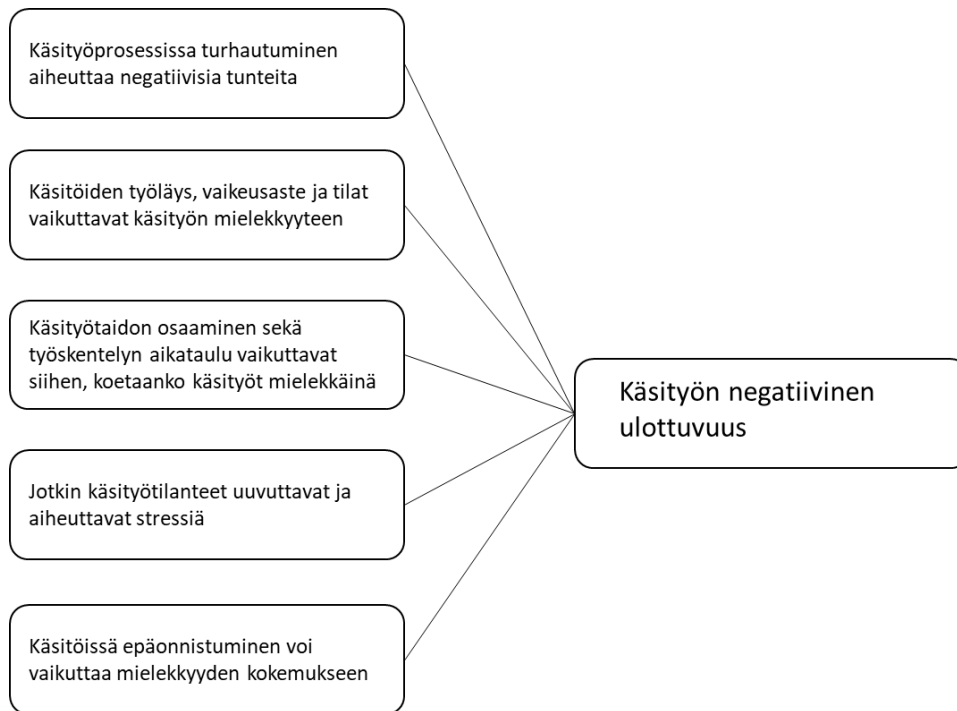
Luokanopettajaopiskelijoiden sekä käsityön aineenopettajaopiskelijoiden vastauksissa korostuivat samat seikat. Käsitöiden koetaan vaikuttavan positiivisesti niin rentoutumiseen, kuin rauhoittumiseenkin ja käsitöiden koetaan helpottavan ja lievittävän stressiä ja tukevan ja parantavan mielen hyvinvointia. Tulokategorioita vertailemalla voimme huomata edelleen, että luokanopettajaopiskelijoiden vastaukset ovat suppeampia. Esimerkiksi stressin lieventyminen ei ollut luokanopettajaopiskelijoiden vastauksissa ollenkaan esillä, kun taas käsityön aineenopettajaopiskelijat pystyivät kuvailla monipuolisesti vaikutuksia myös stressin lievittymiseen.

Tuloskategoria 3: Käsityön negatiivinen ulottuvuus

Käsitöiden tekemiseen liitettiin molemmissa opiskelijaryhmissä myös negatiivisia puolia. Nimesimme nämä käsitykset käsityön negatiiviseksi ulottuvuudeksi, jota tarkastelemme viimeiseksi. Käsityön tekemiseen koettiin liittyvän mm. turhautumista, epäonnistumisia, kurssien laajoja tavoitteita sekä työläyttä ja jopa uupumusta.

Käsityön negatiivinen ulottuvuus luokanopettajaopiskelijoiden silmin

Luokanopettajaopiskelijoiden vastauksista tuloskategorian alle muodostimme viisi kuvauskategoriaa: *1. Käsityöprosessissa turhautuminen aiheuttaa negatiivisia tunteita, 2. Käsitöiden työläys, vaikeusaste ja tilat vaikuttavat käsityön mielekkyyteen, 3. Käsityötaidon osaaminen sekä työskentelyn aikataulu vaikuttavat siihen, koetaanko käsityöt mielekkäinä, 4. Jotkin käsityötilanteet uuvuttavat ja aiheuttavat stressiä, 5. Käsitöissä epäonnistuminen voi vaikuttaa mielekkyyden kokemukseen.*

Kuvio 11. Luokanopettajaopiskelijoiden negatiivissävytteisistä vastauksista muodostetut kuvauskategoriat.

Vastaajat kokivat, että käsityöprosessissa voi turhautua. Tällainen turhautuminen yhdistettiin negatiivisiin tunteisiin prosessissa. Vastauksissa kuvailtiin esimerkiksi tilannetta, jossa ei ole täysin selvää mitä pitäisi tehdä ja miten, mutta kun käsityöt sujuvat niin kokemus oli koukuttava ja antoisa:

“Yleensä turhauttavaa, kun ei tiedä mitä pitäisi tehdä, mutta antoisaa ja koukuttavaa silloin kun sujuu” (Vastaja 2)

Käsitöiden työläyttä kuvailtiin negatiiviseen sävyyn. Vaikeusasteella kuvailtiin olevan myös oma osuutensa käsitöiden kokemukseen. Jos työn vaikeusaste ja oma taitotaso ei kohtaa, turhautumisen ja muiden negatiivisten tunteiden määrä voi vastausten perusteella lisääntyä. Vastaja 4 kuvaili työn edistymistä sekä taitotason vaikutusta käsitöiden kokemukseen:

“Käsitöiden tekeminen saa ajatukset muualle, jos vain työn tekeminen edistyy sekä oma taitotaso antaa myöden.” (Vastaja 4)

Käsityötaidon osaamisen ja tekemisen aikataulun kuvailtiin vaikuttavan mielekkyyden kokemukseen. Käsityöt koettiin haastavana ja joitakin tekniikoita jännitettiin, jos taidot koettiin

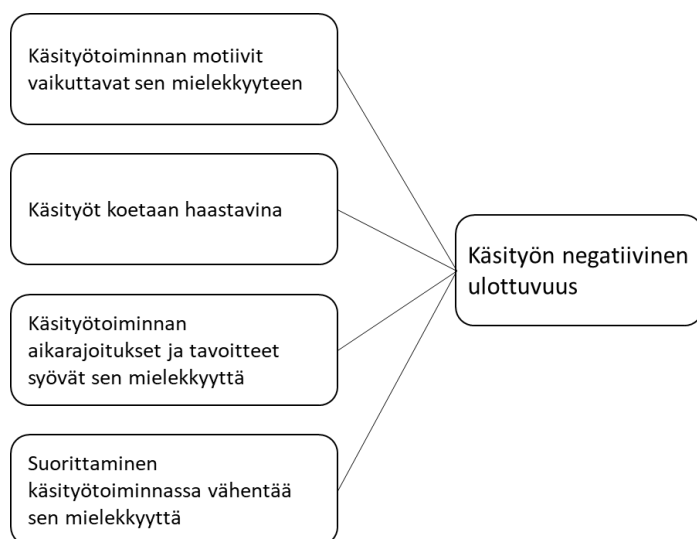
puutteellisiksi. Vastauksissa kerrottiin myös, että käsitöitä voitaisiin tehdä enemmän, jos työskentelylle olisi enemmän aikaa.

“Rauhoittavaa ja rentouttavaa kun asian osaa. Isojen koneiden käyttö esimerkiksi puu- tai metallikäsitöissä hieman jännittää. Vapaa-aikana mieluisaa puuhaa.” (Vastaaja 19)

Eräiden käsityötilanteiden kerrottiin uuvuttavan ja aiheuttavan stressiä. Vastaajat eivät kuvailleet tarkemmin mistä käsityötilanteiden uuvuttavuuden tai stressin kokemukset johtuvat. Vastaajat kuvailivat käsityöprosessissa myös epäonnistumisten vaikuttavan käsitöiden mielekkyyden kokemukseen. Suureen osaan negatiivissävyyteisistä kommentteista sisältyi myös positiivinen puoli. Käsityöt nähtiin hyvinvointia lisäävinä, kunhan edellä mainitut seikat, kuten käsityötilat- ja taidot ovat kunnossa.

Käsityön negatiivinen ulottuvuus käsityön aineenopettajaopiskelijoiden silmin

Käsityön aineenopettajaopiskelijoiden vastauksista kuvauskategorioita muodostettiin neljä, sillä vastauksissa korostuivat hyvin samat tekijät, jotka koetaan käsitöiden hyvinvointia syöviksi tekijöiksi. Kuvauskategoriat ovat: 1. *Käsityötoiminnan motiivit vaikuttavat sen mielekkyyteen*, 2. *Käsityöt koetaan haastavina*, 3. *Käsityötoiminnan aikarajoitukset ja tavoitteet syövät sen mielekkyttä*, 4. *Suorittaminen käsityötoiminnassa vähentää sen mielekkyttä*.

Kuvio 12. Käsityön aineenopettajaopiskelijoiden negatiivissävyyteisistä vastauksista muodostetut kuvauskategoriat.

Käsityötoiminnan motiiveiksi vastaajat pohtivat eri syitä ja lähtökohtia käsityön tekemiselle. Vastaajat pohtivat miten opinnoissa aina pitäisi olla luomassa jotakin “uutta ja ihmeellistä”, vaikka esimerkiksi työn tekemiseen vaadittavat tekniikat eivät olisikaan vielä hallussa. Opiskelijat pohtivat myös meneillään olevaa käsityön kriisiä ja vastaajat olivatkin ihmeissään ajatuksesta, että heidän pitäisi ratkaista tilanne. Osa vastaajista pohti omaa rooliaan käsityöntekijänä. Työntekijän, harrastajan ja opiskelijan rooli käsityön tekijänä on erilainen ja muuttaa taas suhtautumista käsityön tekemiseen. Opiskeluissa käsityöt koetaan pääsääntöisesti suorittamisena ja niin sanottuna “pakkopullana”, kun taas vapaa-ajan harrastajana käsitöistä saadaan helpommin mukaansa tempaavia flow-kokemuksia ja mielihyvää. Harrastajana koetaan, että lopputulos ei ole yhtä tärkeä, vaan tekeminen ja oma prosessi. Näin myös mielihyvän kokemus on merkittävämpi. Vastaaja 18 kiteytti vastaukseensa tämän käsityöntekijän roolituksen merkityksen:

“Vaihtelee riippuen siitä, mikä on syy tehdä käsitöitä. Onko se vapaaehtoista harrastetoimintaa, yrittäjyyttä vai opiskelua. Kaikista on kokemusta, kaikkiin suhtaudun eri tavalla. Yritystoiminnassa saan toteuttaa itseäni vapaasti, joten käsityö on luovaa. Toisaalta tuote menee myyntiin, joten laatu täytyy olla kohdallaan, mikä synnyttää itsekritiikkiä. Opiskelussa käsityöt ovat lähinnä suorittamista. Mahdollisimman tehokkaasti, mahdollisimman hyvä arvosana. Harrastuksensa haen käsitöistä flow kokemuksia ja mielihyvää. Lopputulos ei ole niin justiainsa vaan tekeminen on tärkeintä.” (Vastaaja 18)

Vastaajat kertoivat, että käsityöt koetaan haastavina. Käsitöiden haastavuuteen ja kokemuksiin vaikutti, millaista käsityötä ollaan tekemässä ja millaiset taidot työn tekemiselle on. Vastaajat kokivat käsityöt haastavina myös, jos tarvittavaa apua ei ole tarjolla.

Käsityötoiminnan aikarajoitukset ja tavoitteet syövät sen mielekkyyttä -kuvauskategorian alle lukeutuivat vastaukset, joissa pohdittiin käsityötoiminnan syitä ja lähtökohtia. Käsityökurssien tiukat aikataulut sekä kurssien epäselvät tehtävänannot ja tavoitteet söivät opiskelijoiden mielekkyyttä käsitöistä. Monimateriaalisuuden kerrottiin myös vaikuttavan siihen, koetaanko käsityöt mielekkäinä. Vastaaja 19 kuvaili käsitöiden kokemuksiaan seuraavasti:

“... kurssien ulkoiset motivaatiotekijät (kuten opintopisteet, arvosanakriteerit/tavoitteet) vievät omaa hyvinvointia käsitöiden tekemisestä. Usein yliopiston kurssit ovat aivan liian tiukkoja

aikataulullisesti, jotta pystyisi toteuttamaan käsityöt niin huolellisesti kuin haluaisi. Kurssit, joista ei saa muuta palautetta kuin arvosanan, eivät myöskään palvele opiskelijan motivaatiota tekemiseen. Koen, että käsitöiden tekeminen (ei reunaehtoja, aikataulupainetta yms) omalla vapaa-ajalla on huomattavasti hyvinvointia lisäävämpää kuin käsitöiden tekeminen yliopiston kursseilla. Ajatellassani käsitöiden tekemistä ylipäätään on se rentouttavaa, palkitsevaa ja kehittävää.” (Vastaja 19)

Suorittaminen vähensi käsityön mielekkyyden kokemuksia vastaajien mukaan. Käsitöiden kerrottiin olevan mielekkäämpiä vapaa-ajalla ja vastauksista tuli ilmi, että käsitöistä nautittiin enemmän ennen opintojen aloitusta. Vastajat kokivat käsityöt pakollisena osana opintoja, jonka koettiin jopa heikentävän käsitöiden mielekkyyttä.

6.2.2 Miten käsityön opiskelu parantaa hyvinvointiasi?

Toisessa avoimessa kysymyksessä halusimme selvittää miten käsityön opiskelu parantaa hyvinvointia. Kysymykseen saatiin vastauksia 61, joista luokanopettajaopiskelijoita 26 ja käsityön aineenopettajaopiskelijoita 35. Vastauksissa korostui samat seikat, kuin kysymyksessä “Millaisena koet käsitöiden tekemisen?”, jonka vuoksi emme jakaneet kuvauskategorioita enää erillisiksi tulokategorioiksi. Molempien ryhmien vastauksissa korostui käsitöiden positiiviset vaikutukset stressinhallintaan, yhteisöllisyyteen ja käsitöiden koettiin olevan hyvää vastapainoa muulle tekemiselle.

Miten käsityöt parantavat luokanopettajaopiskelijoiden hyvinvointia

Luokanopettajaopiskelijoiden vastauksista muodostettiin neljä kuvauskategoriaa: *1. Käsillä tekeminen on sosiaalinen tapahtuma, jossa yhteisöllisyys paranee, 2. Käsityöt tarjoavat vaihtelua muulle tekemiselle ja niiden avulla saa muuta ajateltavaa, 3. Käsityöt rauhoittavat, rentouttavat ja lievittävät stressiä, 4. Käsityöt parantavat fyysistä- ja psyykkistä hyvinvointia.*

Ensimmäisen kuvauskategorian “*Käsillä tekeminen on sosiaalinen tapahtuma, jossa yhteisöllisyys paranee*” osalta vastauksissa korostui käsitöiden sosiaalinen ja yhteisöllisyyttä parantava luonne. Käsityötilanteet koettiin yleisesti yhteisöllisinä, koska tilanteessa pääsee juttelemaan muiden opiskelukavereiden kanssa ja viettämään yhteistä aikaa.

Toisen kuvauskategorian *“Käsityöt tarjoavat vaihtelua muulle tekemiselle ja niiden avulla saa muuta ajateltavaa.”* myötä vastauksissa korostettiin käsitöiden merkitystä muun tekemisen vastapainona ja vaihteluna. Käsillä tekemisen koetaan vievän ajatuksia pois muista arjen askareista ja stressaavista tekijöistä. Käsitöistä koetaan saavan muuta ajateltavaa tai käsitöitä kuvaillaan niin sanottuna *“aivot narikkaan”* työskentelynä. Vastajat kuvailivat käsitöitä myös hyväksi vastapainoksi teoreettiselle opiskelulle. Myös käsitöiden monipuolisuus nousi ilmi vastauksissa, joissa käsiteltiin käsitöitä hyvänä vastapainona muulle tekemiselle.

Käsitöiden rauhoittavat, rentouttavat sekä stressiä lievittävät tekijät nousivat esiin useissa vastauksissa. Vastajat kertoivat käsitöiden helpottavan stressiä. Saman näkökulman yhteydessä eräs vastaaja mainitsi, että käsityöt helpottavat stressiä sellaisten henkilöiden kohdalla, jo kädentaidot ovat hallussa (*ks. vastaaja 19*). Käsitöitä kuvailtiin vastauksissa myös rauhoittaviksi ja rentouttaviksi.

“Oppii käsityön kautta esimerkiksi vaatteiden tuotannon eettiset puolet, joka on itselle tärkeää. Käsitöiden tekeminen rentouttaa ja rauhoittaa mieltä. Asian osatessa vähentää stressiä.”
(Vastaaja 19)

Käsityöt parantavat fyysistä- ja psyykkistä hyvinvointia –kuvauskategoria muodostettiin vastauksista, joissa korostettiin käsitöiden harrastamisen hyvinvointimerkityksiä keholle ja mielelle. Eräässä vastauksessa kuvattiin kaiken puhelimenkäytön ulkopuolelle ulottuvan harrastamisen parantavan hyvinvointia. (*ks. Vastaaja 18*) Psyykkiseen hyvinvointiin käsitöiden koettiin vaikuttavan, sillä käsitöiden valmistumisen koettiin aiheuttavan positiivisia tunteita ja käsitöissä pääsee toteuttamaan itseään. Käsitöiden koettiin myös auttavan hallitsemaan ajatuksia ja parantavan itsetuntoa sekä oman kädenjäljen näkemisen kuvailtiin kohottavan mielialaa. Vastajat pitivät käsitöitä luovana tekemisenä, jonka avulla hienomotoriikka paranee ja oppii eettisiä taitoja.

“Nykyaikana kaikki tekeminen, joka on poissa älylaitteista, parantaa mielestäni jokaisen hyvinvointia jollakin tapaa. (Vastaaja 18.)”

Miten käsityöt parantavat käsityön aineenopettajaopiskelijoiden hyvinvointia

Käsityön aineenopettajien vastauksista muodostettiin myös neljä kuvauskategoriaa: *1. Käsillä tekeminen on sosiaalinen tapahtuma, jossa yhteisöllisyys paranee, 2. Käsityöt tarjoavat keinoja itseilmaisuun ja itsensä kehittämiseen, 3. Käsityöt parantavat psyykkistä hyvinvointia, 4. Käsityöt edesauttavat myönteisen minäkuvan rakentumista.*

Käsityön aineenopettajaopiskelijoiden vastauksista nousi esiin käsityötilanteen yhteisöllisyyttä parantava luonne. Vastaajat kertoivat käsitöiden olevan sosiaalinen tilanne, jossa pääsee vaihtamaan kuulumisia kavereiden kanssa, kuten vastaaja 14 kuvaili:

“Saa paljon mielen virkeyttä kun pääsee heittämään huolet ja murheet pois ja keskittymään vain lankaan ja puikkoon tai lankkuun ja saahaan! Ja samalla pääsee kavereiden kanssa juttelemaan ja viettämään hyvää aikaa!” (Vastaaja 14)

Käsityöt tarjoavat keinoja itseilmaisuun ja itsensä kehittämiseen -kuvauskategorian vastauksissa opiskelijat kuvailivat käsitöiden kehittävän luovuutta. Käsitöissä on mahdollisuus kehittyä, jolloin itseään on helppoa haastaa. Uuden oppiminen- ja kokeileminen koetaan myös myönteisenä, kuten vastaaja 16 kommentoi:

“Kaikissa asioissa itsetekeminen ja kokeileminen on kivointa ja opettavaisinta. Teknikalla on mukava tavata ihmisiä ja puuhailla.” (Vastaaja 16)

Käsityöt parantavat psyykkistä hyvinvointia –kuvauskategorian vastauksissa käsitöiden kuvailtiin rentouttavan, rauhoittavan ja vähentävän stressiä, sillä käsityöt koettiin vastausten mukaan palkitsevina ja innostavina. Käsitöiden kuvailtiin tuovan “mielen virkeyttä” ja edistävän henkistä hyvinvointia, koska käsitöitä tehdessä muiden ajatusten sijaan pystyy keskittyä vain tekemiseen. Vastaaja 15 kuvaili käsitöiden auttavan käsittelemään myös epäonnistumisia:

“-...Itse käsityön oppiminen antaa vaihtelevasti onnistumisen tunteita, kohottaa itseluottamusta ja on hyvä keino harjoitella stressinsietokykyä ja epäonnistumisien käsittelyä.” (Vastaaja 15)

Käsityöt edesauttavat myönteisen minäkuvan rakentumista parantamalla itsetuntoa onnistumisen kokemusten kautta. Kuvauskategorian vastauksista nousi esiin, että käsitöiden tekeminen luovaa ja kivaa toimintaa ja onnistumiset vahvistavat myönteistä minäkuvaa. Vastaaaja 10 kuvaili vastauksessaan:

“Saan tehdä ”työkseni” sitä mikä on suurin intohimoni. Käsityö lievittää stressiä ja onnistumiset tukevat itsetuntoa. Lisäksi saan tuoda itseäni esille käsitöitteni kautta, jota pidän ihanana ajatuksena 😊” (Vastaaaja 10)

Käsityön aineenopettajaopiskelijoiden vastauksista jätettiin ulkopuolelle vastaukset, joissa kuvailtiin käsitöiden heikentävän hyvinvointia, sillä tällaiset vastaukset eivät vastanneet kysymykseen, “Miten käsityön opiskelu parantaa hyvinvointia?”. Vastauksissa toistuivat samat teemat, kuin ensimmäisessä avoimessa kysymyksessä: “millaisena koet käsitöiden tekemisen?”.

6.2.3 Mitkä tekijät ovat kohentaneet koettua yhteisöllisyyden tunnetta ja hyvinvointia kampuksella?

Kolmannella avoimella kysymyksellä “Mitkä tekijät ovat kohentaneet koettua yhteisöllisyyden tunnetta ja hyvinvointia kampuksella?” pyrimme selvittämään yleisesti eri tekijöitä, joita koetun yhteisöllisyyden ja hyvinvoinnin taustalla on. Vastaaajia tähän kysymykseen oli yhteensä 59, joista luokanopettajaopiskelijoita 26 ja käsityön aineenopettajaopiskelijoita 36. Vastauksista huomataan heti, että luokanopettajaopiskelijoiden vastaukset painottuvat enemmän tapahtumiin, juhliin ja ainejärjestötoimintaan, kun taas käsityön aineenopettajaopiskelijat kokevat kampuksen yhteisöllisyyden ja hyvinvoinnin kohentuneen samanhenkisten opiskelijoiden, vertaistuen ja Teknikan omatoimityöskentelyn kautta.

Mitkä tekijät ovat parantaneet luokanopettajaopiskelijoiden yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia kampuksella?

Luokanopettajaopiskelijoiden vastauksista muodostettiin seitsemän kuvauskategoriaa, jotka esitetään satunnaisessa järjestyksessä. Kuvauskategoriat ovat 1. Järjestötoiminta, 2. Opiskelijatapahtumat ja juhlat, 3. Ruokailut, 4. Liikunta ja harrastaminen, 5. Kampuksen

yhteisöllisyys ja samanhenkiset opiskelijat, 6. Lähiopetus ja pienryhmäopetus (demot) sekä omatoimityöskentely, 7. Yhteiset projektit ja ryhmätyöskentely.

Järjestötoimintaan osallistumisesta, kuin myös erilaisten tapahtumien osalta mainittiin osallistumisen matala kynnys. Tapahtumista mainittiin fuksivuoden tapahtumat ja juhlat ja tapahtumat yleisellä tasolla. Kampuksella mainittiin myös olevan avuliaita ihmisiä ja sen koettiin parantavan yhteisöllisyyden ja hyvinvoinnin kokemusta kampuksella. Paljolti vaikutusta koettiin olevan lähiopetuksella, pienryhmäopetuksella ja erilaisilla ryhmissä tehtävillä ongelmanratkaisutehtävillä. Vastaaja 17 kiteytti vastaukseensa hyvin kaikkien vastauksissa korostuneita näkökulmia:

“Opiskelijatapahtumat, opiskelutoverit, kampuksen hyvä yhteisöllisyys ja se, että tapahtumissa ollaan yhdessä opiskelulinjasta huolimatta. Kaikilla on avoin olo osallistua jokaisen aine- ja harrastejärjestöjen tapahtumiin. Yhdessätekeminen ja harrastaminen myös kohentaa yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia.” (Vastaaja 17)

Mitkä tekijät ovat parantaneet käsityön aineenopettajaopiskelijoiden yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia kampuksella?

Käsityön aineenopettajaopiskelijoiden vastauksista kuvauskategorioita muodostui seitsemän ja ne esitetään seuraavaksi satunnaisessa järjestyksessä. 1. Tapahtumat ja ainejärjestöjen hallitustoiminta, 2. Omatoimityöskentely teknikalla, 3. Lähiopetus ja pienryhmäopetus, johon kuuluu yhteistä tekemistä, 4. Samanhenkiset opiskelukaverit, 5. Opiskelijoiden antama ja saama vertaistuki, 6. Sisäinen motivaatio, 7. Mukava henkilökunta.

Tapahtumien osalta käsityön aineenopettajaopiskelijat mainitsivat käsityöolympialaiset. Omatoimityöskentelyn osalta mainittiin kaverien auttaminen ja avun saaminen, kurssikaverien läsnäolo, vapaa tekeminen sekä hyvät tilat. Lähiopetuksen ja pienryhmätyöskentelyn osalta vastauksissa korostettiin ryhmätöiden ja yhteisten projektien osuutta hyvinvointiin ja yhteisöllisyyteen. Vastaajat kertoivat opiskelijoiden olevan samanhenkisiä ja luonnehtivatkin vuosikurssin yleistä olemusta hyväksi. Opiskelijoiden antama sekä saama vertaistuki korostui myös vastauksissa. Vertaistuen lisäksi muilta saadut keuhut ja kannustukset ovat parantaneet hyvinvointia. Myös sisäisen motivaation ja oppilaitoksen henkilökunnan mainittiin vaikuttaneen hyvinvoinnin ja yhteisöllisyyden kokemuksiin. Vastaaja 7 kiteytti vastaukseensa

ryhmätyöskentelyn ja vertaistuen merkityksen kampuksen hyvinvoinnin ja yhteisöllisyyden kokemuksiin:

“Ryhmätyöskentely opinnoissa sekä opiskelukaverilta saatu apu, kun ei ole itse osannut vielä jotakin osa-aluetta tai kun on tarvinnut ylimääräisiä käsiä.” (Vastaja 7)

7 Pohdinta ja johtopäätökset

7.1 Pohdinta

Tässä tutkimuksessa kerättiin tietoa käsitöiden vaikutuksesta hyvinvointiin kahden eri tutkinto-ohjelman opettajaopiskelijoiden näkökulmasta. Vertailimme Turun yliopiston opettajankoulutuslaitoksen Rauman kampuksen luokanopettajaopiskelijoiden ja käsityön aineenopettajaopiskelijoiden tuloksia keskenään, etsien vastausta miten kokemukset käsitöiden hyvinvointivaikutuksista eroavat toisistaan ja miten opiskelijat kokevat käsitöiden tekemisen ja -opiskelun tukevan heidän hyvinvointiaan. Mittaamalla käsitöiden tekemistä eri ulottuvuuksista pyrimme saamaan yleiskäsitystä siitä, millaisena opiskelijat kokevat käsitöiden tekemisen ja miten se vaikuttaa heidän hyvinvointiinsa. Tässä luvussa pohdimme tutkimuksen keskeisiä tutkimustuloksia pitäen mielessä niiden luotettavuus- sekä yleistettävyytstarkastelut. Vaikka pienen tutkimusotteen tuloksia ei aina voi yleistää laajemmin, niiden avulla voidaan löytää uusia näkökulmia ja ideoita käsiteltävään aiheeseen, ja siten saadaan pohjaa jatkotutkimuksille.

Monimenetelmällisen tutkimuksen määrällisessä osiossa tutkittiin neljää eri summamuuttujaa ja niiden yhteyksiä hyvinvointiin ja onnellisuuteen. Tutkimus sisälsi neljä summamuuttujaa: S1 hyvinvointi ja onnellisuus, S2 psyykinen hyvinvointi, S3 yhteisöllisyys ja S4 käsityöt ja hyvinvointi. Tutkimuksen laadullisessa tutkimusosuudessa pyrittiin taas selvittämään kolmen avoimen tutkimuskysymyksen avulla, miten käsityöt parantavat tai tukevat opiskelijoiden hyvinvoinnin kokemuksia. Laadullisen osuuden tutkimustulokset koostuvat näiden kolmen avoimen tutkimuskysymyksen vastauksista ja niistä muodostetuista tulokategorioista, joita on vertailtu opintolinjojen kesken.

Tutkimuksen määrällisessä tutkimusosuudessa havaittiin, että luokanopettajaopiskelijat vastasivat positiivisävytteisemmin *S1 hyvinvointiin ja onnellisuuteen* liittyviin kysymyksiin verrattuna käsityön aineenopettajaopiskelijoihin. Tämä antaa viitteitä siitä, että luokanopettajaopiskelijat olisivat tyytyväisempiä opintojensa etenemiseen ja alavalintaansa liittyviin asioihin, sekä he kokevat olevansa hyvinvoivempia ja onnellisempia kuin käsityön aineenopettajaopiskelijat. Onnelliset ja hyvinvoivat opiskelijat ovat usein motivoituneempia opiskelemaan ja heidän kognitiivinen suoristuskykynsä on parempi kuin niiden, jotka kokevat stressiä ja mielipahaa. (Fredrickson, 2011, 208.) Onnistumiseen ja onnellisuudentunteeseen päätymiseen vaaditaan kuitenkin sitä, että mahdollisuudet ja valmiudet kohtaavat ja menestyksen vähimmäisedellytys täyttyy. (Veenhoven, 2000, 25.)

Tutkimustuloksista voidaan huomata, että luokanopettajaopiskelijat vastasivat korkeammilla Likert-asteikon vastausvaihtoehdoilla *S2 psyykkisen hyvinvoinnin* osa-alueen kysymyksiin verrattuna käsityön aineenopettajaopiskelijoihin. Tämä viittaa siihen, että luokanopettajaopiskelijat kokevat yleisesti ottaen suurempaa hyvinvointia ja psyykkistä hyvinvointia verrattuna käsityön aineenopettajaopiskelijoihin. Onnellisuus ja tyytyväisyys elämään ovat yhteydessä korkeampaan itsetuntoon ja parempaan kykyyn tunnistaa omia vahvuuksiaan ja kiinnostuksen kohteitaan. (Lyubomirsky, ym. 2005. 111-131.)

Lisäksi tämän tutkimuksen tulokset osoittavat, että luokanopettajaopiskelijat kokevat *S3 yhteisöllisyyttä* korkeammalla tasolla, kuin käsityön aineenopettajaopiskelijat. Yhteisöllisyyden ja hyvinvoinnin kohentumisen luokanopettajaopiskelijat yhdistivät laadullisen tutkimusosuuden mukaan järjestötoimintaan, erilaisiin opiskelijatapahtumiin, bileisiin, ruokailuihin sekä liikuntaan ja muuhun harrastamiseen. Tuloksista nousi esiin myös lähiopetuksen sekä pienryhmäopetuksen rooli yhteisöllisyyden kokemukseen. Vastaajat korostivat myös muiden tutkinto-ohjelmien opiskelijoiden samanhenkisyyttä, jonka koettiin vaikuttavan hyvinvointiin ja yhteisöllisyyteen. Myös käsityön aineenopettajaopiskelijat kokivat opiskelijakollegansa samanhenkisiksi. Lähiopetuksen ja pienryhmäopetuksen rooli nähtiin myös merkittävänä yhteisöllisyyden kannalta. Tapahtumista yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia parantaviksi käsityön aineenopettajaopiskelijat nostivat esiin oman tutkinto-ohjelmien tapahtumia, joka viittaisi käsityön tutkinto-ohjelman yhteisöllisyyteen. Omatoimityöskentelyä, opiskelutoverien vertaistukea ja henkilökuntaa pidettiin myös yhteisöllisyyttä lisäävinä tulosten mukaan. Rileyn (2013) mukaan käsitöiden ja ilon tunne on kytköksissä toisiinsa. Ryhmässä toimiminen voidaan kokea toiminnaksi, joka lisää onnellisuutta, parantaa sosiaalista kanssakäymistä, sekä kommunikointia muiden opiskelijoiden kanssa (Riley, 2013, 50). Vaikka molemmat tutkinto-ohjelmat kokivat kuuluvansa opiskelijayhteisöön ja löytäneensä kavereita opintojen aikana, vastauksissa oli kuitenkin jonkin verran hajontaa, mikä viittaa siihen, että opiskelijat kokevat yhteisöllisyyden eri tavoin ja kokemukset voivat vaihdella yksilöllisesti. Tulosten mukaan käsitöiden nähdään parantavan ja tukevan yhteisöllisyyttä. (Riley, Corkhill & Morris, 2013.)

Tutkittaessa *summamuuttujan 4 käsityöt ja hyvinvointi-*, sekä *summamuuttujan 5 käsitöiden vaikutukset hyvinvointiin käsityön aineenopettajaopiskelijoiden näkökulmasta*, tulokset osoittavat, että käsitöiden tekeminen voi vaikuttaa myönteisesti opiskelijoiden kokemaan hyvinvointiin ja auttaa heitä luomaan kaverisuhteita. Käsitöiden tekemistä pidetään

pääsääntöisesti positiivisena, ja se voi tuoda onnistumisen kokemuksia käsityöopinnoissa. Luokanopettajaopiskelijat yhdistivät käsityöt vapaa-aikaan, kun taas käsityön aineenopettajaopiskelijoiden näkemykset käsitöistä taas liittyivät enemmän opiskeluun. Käsityön aineenopettajaopiskelijoiden vastausten perusteella käsitöistä saatavat arvosit vaikuttivat positiivisesti opiskelumotivaatioon. Käsityöopintojen arvosanojen vaikutusta motivaatioon ei ole tutkittu aikaisemmin korkeakoulutasolla, mutta peruskoulussa toteutetuissa tutkimuksissa käsityöarvosanojen yhteys oppilaiden motivaatioon on ollut merkittävä. (Kärkkäinen, 2016.) Käsityöt koetaan elämäntavaksi ja tekemistä kuvaillaan prosessissa lopputulosta tärkeämmäksi.

Kuitenkin joillakin opiskelijoilla käsitöiden tekeminen voi aiheuttaa turhautumista, ja heidän käsityöharrastuksensa saattavat rajoittua vain opintoihin. Luokanopettajaopiskelijat kuvailivat kokeneensa käsityöprosessissa turhautumista ja uupumista. Käsityötiloilla sekä aikataululla koettiin olevan suuri merkitys mielekkyyden kokemukseen ja käsityötilanteet koettiin jopa stressaaviksi. Luokanopettajaopiskelijat olivat huolissaan omista epäonnistumisista käsityötilanteissa, kun taas käsityön aineenopettajaopiskelijat pohtivat vastauksissaan käsityön tekemisen motiiveja sekä käsityöprosessissa tapahtuvaa suorittamista, joka syö käsitöiden hyvinvointia. Käsityön aineenopettajaopiskelijat kuvailivat myös joitakin käsityötekniikoita haastaviksi ja kurssien tiukkoja aikatauluja ja tavoitteita kritisoitiin. Käsitöiden vaikutuksista hyvinvointiin on tehty useita tutkimuksia, mutta käsitöiden negatiivisia vaikutuksia ei käsitellä juuri ollenkaan aikaisemmissa tutkimuksissa. On mielenkiintoista huomata, miten myös käsitöitä intohimonaan pitävä käsityön aineenopettajien tutkintajoukko kokee käsitöiden stressaavan ja jopa ahdistavan. Tämä tutkimustulos on linjassa muiden tutkimusten kanssa, jotka ovat tutkineet käsityöllistä toimintaa ja sen vaikutusta hyvinvointiin.

Viimeisen *summamuuttujan 6 käsityöt ja hyvinvointi luokanopettajaopiskelijoiden näkökulmasta* tulokset ovat yhteneväisiä muiden tutkimusten kanssa, jotka ovat osoittaneet, että käsitöiden tekeminen voi vaikuttaa myönteisesti opiskelijoiden hyvinvointiin ja auttaa heitä kehittämään taitojaan (Sarantola-Weiss & Vuorio, 2019, 40–53). Tutkimus myös vahvistaa aiempia havaintoja siitä, että vaikka monet luokanopettajaopiskelijat kokevat käsityöopinnot mielenkiintoisiksi ja positiivisiksi, he eivät välttämättä koe oppineensa tarpeeksi käsityötaitoja (Hiltunen & Koivisto, 2016, 81–99). Vaikka tämän tutkimuksen tulokset viittaavat siihen, että käsitöiden tekeminen voi edistää luokanopettajaopiskelijoiden hyvinvointia, se ei kuitenkaan tuo selkeää linjausta siitä, miten käsityöt vaikuttavat heidän kaverisuhteisiinsa. Tämä saattaa

johtua siitä, että tutkimusmittarin kysymys kaverisuhteista oli hyvin yleinen ja avoin, eikä sitä ollut kohdennettu erityisesti käsityötoimintaan. On myös mahdollista, että kaverisuhteet ovat enemmän sidoksissa yleiseen opiskeluympäristöön ja sosiaalisiin tekijöihin kuin yksittäiseen oppiaineeseen.

Johtopäätöksenä voidaan todeta, että käsityön aineenopettajaopiskelijat hyötyivät enemmän käsitöiden tekemisestä sekä heidän kokemuksensa käsityön opiskelusta olivat pääosin positiivisia. Luokanopettajaopiskelijat taas kokevat oppineensa käsitöitä hyvin opintojensa aikana, ja heidän kokemuksensa koulussa tehtävistä käsitöistä olivat pääosin positiivisia, mutta he eivät arvosta käsitöitä yhtä paljon kuin käsityön aineenopettajaopiskelijat. Käsitöiden tekeminen on mieluisaa ja sitä tykätään tehdä myös opintojen ulkopuolella.

7.2 Johtopäätökset

Tutkimuksen tarkoituksena oli selvittää opiskelijoiden kokemuksia käsitöiden vaikutuksista koettuun hyvinvointiin. Tavoitteena oli tutkia miten eri tutkinto-ohjelmien kokemukset käsitöiden hyvinvointivaikutuksista eroavat toisistaan, sekä kokevatko eri tutkinto-ohjelmien opiskelijat käsityön tekemisen tai opiskelun parantavan tai tukevan heidän hyvinvointiaan. Tutkimustulosten yleistettävyyttä ja validiteettia tarkasteltaessa on tärkeää ottaa huomioon tutkimuksen rajoitukset, kuten eri opiskelijaryhmien erilainen osallistumisprosentti kyselyyn. Lisäksi tutkimus keskittyi vain yhteen yliopistoon, joten tulokset eivät välttämättä ole rinnastettavissa kaikkiin yliopistoihin tai opiskelijaryhmiin.

Ensimmäiseen tutkimuskysymykseen pyrittiin saamaan tietoa siitä, kokevatko käsityön tutkinto-opiskelijat käsitöiden tekemisen tai opiskelun parantavan tai tukevan heidän hyvinvointiaan. Lisäksi olimme kiinnostuneita siitä, että jos opiskelijat kokevat käsitöiden tekemisen edistävän heidän hyvinvointiaan, niin miten ja minkälaisena he sen kokevat. Määrälliset tutkimustulokset osoittavat, että käsityön tutkinto-opiskelijat kokevat käsitöiden tekemisen ja opiskelun pääosin positiivisena kokemuksena, ja että he ovat halukkaita kehittämään omaa käsityöllistä osaamistaan. Nämä tulokset viittaavat siihen, että käsityön tutkinto-opiskelijat kokevat käsitöiden tekemisen ja opiskelun hyödylliseksi ja positiiviseksi tekijäksi hyvinvointinsa kannalta. Laadullinen tutkimusosuus tukee määrällistä, mutta vastauksista nousee ilmi myös käsitöiden negatiivinen ulottuvuus.

Toisen tutkimuskysymyksen tehtävänä oli kerätä tietoa siitä, kokevatko luokanopettajaopiskelijat käsityön opiskelun parantavan tai tukevan heidän hyvinvointiaan. Lisäksi haimme jatkoselvitystä sille, mikäli opiskelijat kokevat käsityön opiskelun edesauttavan heidän hyvinvointiaan niin miten ja minkälaisena he sen kokevat. Määrälliset sekä laadulliset tulokset osoittavat, että luokanopettajaopiskelijat kokevat psyykkistä hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä korkealla tasolla, mikä viittaa siihen, että käsityön opiskelu voi olla myönteinen kokemus hyvinvoinnin näkökulmasta. Luokanopettajaopiskelijat osasivat nimetä käsitöiden parantavan yhteisöllisyyttä ja tukevan hyvinvointia, mutta vastauksista nousi ilmi käsitöiden aiheuttavan myös stressiä, uuvuttavan, turhauttavan ja epäonnistumisten pelottavan.

Lisäksi tutkimuksen tulokset osoittivat, että luokanopettajaopiskelijat kokevat oppineensa käsitöitä hyvin opintojensa aikana ja heidän kokemuksensa koulussa tehtävistä käsitöistä on pääosin positiivisia. Tämä viittaa siihen, että käsityön opiskelu voi olla hyödyllistä ja miellyttävää luokanopettajakasi opiskeleville opiskelijoille. Lisäksi tulokset osoittavat, että käsityön tekeminen on mieluisaa ja sitä tykätään tehdä eritoten opintojen ulkopuolella. Tämä viittaa siihen, että käsityön tekeminen voi edistää yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia.

Yhteenvetona voidaan todeta, että tutkimuksen tulokset viittaavat siihen, että käsityön opiskelu ja käsitöiden tekeminen voivat olla myönteisiä tekijöitä luokanopettajaopiskelijoiden hyvinvoinnin ja yhteisöllisyyden kannalta. Laadullisen tutkimusosuuden näkökulmasta luokanopettajaopiskelijoiden kokema yhteisöllisyys liittyy kuitenkin enemmän kampuksen muihin sisältöihin, kuin käsityö -oppiaineeseen. Luokanopettajaopiskelijat yhdistävät yhteisöllisyyden ja hyvinvoinnin kampuksella järjestötoimintaan, opiskelijatapahtumiin, ruokailuihin, samanhenkisiin opiskelijoihin, lähiopetukseen ja demoihin sekä liikuntaan ja muuhun harrastamiseen.

Kolmannessa tutkimuskysymyksessä tavoiteltiin tietoa siitä, miten eri tutkinto-ohjelmien kokemukset käsitöiden hyvinvointivaikutuksista eroavat toisistaan. Tutkimustulosten mukaan luokanopettajaopiskelijat raportoivat korkeampaa psyykkistä hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä kuin käsityön aineenopettajaopiskelijat. Vaikka molemmat ryhmät tunnistivat kuuluvansa opiskelijayhteisöön ja ovat löytäneet ystäviä opintojensa aikana, vastauksissa oli jonkin verran hajontaa. Käsityön aineenopettajaopiskelijat hyötyivät käsitöiden tekemisestä ja heidän kokemuksensa käsityönopiskelusta olivat pääosin myönteisiä niin määrällisen kuin laadullisen tutkimusosuuden perusteella. Toisaalta luokanopettajaopiskelijat kokivat oppineensa käsitöitä

hyvin opintojensa aikana ja heidän kokemuksensa koulussa tehtävistä käsitöistä olivat pääosin positiivisia.

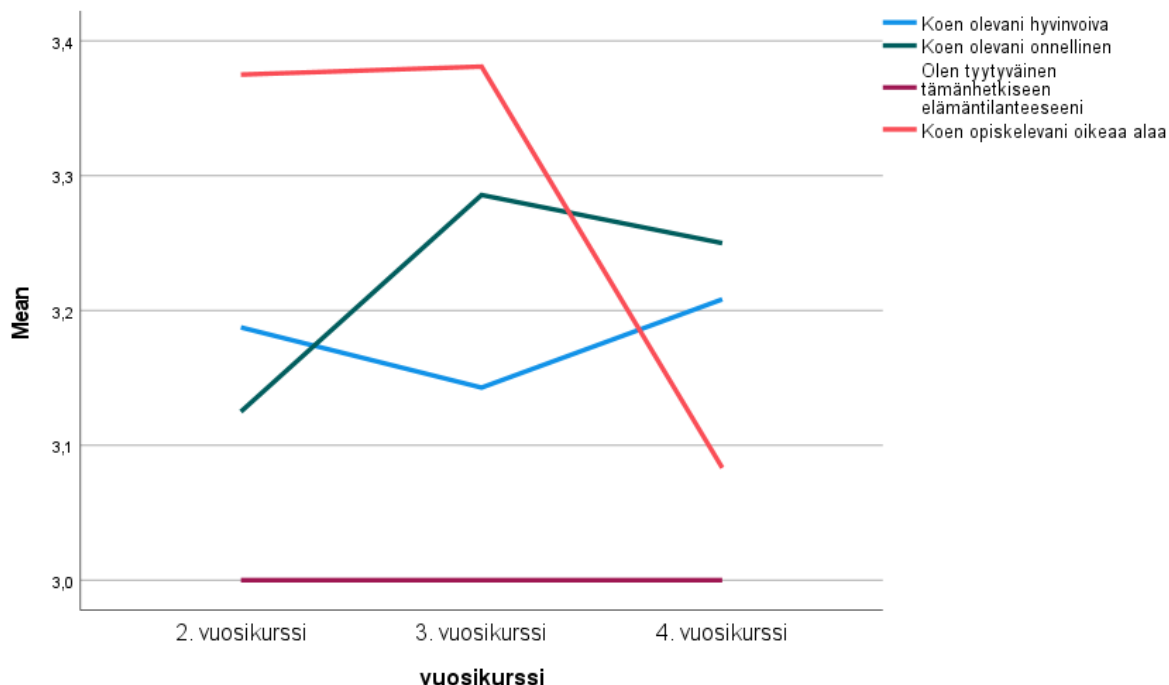
Tutkimuksen perustella voidaan todeta, että eri tutkinto-ohjelmiin kuuluvat opiskelijat voivat kokea käsitöiden hyvinvointivaikutukset eri tavoin. Vaikka luokanopettajaopiskelijat kokivat käsityön opiskelun hyvinvointivaikutukset hieman positiivisemmin kuin käsityön aineenopettajaopiskelijat, käsityön aineenopettajaopiskelijat hyötyivät enemmän positiivisesti käsitöiden tekemisestä. Tulosten perusteella käsityöt parantavat hyvinvointia ja yhteisöllisyyttä kampuksella, mutta hyvinvoinnin ja yhteisöllisyyden taustalla on myös joukko muita tekijöitä. Yhteisöllisyyden kokemukset ovat henkilökohtaisia ja vastausten perusteella kampuksella on myös opiskelijoita, jotka kokevat kampuksen yhteisöllisyyden heikoksi.

Esitimme tutkimuksen alussa hypoteettisen näkemyksen, jonka mukaan käsityön aineenopettajaopiskelijat olisivat luokanopettajaopiskelijoita hyvinvoivempia ja onnellisempia. Tulosten perusteella emme voi kuitenkaan tehdä johtopäätöstä, että näin olisi. Moniulotteista hyvinvointia tutkittaessa jokaisen henkilökohtaiset kokemukset johtuvat erinäisistä tekijöistä, (Oishi, Diener & Lucas, 2020) eikä käsitöiden opiskelu näytä tulosten perusteella lisäävän hyvinvointia tai onnellisuuden kokemuksia niin merkittävästi, että tutkimustuloksista näkyisi selvä ero opintolinjojen kesken. Löydökset viittaisivat jopa siihen, että luokanopettajaopiskelijat kokevat tutkinto-ohjelmansa yhteisöllisemmäksi ja kokevat opinnoissaan vähemmän negatiivisia tunteita ja näin ollen olisivat hyvinvoivempia ja onnellisempia.

7.3 Jatkotutkimukseen heränneitä ideoita

Vertailimme mielenkiinnon vuoksi myös vuosikurssikohtaisesti käsityön aineenopettajaopiskelijoiden kokemaa hyvinvointia (kuvio 13). Huomasimme, että vastausten mukaan ‘‘koen opiskelevani oikeaa alaa’’ havaittavissa oli suuri romahdus. 2 ja 3 vuosikurssilla oltiin vielä suhteellisen varmoja oikealla alalla opiskelusta, mutta 4 vuosikurssin opiskelijat eivät olleet enää yhtään yhtä varmoja ajatuksesta. Jatkotutkimukseen mietimme, että olisi mielenkiintoista ottaa selvää, mistä tämä kyseinen romahdus johtuu ja mitkä asiat ovat vaikuttaneet tilanteeseen. Kuitenkin tyytyväisyys tämänhetkiseen tilanteeseen pysyi opintovuodesta toiseen tasapaksuisena janaana ja oma hyvinvoinnin kokemus jopa parani

kolmannen vuosikurssin jälkeen. Luokanopettajaopiskelijoilla vastaavaa notkahdusta oikealla alalla opiskelun epävarmuudesta ei ollut.

Kuvio 13: käsityön aineenopettajaopiskelijoiden kokemukset S1 vuosikurssikohtaisesti

Jatkotutkimukseen heräsi myös ajatus siitä, vaikuttaako opiskeltava ala tai tietty oppilaitos koettuun hyvinvointiin. Samalla tutkimusasetelmalla olisi mahdollista selvittää muidenkin alojen opiskelijoiden kokemuksia käsitöiden vaikutuksesta koettuun hyvinvointiin. Näin eri alojen välillä voitaisiin tehdä vertailua. Lisäksi olisi tarpeen selvittää tarkemmin, miten käsitöiden tekeminen vaikuttaa opiskelijoiden kaverisuhteisiin ja millä tavoin käsityöopetusta voitaisiin kehittää vastaamaan paremmin opiskelijoiden tarpeita ja odotuksia.

Jäimme tutkimustulosten perusteella pohtimaan myös käsityön negatiivisen ulottuvuuden tarkempaa tutkimusta. Käsityöt koetaan aikaisempien tutkimusten perusteella pääosin hyvinvointia kohentaviksi, mutta tutkimusnäyttöä käsitöiden aiheuttamista negatiivisista puolista ei ole. Tämä näkökulma vaatisi lisää tutkimusnäyttöä, jotta tutkimustulokset olisivat yleistettäviä.

8 Luotettavuus ja eettisyys

8.1 Tutkimuksen luotettavuus

Shentonin (2004, 64) mukaan kvalitatiivista tutkimusta voidaan pitää luotettavana, kun sen sisäinen validiteetti on asianmukaisesti varmistettu. Tutkijat pyrkivät esittämään ilmiön objektiivisesti ja käyttämään sopivia menetelmiä aineiston keräämisessä ja ilmiön tutkimisessa.

Tutkimustulosten luotettavuutta arvioitaessa on syytä kiinnittää huomiota määrällisen tutkimusosuuden pieneen otoskokoan ja samaan aikaan laadullisen osuuden suureen kokoon. Määrällisen osuuden muuttujista; hyvinvointi ja onnellisuus, yhteisöllisyys, sekä käsityöt ja hyvinvointi olivat tilastollisesti merkitseviä muuttujia, mutta psyykkinen hyvinvointi ei ollut tilastollisesti merkitsevä. Erityisesti hyvinvointi ja onnellisuus sekä yhteisöllisyys olivat vahvasti yhteydessä tutkittuun ilmiöön, sillä niiden p-arvot olivat alle 0,01. Käsityöt ja hyvinvointi oli myös tilastollisesti merkitsevä muuttuja, mutta sen yhteys hyvinvointiin ja onnellisuuteen oli vähemmän selvä kuin muiden muuttujien. Tämä tutkimus korostaa hyvinvoinnin ja onnellisuuden sekä yhteisöllisyyden tärkeyttä ihmisten elämässä, joka osoittaa myös käsityötaitojen potentiaalisen roolin näiden tekijöiden edistämisessä.

Tutkimuksen luotettavuutta tarkasteltiin Cronbachin Alphan avulla. Cronbachin Alpha –testi on suoritettu eri mittareille (S1-S6) ja niiden luotettavuutta on arvioitu erikseen. Cronbachin Alpha kertoimen tulee yleensä olla vähintään 0,7, jotta mittaria voidaan pitää luotettavana. (Hirsjärvi, ym. 2014, 150.) Tämän tutkimuksen tulokset osoittivat, että kaikkien mittareiden kohdalla Cronbachin Alpha ylittää hyväksyttävän tason. Tämä viittaa siihen, että mittarit ovat sisäisesti yhtenäisiä ja luotettavia. Mittareiden luotettavuus vahvistaa tutkimuksen sisäistä validiteettia eli sitä, että mittarit todella mittaavat sitä, mitä niiden on tarkoitus mitata. (Creswell, J. W. 2014. 74–75.) S4 mittarin Cronbachin Alpha kerroin on kuitenkin hieman alle hyväksyttävän tason (Alphan kerroin oli 0,5), joten sen luotettavuus on hieman epävarmempaa. Tämä kannattaa huomioida tutkimuksen tulkinnassa ja tulosten yleistettävyydessä.

Yksi haastava seikka on erottaa tutkimustulokset ja niiden syy-seuraussuhteet toisistaan. Mitkä tekijät johtuvat toisistaan tai minkä tekijän taustalla on jotakin ihan muuta. Tästä kertoo aiemmin puhuttanut Covid-19-pandemia, joka voi näkyä tutkimustuloksissa niitä vääristävänä tekijänä. Covid-19-pandemian vaikutukset terveyteen ja hyvinvointiin ovat mittavat (Elomaa-Krapu, 2020, 10). Covid-19-pandemian tiedetään lisänneen positiivisia ja negatiivisia tunteita ihmisten välillä. Läheisiin ihmissuhteisiin pandemian vaikutukset ovat voineet välittyä

positiivisina, mutta monia ihmisiä tämä aika on etäännyttänyt entisestään. Pitkään jatkunut yhteiskunnan sulkeminen on voinut pahimmassa tapauksessa aiheuttaa jopa stressiä, syyllisyyttä ja sosiaalisten tilanteiden pelkoa. Mielenterveyden ongelmien lisääntymistä Covid-19-pandemian seurauksena pidetään realistisena ennustuksena. (Brüssow & Timms, 2021, 4087.) Tutkimustuloksissamme korostui esimerkiksi pienryhmäopetuksen ja lähiopetuksen asema, joka voisi olla erityisen korostunut pandemian jäljiltä.

Haastavaa oli myös löytää tutkimukseen oikea kohdejoukko. Kohdejoukon oli tärkeää olla ihmisiä, joiden elämäntilanteeseen aihe kuuluu. (Perttula & Latomaa, 2008.) Kohdejoukkona toimivat siis Turun Yliopiston opettajankoulutuslaitoksen Rauman kampuksen opettajaopiskelijat. Haasteena sen lisäksi oli saada nimenomaan mahdollisimman suuri osa kolmannen ja neljännen vuosikurssin opiskelijoista osallistumaan tutkimukseen sillä opiskelijoita Turun yliopiston Rauman kampuksen tutkinto-ohjelmissa on suhteellisen vähän.

8.2 Tutkimusetiikka

Tutkimuksessa noudatettiin niin sanottua *hyvää tieteellistä käytäntöä*. Ihmisarvon kunnioittaminen on erityisen tärkeää tämänkaltaisessa tutkimuksessa. Aihe on henkilökohtainen, joten jokaisella on pysyttävä anonyymiteetti läpi tutkimuksen. Tärkeää on myös kunnioittaa jokaisen itsemääräämisoikeutta, ketään ei voi pakottaa osallistumaan tutkimukseen. On myös tiedostettava, millaisia riskejä tutkimuksessa voi olla. (Hirsjärvi ym., 2009.) Toiset saattavat kokea henkilökohtaiset kysymykset tunkeiluna, jonka takia jokaisella tutkittavalla on oikeus luottamuksellisuuteen (Soininen & Merisuo-Storm, 2009, 48). Tutkimuksen tulee olla myös oikeudenmukainen kaikille. Jokaiselle osallistujalle tutkimus on samanlainen (Arnala, Huttunen, Peltonen & Asunmaa, 2018).

Tutkimusten lähdeaineiston tulee olla omaa tekstiä, joten plagiointi on ehdottomasti kielletty. Tutkimuksessa tullaan käyttämään asianmukaisia lähteitä sekä lähdemerkintöjä. Tulosten yleistettävyydessä tullaan olemaan ehdottoman kriittisiä. (Hirsjärvi ym, 2009.)

Rehellisyys on tärkeässä roolissa tutkimuksessa. Tutkimustulokset esitettiin sellaisessa muodossa, että ne ovat ymmärrettävissä oikeaan asiayhteyteen. Tutkimustuloksia ei kaunistella tai muuteta haluttuun suuntaan. Tutkimustulokset ilmaistiin sellaisinaan, kun niitä on tutkittu ja tutkimuksen puutteista raportoitiin rehellisesti. (Soininen & Merisuo-Storm, 2009, 49.)

Tutkimuksen osallistujille lähetettiin kysely ja saatekirje ROKL: luokanopettajan ja käsityön tutkinto-ohjelmien sähköpostilistan kautta. Saatekirjeessä ja kyselyssä mainitaan selvästi, että tutkimukseen osallistuminen on täysin vapaaehtoista ja luottamuksellista.

Lähteet

- Aira, M. Laadullisen tutkimuksen arviointi. 2005; 121:1073–77. Kuopion Yliopisto
- Aro, A. Hartikainen, M. Hollo, M. Järnefelt, H. Kauppinen, E. Ketonen, H. Manninen, M. Pietilä, M. Sinko, P. Taide- ja taito kiinni elämässä! 2009. Opetushallitus.
- Aro, J. 2011. Yhteisöllisyys ja sosiaalinen side. Teoksessa Kangaspunta, S. (toim.) Yhteisöllinen yhteisöllisyys -Avaimia yhteisöllisyyden muutoksen ymmärtämiseen. Tampere: Tampereen yliopistopaino Oy.
https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/103157/Kangaspunta_Yksilollinen_yhteisollisyys.pdf?sequence=1#page=39
- Appelqvist-Schmidlechner, K. Tuisku, K. Tamminen, N. Nordling, E. & Solin, P. 2016. Mitä on positiivinen mielenterveys ja kuinka sitä mitataan? Suomen lääkärilehti, Vuosikerta. 71, Nro 24, Sivut 1759–1764.< Haettu osoitteesta: <http://www.fimnet.fi/cl/laakarilehti/pdf/2016/SLL242016-1759.pdf>
- Arnala, M. Huttunen, R. Peltonen, J. & Asunmaa, T. 2018. Samalta viivalta. Teoksessa Atjonen, P. (toim.) Eettinen näkökulma arviointiin: Miten ja kenen hyvää etsitään? PS-kustannus: Jyväskylä.
- Aerila, J-A. & Rönkkö, M-L. 2013 “Integrating Literature with Craft in a Learning Process with Creative Elements.” Early childhood education journal. 89–98. Web.
- Allardt, E. 1993. Having, loving, being an alternative to the Swedish model of welfare research. Teoksessa: Nussbaum & Sen (toim.) The Quality of Life. Oxford: Clarendon Press.
- Ballas, D. & Tranmer, M. 2012. Happy People or Happy Places? A Multilevel Modeling Approach to the Analysis of Happiness and Well-Being. Yhdysvallat: Sage publications. DOI: 10.1177/0160017611403737
- Bryman, A. 2016. Social Research Methods.
- Brüssow, H. & Timms, K. 2021. COVID-19: long covid and its societal consequences. Teoksessa Environmental microbiology. Hoboken, USA: John Wiley & Sons, Inc
<https://doi-org.ezproxy.utu.fi/10.1111/1462-2920.15634>
- Corkhill, J., Morris, C. & Riley, J. 2013. The benefits of knitting for personal and social wellbeing in adulthood: findings from an international survey. Yhdysvallat: Sage.
<https://doi.org/10.4276/030802213X13603244419077>
- Csikszentmihalyi, M. 2014. Flow and the Foundations of Positive Psychology. Saksa: Springer.

- Collier, Ann Futterman. "The Well-Being of Women Who Create with Textiles: Implications for Art Therapy." *Art therapy* 28.3 (2011): 104–112. Web.
- Courtney, M. 2018: 1576-1583. "SPSS." *The SAGE Encyclopedia of Educational Research, Measurement, and Evaluation*
- Creswell, J. W. & Creswell J. D. 2018. *Research design. Qualitative, Quantitative, And Mixed Methods Approaches*. Yhdysvallat: Sage.
- Creswell, J.W. 2014. *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches* (4th ed.). Sage Publications
- Creswell, J. & Plano Clark, V. 2018. *Designing and Conducting Mixed Methods Research*. Yhdysvallat: Sage.
- Whittaker, D.J. *The Impact and Legacy of Educational Sloyd: Head and Hands in Harness*. Taylor and Francis, 2013. Web.
- Eloranta, A., Arve, S., Viitanen, M., Isoaho, H. & Routasalo, P., *Ikäihmisten psyykinen hyvinvointi ja psykososiaalisen tuen toteutuminen kotihoidossa*, 2012. *Scholarly Journal*, Kuopio
- Fornaciari, A. & Rautiainen, M. 2020. *Finnish teachers as civil educators: From vision to action*. Jyväskylän yliopisto.
- Fredrickson, B.L. (2001). The role of positive emotions in positive psychology: The broaden-and-build theory of positive emotions. *American psychologist*, 56(3)
- Grönfors, M. & Vilka, H. *Laadullisen tutkimuksen kenttätutkimusmenetelmät*. 2011
- Hiltunen, M. & Koivisto, M. 2016. *Luokanopettajaopiskelijoiden kokemuksia käsityöopetuksesta*. Teoksessa J. Lindfors & J. Vuori (toim.) *Tekemisen iloa. Käsityöt ja teknologia perusopetuksessa*. Hämeenlinna: Karisto.
- Hiltunen, K. & Koivisto, M. 2016. *Luokanopettajaopiskelijoiden käsityöopin merkitys*. *Kasvatus*, 47(3).
- Hirsjärvi, S. Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. *Tutki ja kirjoita*. Tammi: Helsinki
- Hirsjärvi, S. Remes, P., & Sajavaara, P. 2011. *Tutki ja kirjoita*. Helsinki: Tammi
- Hirsjärvi, S. Remes, P., & Sajavaara, P. 2014. *Tutki ja kirjoita* (8. Uud. Pain.) Helsinki: Tammi
- Holopainen, M. & Pulkkinen, P. 2008. WSOY: Helsinki.
- Huovila, R. Hintsala, T. Säilä, J. 2010. SanomaPro oy. *Kirja käsityöstä: luokkien 3–6 käsityöopetus*
- Huusko, A. & Paloniemi, S. (2006). *Sisällön analyysi käsityön tutkimuksessa*. Teoksessa S. Paloniemi & M. Ruohotie (toim.) *Käsityö kulttuurina ja kasvatuksena*. Helsinki: Tammi, 166–181.

- Jalonen, B. & Järvi, L. 2018. HYVÄÄ MIELTÄ JA SOSIAALISTA TOIMINTAA- Tutkimus kansalaisopiston käsityökurssien merkityksestä aikuisopiskelijoiden kokemaan käsityön tuottamaan hyvinvointiin. Turun yliopisto: Pro-Gradu –tutkielma
- Juntunen, K. 2021. Käsityötekeminen hyvinvoinnin edistäjänä: Systemaattinen kirjallisuuskatsaus. Teoksessa K. Juntunen & M. Kallio (toim.), Käsityöläinen ja tutkiva kehittäjä. Tampere: Tampereen yliopistopaino
- Kaitala, A. (2018). Käsityöprosessin kokemuksellisuus ja sen tukeminen ammattikorkeakoulun käsityöopinnoissa. Jyväskylän ammattikorkeakoulun julkaisuja, 269. Saatavilla osoitteessa <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/154490/K%C3%A4sity%C3%B6prosessin%20kokemuksellisuus%20ja%20sen%20tukeminen%20ammattikorkeakoulun%20k%C3%A4sity%C3%B6opinnoissa.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Kinnunen, K. Virtanen, P. & Valtonen, H. 2011. Koettu onnellisuus ja koettu terveys. Sairaus ei tee onnettomaksi, mutta onneton ei pysy terveenkään. <https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/102919/kinnunen.pdf?sequence=1>
- Kojonkoski-Rännäli, S. 1995; 1998; 2014. Ajatus käsissämme. Turku: Unipaps.
- Kouhia, A. 2015. “Crafting the Collective Sense: A Descriptive Case Study on Recreational Textile Craft-Making in Finnish Adult Education.” International journal of education through art 7–20. Web.
- Kupias, P., & Rissanen, T. (2019). Yhteiskunnalliset näkökulmat käsityön opetuksessa. Teoksessa K. Soini-Salomaa, M. L. Stenström & J. Rintala (toim.), Käsityökasvatuksessa ja kulttuurissa (s. 13-30). Suomen käsityön museon julkaisuja, 8.
- Krapi, S. 2018. Käsitöiden tekemisen merkitys käsityöharrastajan psyykkiseen hyvinvointiin ja psyykkiseen itsesäätelyyn. Turun yliopisto: Pro-Gradu –tutkielma
- Krueger, J. 2012. Seligman's Flourish: The Second Coming. Reviewed Work: *Flourish: A Visionary New Understanding of Happiness and Well-Being* by Martin E. P. Seligman. Illinois: University of Illinois Press.
- Kupiainen, L. 2021. ”Koronaviruseristystyöstervehdys”: Hyvinvointi korona-ajan käsityössä. Itä-Suomen yliopisto: opinnäytetyö.
- Kärkkäinen, H. 2016. The Impact of Grading on Motivation in Textile Work in Comprehensive School. Oulun yliopisto, Kasvatustieteiden tiedekunta, Kasvatustieteiden ja opettajankoulutuksen yksikkö, Käsityön didaktiikka. Saatavilla verkossa: <http://urn.fi/URN:NBN:fi:oulu-201605201887>
- Kääriäinen, J. & Saari, E. 2017. Tutkimusmenetelmät. Sanoma Pro Oy, Helsinki

- Lyubomirsky, S., Sheldon, K. M., & Schkade, D. (2005). Pursuing happiness: The architecture of sustainable change. *Review of general psychology*, 9(2).
- Marton, F. 1988. *Phenomenography: A Research Approach to Investigating Different Understandings of Reality*. Teoksessa Sherman, R. & Webb, R. (toim.) *Qualitative Research in Education*. Lontoo: Routledge.
- Marton, F. & Booth, S. 1997. *Learning and Awareness*. Lontoo: Routledge.
- Niikko, A. 2003. Fenomenografia kasvatustieteellisessä tutkimuksessa. *Kasvatustieteiden tiedekunnan tutkimuksia*.
- Nuuttinen, A. 2014. *Käsityön tulevaisuuksia - elinikäisen osaamisen visioita, haasteita ja mahdollisuuksia*. Helsinki opettajankoulutuslaitos.
- Nuutinen, A., & Kangas, K. (2017). Monialaisuus, osallisuus ja käsityö. Teoksessa H. Kupari, K. Kangas & E. T. Siren (toim.), *Tulevaisuuden käsityö* (s. 1-14). Aalto-yliopiston taiteiden ja suunnittelun korkeakoulun julkaisusarja A, 183.
- Oishi, S., Diener, E., & Lucas, R. E. (2020). Subjective well-being: The science of happiness and life satisfaction. In C.R.Snyder, S. J. Lopez, L. M. Edwards, & S. C. Marques (Eds.), *The Oxford Handbook of Positive Psychology* (3rd Ed., pp. 255-264). New York: Oxford University Press
- Opettajankoulutuslaitoksen opetussuunnitelma. 2007–2009. Jyväskylän Yliopisto
- Ojanen, M. 2006. *Onnellisuus*.
- Perttula, J. & Latomaa, T. 2008. *Kokemuksen tutkimus*. Lapin yliopistokustannus: Rovaniemi.
- Pöllänen, S. 2006. Elämä ilman käsitöitä – mitä se on? Käsityö harrastajien psyykkisen hyvinvoinnin tukena. Teoksessa: L. Kaukinen & M. Collanus (toim.) *Tekstejä ja kangastuksia: puheenvuoroja käsityöstä ja sen tulevaisuudesta*. Akatiimi,
- Pöllänen, S. 2012. Käsityö ja psyykkinen hyvinvointi käsityön tutkimuskentässä. Viitattu 21.02.2022. https://arkisto.uasjournal.fi/uasjournal_2012-1/1363-2825-1-CE.pdf.
- Pöllänen, S. 2007. Käsityö terapiana ja terapeuttisena toimintana. Teoksessa A. Niikko, I. Pellinen & E. Savolainen (toim.), *Oppimista, opetusta, monitieteisyyttä. Kirjoituksia Kuninkaankartanonmäeltä*. Joensuu: Joensuun yliopisto, Savonlinnan Opettajankoulutuslaitos, 91–105. Viitattu 21.2.2022. <http://sokl.uef.fi/verkkojulkaisut/monitiet/pollanen.htm>
- Pöllänen, S., & Weissmann-Hanski, E. (2020). Käsityö, luovuus ja oppiminen: Miten käsitöiden tekeminen tukee hyvinvointia ja osallisuutta. *Aikuiskasvatus*, 40(2), 105–117.

- Pöllänen, S. & Kröger, T. 2000. Käsitön erilaiset merkitykset opetuksen perustana. Teoksessa J. Enkenberg, P. Väisänen & E. Savolainen (toim.) Opettajatiedon kipinöitä. Kirjoituksia pedagogiikasta. Joensuun yliopisto. Savonlinnan opettajankoulutuslaitos.
- Raatikainen, E. Ihamäki, K. & Konkka, J. 2020 Hyvän elämän ja hyvinvoinnin sosiaaliset edellytykset poikkeusoloissa. Teoksessa Elomaa-Krapu, M. Vuorijärvi, A. & Wallin, R. (toim.) Hyvinvointi ja terveys poikkeusoloissa.
- Riley et. Al. 2012 The benefits of knitting for personal and social wellbeing in adulthood: findings from international survey. *British Journal of Occupational Therapy*
- Roger, C.2021. "Well-Being", *The Stanford Encyclopedia of Philosophy* (Winter 2021 Edition), Edward N. Zalta (toim.), URL = <https://plato.stanford.edu/archives/win2021/entries/well-being/>. (Viitattu 9.3.2022.)
- Rönkkö, M-L. 2011. Käsitön monet merkitykset. Opettajankoulutuksen opiskelijoiden käsityölle antamat merkitykset ja niiden huomioon ottaminen käsityön opetuksessa. Turun Yliopisto, Opettajankoulutuslaitos, Rauman Yksikkö
- Saari, J. Hyvinvointi –Suomalaisen yhteiskunnan perusta. Helsinki: Gaudeamus.
- Sarajärvi, A. & Tuomi, J. Laadullinen tutkimus ja sisällön analyysi. 2018. Tammi.
- Sarantola-Weiss, M., & Vuorio, R. 2019. Luova toiminta koulutuksessa – case käsityö. Teoksessa K. Gynther, & H. Rissanen (toim.), *Luovat menetelmät oppimisessa ja ohjauksessa*. Helsinki: PS-kustannus.
- Shenton, A. 2004. Strategies for ensuring trustworthiness in qualitative research projects. *Education for information*, 22(2), 63–75.
- Seppänen-Järvelä, R. Åkerblad, L. & Haapakoski, K. 2019. Monimenetelmällisen tutkimuksen integroivat strategiat. *Yhteiskuntapolitiikka*. https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/138276/YP1903_Seppanen-Jarvelaym.pdf?sequence=2
- Soininen, M. & Merisuo-Storm, T. 2009. Kasvatustieteellisen tutkimuksen perusteet. Turun Yliopisto, Rauman opettajankoulutuslaitos.
- Tavakol, M. & Dennick, R. 2011. Making sense of Cronbach's alpha. *International Journal of Medical Education*. DOI: 10.5116/ijme.4dfb.8dfd
- Turun Yliopiston opinto-opas. 2020–2022. Luokanopettajan tutkinto-ohjelma & Käsitön aineenopettajan tutkinto-ohjelma.
- Tähtinen, J. Laakkonen, E. & Broberg, M. 2011. Tilastollisen aineiston käsittelyn ja tulkinnan perusteita. Turun yliopiston kasvatustieteiden laitos: Turku

- Tähtinen, J. Laakkonen, E. & Broberg, M. 2020. Tilastollisen aineiston käsittelyn ja tulkinnan perusteita. Turun yliopiston kasvatustieteiden laitos: Turku
- Valli, R. 2015. Johdatus tilastolliseen tutkimukseen. Bookwell Oy: Juva.
- Varelius, J. 2004. Objective Explanations of Individual Well-Being. Teoksessa Della Fave, A. (toim.) The Exploration of Happiness Present and Future Perspectives. Saksa: Springer, DOI 10.1007/978-94-007-5702-8
- Vartiainen, L. 2010. Yhteisöllinen käsityö -Verkostoja, taitoja ja yhteisiä elämyksiä. Joensuu: Itä-Suomen Yliopisto.
- Veenhoven, R. 2000. The four qualities of life. Ordering concepts and measures of the good life. Della Fave, A (toim.) 'The Exploration of happiness: Present and future perspectives. (Chapter 11 pp 195-226) Springer, Dordrecht, Netherlands, Happiness Studies Book Series 2013, DOI: 10.1007/978-94-007-5702-8_11
- Vehkakoski, K., & Pehkonen, J. 2014. Sosiaalitieteellisen tutkimuksen perusteet. Tampere: Vastapaino
- Vehkalahti, K. 2019. Kyselytutkimuksen mittarit ja menetelmät. PDF: Helsingin Yliopisto. DOI: 10.31885/9789515149817
- Vilkka, H. 2007. Tutki ja mittaa. Määrällisen tutkimuksen perusteet. PDF: Tuni.fi
- Vähälä, E. 2003. Luovan käsityöprosessin yhteydet psyykkiseen hyvinvointiin. Nurmijärvi: Kirjakas Oy.
- Whittaker, D. J. 2013. The impact and legacy of educational sloyd: Head and hands in harness. Routledge Ltd.
- Yli-Panula, E. 2014. ‘Kudelman kudelmasta kasvaa’. Pro gradu –tutkielma. Tampereen Yliopisto
- Åkerlind, G. 2005. Variation and commonality in phenomenographic research methods. Australia: The Australian National University.
doi.org/10.1080/07294360500284672

Liitteet

LIITE 1: Saatekirje

Hei,

Olemme kaksi 4. vuosikurssin käsityön aineenopettajaopiskelijaa Rauman opettajankoulutuslaitokselta ja kirjoitamme tällä hetkellä Pro Gradu –tutkielmaa. Tutkielmamme tavoitteena on selvittää, ovatko käsityön aineenopettajaopiskelijat hyvinvoivempia ja onnellisempia, kuin luokanopettajaksi opiskelevat. Tutkimukseen vastaamalla autat selvittämään käsityön opiskelun vaikutuksia koettuun hyvinvointiin ja yhteisöllisyyteen.

Tutkimus toteutetaan Webropol kyselylomakkeella, johon kutsumme teidät, 2.–4. vuosikurssin opiskelijat vastaamaan. Tutkimukseen osallistuminen perustuu vapaaehtoisuuteen, eikä tutkimuksessa kerätä henkilötietoja. Saadut vastaukset käsitellään luottamuksellisesti eikä tutkimukseen osallistujia voida tunnistaa. Lisäksi tutkimusaineistot säilytetään tietoturvasääntöjen mukaisesti.

Jos kiinnostuit, pääset oheisesta linkistä Webropol kyselyyn. Vastaathan kyselyyn viimeistään xx mennessä.

Ystävällisin terveisin,

Essi Marttila, eemart@utu.fi

Petra Kuusiluoma, pakuus@utu.fi

LIITE 2: Kysely

**TURUN
YLIOPISTO**

Käsityöt hyvinvoinnin tukena

Korkeakouluopiskelijoiden subjektiivisia kokemuksia opiskelijahyvinvoinnista

 Pakolliset kysymykset merkitty tähdellä (*)

Hei,

Olemme kaksi 5. vuosikurssin käsityön aineenopettajaopiskelijaa Rauman opettajankoulutuslaitokselta ja kirjoitamme tällä hetkellä Pro Gradu –tutkielmaa. Tutkielmamme tavoitteena on selvittää, ovatko käsityön aineenopettajaopiskelijat hyvinvoivempia ja onnellisempia, kuin luokanopettajaksi opiskelevat. Tutkimukseen vastaamalla autat selvittämään käsityön opiskelun vaikutuksia koettuun hyvinvointiin ja yhteisöllisyyteen.

Tutkimus toteutetaan Webropol kyselylomakkeella, johon kutsumme teidät, 3.–5. vuosikurssin opiskelijat vastaamaan. Tutkimukseen osallistuminen perustuu vapaaehtoisuuteen eikä tutkimuksessa kerätä henkilötietoja. Saadut vastaukset käsitellään luottamuksellisesti eikä tutkimukseen osallistujia voida tunnistaa. Lisäksi tutkimusaineistot säilytetään tietoturvallisesti.

Jos kiinnostuit, pääset oheisesta linkistä Webropol kyselyyn.

Vastaathan kyselyyn 16.9.2022 mennessä.

Ystävällisin terveisin,

Essi Marttila, eemart@utu.fi

Petra Kuusiluoma, pakuus@utu.fi

Perustiedot:

1. Sukupuoli *

- Nainen
- Mies
- Muu

2. Mitä tutkinto-ohjelmaa edustat? *

- Luokanopettaja
- Käsityönopettaja

3. Monennenko vuosikurssin opiskelija olet? *

2. vuosikurssi
3. vuosikurssi
4. vuosikurssi

4. Opiskeletko sivuaineena käsityökasvatusta? *

- Kyllä
- En

5. Saako vastauksiasi hyödyntää tutkimuskäyttöön? *

- Kyllä
- Ei

6. Hyvinvointi ja onnellisuus *

	Täysin eri mieltä	Eri mieltä	Samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
1. Koen itseni hyvinvoivaksi *	☐	☐	☐	☐
2. Koen olevani onnellinen *	☐	☐	☐	☐
3. Olen tyytyväinen tähänhetkiseen elämäntilanteeseeni *	☐	☐	☐	☐
4. Tunnen opiskelevani oikeaa alaa *	☐	☐	☐	☐

7. Psyykinen hyvinvointi *

	Täysin eri mieltä	Eri mieltä	Samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
1. Koen olevani itsevarma *	☐	☐	☐	☐
2. Koen olevani henkisesti tasapainossa *	☐	☐	☐	☐

	Täysin eri mieltä	Eri mieltä	Samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
3. Ajattelen myönteisesti itsestäni *	☐	☐	☐	☐
4. Pienet vastoinkäymiset eivät horjuta minäkuvaani *	☐	☐	☐	☐

8. Yhteisöllisyys *

	Täysin eri mieltä	Eri mieltä	Samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
1. Koen kuuluvani tutkinto-ohjelmani opiskelijayhteisöön *	☐	☐	☐	☐
2. Minulla on opiskelukavereita *	☐	☐	☐	☐
3. Yliopistolta on ollut helppoa saada kavereita *	☐	☐	☐	☐
4. Vietän myös yliopiston ulkopuolella aikaa opiskelukavereideni kanssa *	☐	☐	☐	☐
5. Tutkinto-ohjelmani opiskelijat ovat samanhenkisiä *	☐	☐	☐	☐

9. Käsitöt ja hyvinvointi (KS) *

	Täysin eri mieltä	Eri mieltä	Samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
1. Koen positiivisia tunteita tehdessäni käsitöitä *	☐	☐	☐	☐
2. Lopetan käsitöiden tekemisen turhautuneena *	☐	☐	☐	☐
3. Pidän käsitöiden tekemisestä *	☐	☐	☐	☐
4. Koen onnistumisen kokemuksia käsityöopinnoissa *	☐	☐	☐	☐

10. Käsitöiden vaikutus hyvinvointiin (KS) *

	Täysin eri mieltä	Eri mieltä	Samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
1. Käsitöiden tekeminen ja opiskelu ovat helpottaneet kaverisuhteiden luomista *	☐	☐	☐	☐

	Täysin eri mieltä	Eri mieltä	Samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
2. Teen käsitöitä vain opinnoissani *	☐	☐	☐	☐
3. Ulkoinen motivaatio ohjaa käsityöllistä toimintaani *	☐	☐	☐	☐
4. Vietän aikaa opiskelukavereideni kanssa Teknikalla demojen ulkopuolellakin *	☐	☐	☐	☐
5. Saan tehdä opinnoissani käsitöitä, jotka innostavat ja motivoivat minua *	☐	☐	☐	☐
6. Kokemukseni yliopistossa tehtävistä käsitöistä ovat enimmäkseen positiivisia *	☐	☐	☐	☐

11. Käsitöt ja hyvinvointi (LOK) *

	Täysin eri mieltä	Eri mieltä	Samaa mieltä	Täysin samaa mieltä
1. Olen kiinnostunut käsitöiden tekemisestä *	☐	☐	☐	☐
2. Luokanopettajan tutkinto-ohjelmaan kuuluvat käsityökurssit ovat olleet mieluisia *	☐	☐	☐	☐
3. Koen oppineeni tutkinto-ohjelmani käsityöopinnoissa tarpeeksi *	☐	☐	☐	☐
4. Haluan kehittää omaa käsityöllistä osaamistani *	☐	☐	☐	☐
5. Saan positiivisia kokemuksia käsitöitä opiskellessani *	☐	☐	☐	☐
6. Käsitöiden opiskelu on vaikuttanut positiivisesti kaverisuhteisiini *	☐	☐	☐	☐

12. Millaisena koet käsitöiden tekemisen? *

13. Miten käsityön opiskelu parantaa hyvinvointiasi? *

14. Mitkä tekijät ovat kohentaneet koettua yhteisöllisyyden tunnetta ja hyvinvointia kampuksella? *

LIITE 3: *Taulukko 1.* Mittarin rakentaminen ja esitestauksen jälkeen tehdyt muutokset.

	Mittarin kysymykset	Mittarin ensimmäinen versio	Mittarin toinen versio
Perustiedot	Sukupuoli	Muuttujaa kokeiltiin	Muuttuja pysyi ennallaan
	Mitä tutkinto-ohjelmaa edustat?	Muuttujaa kokeiltiin	Muuttuja pysyi ennallaan
	Monenhenko vuosikurssin opiskelija olet?	Muuttujaa kokeiltiin	Muuttuja pysyi ennallaan
	Opiskeletko sivuaineena käsityökasvatusta?	Muuttujaa kokeiltiin	Muuttujan toimintaan tehtiin muutoksia
	Saako vastauksiasi hyödyntää tutkimuskäyttöön?	Muuttujaa kokeiltiin	Muuttuja pysyi ennallaan
Hyvinvointi ja onnellisuus	1. Koen itseni hyvinvoivaksi 2. Koen olevani onnellinen 3. Olen tyytyväinen tämänhetkiseen elämäntilanteeseeni	Muuttujaa kokeiltiin	Muuttujat pysyivät ennallaan

	4. Tunnen opiskelevani oikeaa alaa		
Psyykkinen hyvinvointi	1. Koen olevani itsevarma 2. Koen olevani henkisesti tasapainossa 3. Ajattelen myönteisesti itsestäni 4. Pienet vastoinkäymiset eivät horjuta minäkuvaani	Muuttujia kokeiltiin	Muuttujat pysyivät ennallaan
Yhteisöllisyys	1. Koen kuuluvani tutkinto-ohjelmani opiskelijayhteisöön 2. Minulla on opiskelukavereita 3. Yliopistolta on ollut helppoa saada kavereita 4. Vietän myös yliopiston ulkopuolella aikaa opiskelukavereideni kanssa 5. Tutkinto-ohjelmani opiskelijat ovat samanhenkisiä	Muuttujia kokeiltiin	Muuttujat pysyivät ennallaan
Käsityöt ja hyvinvointi (KS)	1. Koen positiivisia tunteita tehdessäni käsitöitä 2. Lopetan käsitöiden tekemisen turhautuneena 3. Pidän käsitöiden tekemisestä 4. Koen onnistumisen kokemuksia käsityöopinnoissa	Muuttujia kokeiltiin	Muuttujat pysyivät ennallaan
Käsitöiden vaikutus hyvinvointiin (KS)	1. Käsitöiden tekeminen ja opiskelu ovat helpottaneet kaverisuhteiden luomista 2. Teen käsitöitä vain opinnoissani 3. Motivaationi käsitöihin on ulkoapäin ohjattua 4. Vietän aikaa opiskelukavereideni kanssa Teknikalla demojen ulkopuolellakin 5. Saan tehdä opinnoissani käsitöitä, jotka innostavat ja motivoivat minua 6. Kokemukseni yliopistossa tehtävistä käsitöistä ovat enimmäkseen positiivisia	Muuttujia kokeiltiin	Yhteen kategorian muuttujista tehtiin muutoksia.
Käsityöt ja hyvinvointi (LOK)	1. Olen kiinnostunut käsitöiden tekemisestä 2. Luokanopettajan tutkinto-ohjelmaan kuuluvat käsityökurssit ovat olleet mieluisia 3. Koen oppineeni tutkinto-ohjelmani käsityöopinnoissa tarpeeksi 4. Haluan kehittää omaa käsityöllistä osaamistani 5. Saan positiivisia kokemuksia käsitöitä opiskellessani 6. Käsitöiden opiskelu on vaikuttanut positiivisesti kaverisuhteisiini	Muuttujia kokeiltiin	Muuttujat pysyivät ennallaan

Avoim 1.	Koetko käsityön opiskelun parantavan tai tukevan hyvinvointiasi?	Muuttujaa kokeiltiin	Muuttujaan tehtiin muutoksia
Avoim 2.	Miten käsityön opiskelu parantaa hyvinvointiasi?	Muuttujaa kokeiltiin	Muuttuja pysyi ennallaan
Avoim 3.	Millaisena koet käsitöiden tekemisen?	Muuttujaa kokeiltiin	Muuttuja pysyi ennallaan